

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Samen sterk voor meer veiligheid!

**Programmabegroting
2017
en
Meerjarenramingen
2018-2020**

In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

GEMEENTEN
Hollands Midden

GHOR
Hollands Midden

BRANDWEER
Hollands Midden

In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

Gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio Hollands Midden

Programmabegroting 2017 en meerjarenramingen 2018 t/m 2020

Inhoudsopgave

AANBIEDING	7
BELEIDSBEGROTING 2017.....	13
1. BELEIDSONTWIKKELINGEN EN BEGROTINGSUITGANGSPUNTEN 2017	15
2. PROGRAMMAOVERSTIJGENDE ONDERWERPEN	35
3. PROGRAMMAPLAN BRANDWEER.....	39
4. PROGRAMMAPLAN GEMEENSCHAPPELIJKE MELDKAMER (GMK).....	51
5. PROGRAMMAPLAN VEILIGHEIDSBUREAU	59
6. PROGRAMMAPLAN ORANJE KOLOM	61
PARAGRAFEN	65
1 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT (ARTIKEL 11 BBV)	67
2 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN (ARTIKEL 12 BBV).....	725
3 PARAGRAAF FINANCIERING (ARTIKEL 13 BBV)	79
4 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING (ARTIKEL 14 BBV)	81
5 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN (ARTIKEL 15 BBV)	87
FINANCIËLE BEGROTING 2017 EN MEERJARENRAMING 2018-2020	89
1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE BEGROTING EN DE TOELICHTING.....	91
2 UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN DE TOELICHTING.....	95
BIJLAGEN	103
VASTSTELLINGSBESLUIT	117

Aanbieding

Aanbieding ontwerp-programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Hollands Midden

Hierbij bieden wij u de ontwerp-programmabegroting 2017 en de meerjarenramingen 2018 tot en met 2020 van de Veiligheidsregio Hollands Midden aan. Deze begroting wordt geagendeerd voor de openbare vergadering van het AB van 30 juni 2016. Aan de vaststelling gaat de zogenoemde zienswijzeprocedure vooraf. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen met een beroep op de bepaling in de gemeenschappelijke regeling gebruik maken van hun recht om hun zienswijze op de ontwerp-programmabegroting kenbaar te maken. Eventueel ingekomen zienswijzen worden betrokken bij de vaststelling van de begroting. Op grond van het provinciaal toezichtregime wordt de vastgestelde begroting aangeboden aan het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Hoofdpijnen van de ontwerp-programmabegroting 2017

In de ontwerp-programmabegroting 2017 wordt uitvoering gegeven aan de verwerking van de door het AB op 18 februari 2016 vastgestelde uitgangspunten voor de opstelling van de begroting. De begroting kent na de wijziging van de financieringsstroom GHOR vier programma's: Brandweer, Gemeenschappelijke Meldkamer, Veiligheidsbureau en de Oranje Kolom.

Wijziging van de financieringsstroom GHOR

Aanleiding van deze wijziging is het besluit van 5 september 2013 in het DB om de uitvoering van de geneeskundige hulpverlening te integreren binnen de Regionale Dienst Openbare Gezondheid Hollands Midden (RDOG) en deze rechtstreeks en geheel te financieren door middel van een inwonerbijdrage van de gemeenten en niet meer via de begroting van de veiligheidsregio. Het voordeel hiervan is, dat geen BTW meer hoeft te worden betaald (door het beëindigen van de dienstverleningsovereenkomst). Dit voordeel wordt gedeeltelijk door het bestuur aangewend voor invulling van de bezuinigingstaakstelling van € 120.000 op het programma GHOR. Het resterende surplus wordt vanaf 2015 aangewend ter dekking van de meerkosten van regionalisering van het Veiligheidshuis Hollands Midden ad € 180.000, zodat deze operatie voor de gemeenten budgettair neutraal kan geschieden.

Het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019

De crisisorganisatie is op orde. Nu gaat het er om de organisatie duurzaam te maken en te houden: bestendigen en gericht versterken. We behouden wat we hebben opgebouwd en versterken waar gewenst. Op basis van de evaluatie van de vier beleidsprioriteiten, de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel 2016-2019, de Strategische Agenda van het Veiligheidsberaad en overige ontwikkelingen, zijn voor het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2016-2019 drie beleidsprioriteiten opgesteld:

1. Informatiegestuurd werken

De VRHM wil dat de beschikbare en juiste informatie op de juiste wijze op het juiste moment bij de juiste personen beschikbaar is, zodat voorafgaand en ten tijde van een ramp of crisis adequaat wordt opgetreden. Hierbij wil VRHM dat informatievoorziening vaker een wezenlijke aanvulling aan het proces levert. Het gaat hierbij zowel om het versterken van het informatiemanagement in de warme fase als de introductie van het actuele informatiebeeld in de lauwe, niet opgeschaalde fase.

2. Risicogericht werken (incl. doorvertaling Regionaal Risicoprofiel)

De VRHM wil meerwaarde leveren door het analyseren van risico's en het adviseren aan het bestuur bij het maken van keuzes. Dit levert winst op in de vorm van een verbeterd inzicht en overzicht qua risico's, realisme in de besluitvorming en prioritering in de aanpak van het reduceren van de risico's. De VRHM stelt samen met partners een actueel beeld van de risico's in het verzorgingsgebied op die zich mogelijk kunnen ontwikkelen tot een ramp of crisis. Op basis van dit beeld kan de VRHM (het bestuur van) gemeenten

(on)gevraagd voorzien van adviezen en een handelingsperspectief bieden. Naast deze werkwijze worden op basis van de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel onderstaande risico's nader uitgewerkt. De crisisorganisatie bereidt zich op basis van deze risico's gericht voor op:

- Overstromingen;
- Verstoring energievoorziening, telecommunicatie en ICT en ziektegolf;
- Verstoring openbare orde;
- Luchtvaartongevallen.

3. *Omgevingsgericht (net)werken.*

VRHM wil aansluiten bij de behoeften in haar omgeving en de samenleving, de netwerkpartners en de eigen crisisfunctionarissen adequaat kunnen bedienen met informatie en producten die ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hieronder vallen de volgende thema's:

- Samenwerken crisispartners;
- Crisisbeheersing en (verminderd) zelfredzame burgers;
- De gebruiker centraal.

Korpsbeleidsplan Brandweer Hollands Midden 2016-2018

Op 1 januari 2011 is Brandweer Hollands Midden opgericht. In de afgelopen vijf jaar is hard gewerkt aan het opbouwen van deze nieuwe brandweerorganisatie. Nu de basis op orde is, kunnen, naast de implementatie van de plannen uit de Kadernota Meer-Anders-Minder (MAM; Cebeon-bezuinigingen), nieuwe doelen worden gesteld onderweg naar een modern brandweerkorps. Hiervoor is een Korpsbeleidsplan opgesteld voor de periode 2016-2018, met de titel *We zijn onderweg*. Dit is tevens het eerste meerjarenbeleidsplan van Brandweer Hollands Midden.

In de periode 2016-2018 wil Brandweer Hollands Midden, mede op basis van het (brand)risicobeeld en een aangescherpte missie en visie, het volgende bereiken:

- Meer risicogericht werken;
- Stimuleren zelfredzaamheid;
- Afstemmen van materieel- en personeelssterkte op de risico's;
- Introduceren innovatieve werkwijzen;
- Optimaliseren van de dekking en specialisatieverdeling;
- Introduceren van persoonsgerichte vakbekwaamheidsprogramma's voor het repressieve personeel;
- Slim samen werken binnen Brandweer Nederland;
- Informatiegestuurd werken;
- Verbeteren planmatig werken;
- Investeren in medewerkers.

Om bovenstaande doelen te realiseren zijn in het Korpsbeleidsplan concrete plannen (brandweer vakinhoudelijk en bedrijfsvoering) benoemd voor de periode 2016-2018.

Heroriëntatie Landelijke Meldkamerorganisatie

Eind 2015 heeft de minister van V&J de Tweede Kamer geïnformeerd over de realisatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) als bijzonder onderdeel van de Nationale politie. Er is een zogeheten Gateway review uitgevoerd om vast te stellen of aan alle randvoorwaarden is voldaan om een succesvolle implementatie van de LMO-plannen verder vorm te geven. Uit deze Gateway review is naar voren gekomen dat de betrokken partijen het met elkaar niet zo georganiseerd hebben dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken gerealiseerd kan worden. Er is een heroriëntatie nodig. De prioriteit moet liggen bij de regionale samenvoegingstrajecten en het vormen van de landelijke ICT die noodzakelijk is om de 10 meldkamers als één virtuele organisatie te laten samenwerken. Het voorstel is om de "going concern" in deze periode ook conform het huidige wettelijke regime voort te zetten. Dit betekent dan dat de verantwoordelijkheid daarvoor en die voor het beheer en going concern voorlopig bij de

veiligheidsregio's blijft. Het einddoel blijft overeind staan. De realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie op maximaal 10 locaties. De transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

Financiële kaderstelling 2017

De indexering van de gemeentelijke bijdragen is conform de *Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen begrotingen 2017-2020* toegepast. De indexering voor 2017 komt daarmee uit op 0,75% (inclusief nacalculatie indexering van 2016).

Bij de totstandkoming van de Brandweer Hollands Midden is afgesproken dat in enkele jaren zou worden toegewerkt naar een situatie waarin de gemeentelijke bijdragen aan de regionale brandweer zou overeenkomen met het fictief referentiebudget dat de gemeenten voor deze taak ontvangen uit het gemeentefonds (de zogeheten Cebeonnorm).

In het AB van 13 november 2014 is de Kadernota Bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder (MAM) vastgesteld, evenals de daarin opgenomen bezuinigingsvoorstellen om te komen tot het Cebeon-kostenniveau in 2018 voor de uitvoering van de brandweezorg in Hollands Midden. De bezuinigingen zullen worden gerealiseerd door:

- heroverwegen formatie- en functieplan;
- herijken materieel- en personeelssterkte op basis van brandrisicoprofiel;
- herijken takenpakket Risicobeheersing;
- herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven.

Het bovenstaande laat onverlet dat als uit de realisatie van de maatregelen om per 2018 te voldoen aan de Cebeonnorm, mocht blijken dat een verantwoorde brandweezorg mogelijk is tegen een gemeentelijke bijdrage die lager ligt dan de Cebeonnorm, dit zal worden meegenomen in de verdere besluitvorming door het bestuur van de Veiligheidsregio.

Voor de programma's Veiligheidsbureau en Oranje kolom zijn de financiële kaderstellingen gemeenschappelijke regelingen vanaf 2012 toegepast. Deze taakstelling bedroeg voor 2012 -5% en vanaf 2013 structureel -10%. In 2014 is een aanvullende bezuinigingstaakstelling door toepassing van de nullijn van -1,54% toegepast. De taakstelling voor 2015 bedroeg 5,31% ten opzichte van 2014. In de *Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen begrotingen 2017-2020* wordt geen nadere taakstelling voor 2017 voorgesteld.

Leiden, 14 april 2016,

Namens het DB van de Veiligheidsregio Hollands Midden,

De secretaris,

De voorzitter,

H.E.N.A. Meijer

drs. H.J.J. Lenferink

Leeswijzer

De VRHM is gehouden zijn ontwerp-programmabegroting op te stellen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De ontwerp-programmabegroting 2017 kent een beleids- en een financieel deel, alsmede een bijlagendeel.

De *beleidsbegroting* bestaat uit een hoofdstuk voor de beleids- en begrotingsuitgangspunten 2017, de programmaplan-overstijgende ontwikkelingen, de vier programmaplannen voor de programma's Brandweer, Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK), Veiligheidsbureau en Oranje Kolom, en de paragrafen. De programma's zijn opgebouwd uit de beleidstaken die in het kader van de VRHM de veiligheidsketen weerspiegelen.

De *financiële begroting* bestaat uit twee onderdelen: het overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting, en de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting. Hierin worden de activiteiten (in meerjarig perspectief) begroot en verantwoord naar lasten en baten, in totaliteit en per programma.¹

Hoofdstuk 1 van de financiële begroting omvat achtereenvolgens een uiteenzetting van:

- De waarderingsgrondslagen en de gronden waarop de meerjarenramingen zijn gebaseerd;
- Bestaand en nieuw beleid;
- De totale begroting van de VRHM 2017 inclusief meerjarenbeeld;
- De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage per programma;
- De ontwikkeling van de rijksbijdrage (BDUR);
- De ontwikkeling van geraamde incidentele baten en lasten.

Hoofdstuk 2 van de financiële begroting geeft een uiteenzetting van de financiële positie met betrekking tot:

- De taakstellingen, bezuinigingen en de verdeling daarvan;
- De gehanteerde indexering voor loon- en prijsbijstelling;
- De route naar Cebeon;
- De productramingen en de vaststelling van jaarplannen;
- De voorgenomen investeringen;
- De stand en het verloop van reserves, voorzieningen en van overheidswege ontvangen voorschotbedragen.

In de bijlagen zijn de overzichten van de inwonerbijdragen 2017-2020 opgenomen, gespecificeerd per gemeente per programma.

Gehanteerde afkortingen

Waar in het vervolg de afkorting VRHM wordt gebruikt, staat deze voor de (Gemeenschappelijke Regeling) Veiligheidsregio Hollands Midden. In het vervolg worden Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur afgekort tot AB, respectievelijk DB. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten wordt afgekort tot Besluit BBV. Waar de minister of het ministerie van VenJ wordt vermeld, wordt de minister of het ministerie van Veiligheid en Justitie bedoeld.

¹ Wijziging BBV, Staatsblad 2013, nr. 141.

Beleidsbegroting 2017

1. Beleidsontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten 2017

1.1 Het samenwerkingsverband VRHM

De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) is een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Hollands Midden krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen 1992 (gewijzigd 2014). Op 1 januari 2006 is de gemeenschappelijke regeling VRHM in werking getreden.

Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd te Leiden. De stemverhouding binnen het Algemeen Bestuur en de bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn gebaseerd op het aantal inwoners.

De VRHM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de terreinen:

- Brandweezorg;
- Instellen en in stand houden van een GHOR;
- Samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer.

Ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen is de VRHM belast met de uitvoering van de volgende taken en bevoegdheden:

- Inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- Adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises;
- Adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg;
- Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- Instellen en in stand houden van een brandweer;
- Voorzien in de meldkamerfunctie;
- Aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- Inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de genoemde taken.

1.2 Missie en visie van de VRHM²

De VRHM is ingesteld om de multidisciplinaire crisisbeheersing in de regio te versterken, zodat burgers beter beschermd worden tegen de risico's van rampen en crises. Succesvolle crisisbeheersing is een belangrijk thema in het vertrouwen van de burger in de overheid. Door multidisciplinaire samenwerking wordt ieders kennis en kunde optimaal ingezet en wordt de bestuurlijke en operationele slagkracht vergroot.

De kernactiviteit van de VRHM is het bevorderen van een veilige samenleving. De VRHM spant zich samen met haar crisispartners hiervoor in. De VRHM heeft daarbij een (niet vrijblijvende) regiefunctie. De basis voor crisisbeheersing is overzicht en inzicht in risico's die zich in de veiligheidsregio kunnen voordoen. Aangezien rampen en crises zich niet laten voorspellen, bereidt de VRHM zich voor op het bestrijden van alle mogelijke incidenten die zich in de regio kunnen voordoen. De VRHM is daarbij een kennisorganisatie die leert van incidenten, zowel binnen als buiten de regio.

² Bron: Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 'Gericht verder!'

De missie van de VRHM luidt:

De Veiligheidsregio Hollands Midden bevordert de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing in de regio.

De visie van VRHM is:

Wij kennen de veiligheidsrisico's in onze regio. Met de crisispartners bereiden wij ons hier gezamenlijk op voor, zodat de bestuurlijke en operationele crisisorganisatie slagvaardig opereert.

De missie en visie van de VRHM laten zich samenvatten in het volgende motto:

Samen sterker voor veiligheid!

De missie en visie van VRHM vormen het uitgangspunt voor de ambities van de VRHM voor de komende vier jaar, zoals neergelegd in het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 'Gericht verder!'.

De VRHM en haar crisispartners hebben in de achterliggende vier jaar, op basis van het Regionaal Beleidsplan 2012-2015, stevig geïnvesteerd in de versterking van de generieke crisisorganisatie. De komende vier jaar wordt dit stevige fundament bestendigd en de multidisciplinaire crisisbeheersing *gericht verder* versterkt.

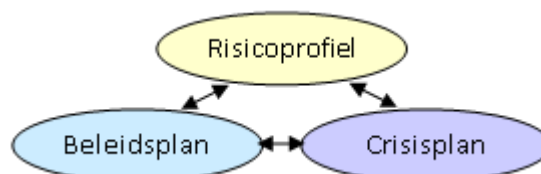
Daartoe zijn in het Regionaal Beleidsplan 2016-2019 *drie beleidsprioriteiten* benoemd:

1. Informatiegestuurd werken
2. Risicogericht werken
3. Omgevingsgericht (net)werken

1.3 Regionaal Beleidsplan, Risicoprofiel, Crisisplan

In 2011 is het eerste Regionaal Beleidsplan VRHM (periode 2012-2015) vastgesteld en vervolgens uitgevoerd. Het Beleidsplan 2016-2019 geeft richting aan de verdere ontwikkeling van de multidisciplinaire samenwerking, voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing. Het beleidsplan is een verplichting op basis van artikel 14 Wet veiligheidsregio's en dient ten minste eenmaal in de vier jaar vastgesteld te worden.

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) kent drie belangrijke planvormen die nauw met elkaar verbonden zijn: het Risicoprofiel, het Beleidsplan en het Crisisplan. Het Regionaal Risicoprofiel (art. 15 Wvr) beschrijft wat de veiligheidsregio kan overkomen en hoe erg dat is. In het Regionaal Beleidsplan (art. 14 Wvr) zijn de te behalen operationele prestaties beschreven op het terrein van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, politiezorg en bevolkingszorg in het kader van crisisbeheersing. Het Beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op het Risicoprofiel. Tot slot wordt in het Crisisplan (art. 16 Wvr) beschreven hoe de generieke crisisorganisatie eruit ziet en wie wat doet ten tijde van rampen en crises.

Het *Regionaal Beleidsplan* is een wettelijk planfiguur en geeft richting aan de ontwikkeling voor de crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het ziet op de komende planperiode voor de jaren 2016-2019. In het beleidsplan zijn drie beleidsprioriteiten benoemd: informatie gestuurd werken, risicogericht werken en omgevingsgericht (net)werken. In de crisisorganisatie ligt er een relatie naar het regionaal risicoprofiel en de samenwerking met verschillende partners. In het beleidsplan is in een

afzonderlijke paragraaf aandacht besteed aan de bedrijfsvoering op dit thema. De uiteindelijke resultaten zijn:

- de VRHM en haar partners hebben voldoende capaciteit beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleidsplan;
- de VRHM werkt op het gebied van de bedrijfsvoering risicogericht;
- de VRHM heeft een kwaliteitszorgsysteem, wat als sturingssysteem fungeert voor het bestuur van de VRHM en de gemeentebesturen;
- binnen de VRHM wordt een aanpak gehanteerd waarmee onderwerpen integraal door de veiligheidsketen heen worden benaderd en
- de VRHM vertaalt de resultaten in het beleidsplan jaarlijks beleidsmatig en financieel in de werkplannen.

In het beleidsplan is aangegeven dat gewerkt wordt aan het brengen van balans tussen de beleidsprioriteiten en de beschikbare middelen. Behoudens de capaciteit is de reserve Samenwerken loont! beschikbaar. In de programmabegroting en de meerjarenramingen is voor de uitvoering rekening gehouden met een jaarlijks budget van € 100.000 dat onttrokken wordt aan genoemde reserve. Zoals hierboven aangegeven worden de resultaten in het multidisciplinaire werkplan opgenomen.

Het *Korpsbeleidsplan* geeft richting aan de ontwikkeling van de Brandweer Hollands Midden onderweg naar een modern brandweerkorps. Op basis van de eerder vastgestelde kadernota MAM, het (brand)risicobeeld en de doelen voor de komende jaren worden in het korpsbeleidsplan hiervoor concrete beleidsvoornemens uiteengezet. Een belangrijk kader hiervoor is de afspraak om de brandweertaken in 2018 tegen de zogenoemde Cebeonnorm te verrichten. Hiertoe is een maatregelenpakket ontwikkeld dat in de periode 2016-2018 geëffectueerd moet worden. Het pakket is begroot naar opbrengsten en meerkosten (Meer, Anders, Minder - MAM). Voor nadere informatie over het Korpsbeleidsplan en de maatregelen in het kader van MAM verwijzen wij naar het programmaplan Brandweer in deze programmabegroting.

Op 26 november 2015 is het *Regionaal Risicoprofiel VRHM* vastgesteld door het AB van de VRHM. Deze programmabegroting is mede hierop gebaseerd. Het Beleidsplan is, conform de WvR, opgesteld in afstemming met de gemeenteraden, crisispartners en omliggende veiligheidsregio's en is door het AB vastgesteld op 31 maart 2016.

Elk organisatieonderdeel van de VRHM draagt bij aan de multidisciplinaire samenwerking met het oog op het gezamenlijk organiseren van een adequate crisisorganisatie. Multidisciplinaire crisisbeheersing omvat de gehele veiligheidsketen, zowel de voorbereiding op (o.a. risicobeheersing en operationele voorbereiding) als het daadwerkelijk optreden van de crisisorganisatie tijdens een ramp of crisis. Tevens vinden tijdens de ramp of crisis activiteiten plaats die gericht zijn op het terugbrengen van de 'normale omstandigheden'. Zowel in de voorbereiding op als tijdens rampen en crises steunt de veiligheidsregio op de expertise en capaciteit van drie hulpdiensten (de brandweer, de politie en de GHOR) en gemeenten in Hollands Midden. Afhankelijk van het thema worden andere crisispartners (o.a. Defensie, OM, waterschappen, Rijkswaterstaat en vitale partners) betrokken bij de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises. Binnen dit netwerk van multidisciplinaire samenwerking heeft VRHM een (niet vrijblijvende) regiefunctie.

Monodisciplinaire crisisbeheersing wordt opgepakt binnen de afzonderlijke hulpdiensten en gemeenten.

De afname van de gemeentelijke bijdragen wordt jaarlijks uitgewerkt in de *Begrotingsuitgangspunten* die het uitgangspunt vormen voor de *ontwerp-Programmabegroting*. In de bijlagen bij deze begroting zijn de concrete cijfers per gemeente terug te vinden. In bijlage 7 wordt uitvoerig het verloop weergegeven van de route naar Cebeon in relatie tot de MAM-taakstellingen. Dit is het begrotingskader waarbinnen de maatregelen, na vaststelling van het Korpsbeleidsplan door het Algemeen Bestuur VRHM, nader geconcretiseerd moeten worden in de onderlinge prioriteitstelling, de producten en de jaarschijven (jaarwerkplannen).

In het kader van de planning- & control-cyclus worden de voortgang en uitvoering van de activiteiten door middel van Bestuursrapportages bewaakt.

1.4 Bestuur en organisatie VRHM

Het Algemeen Bestuur van de VRHM wordt gevormd door de burgemeesters van de aangesloten gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling VRHM. De leden van het AB kiezen uit hun midden een Dagelijks Bestuur. De voorzitter wordt, na het AB gehoord te hebben, aangewezen door de minister van Veiligheid en Justitie.

Gemeenteraden hebben sturende taken zoals het jaarlijks inbreng leveren voor de begroting in de vorm van een zienswijze en de eigen gemeentebegroting te voorzien van de benodigde financiële middelen voor de Veiligheidsregio. Daarnaast hebben ze de wettelijke taak eenmaal per vier jaar inbreng te leveren voor drie belangrijke beleidskaders van de Veiligheidsregio, namelijk het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan (beide multidisciplinair) en de doelen voor Brandweezorg (monodisciplinair). Daarnaast hebben ze een controlerende taak. Gemeenteraden kunnen hun college en bestuurders ter verantwoording roepen voor hun inbreng in het bestuur van de VRHM.

De VRHM staat onder ambtelijke leiding van de directeur. De directeur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de VRHM en het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking tussen de drie hulpdiensten, de gemeenten in Hollands Midden en de overige crisispartners (de veiligheidsregio in ruime zin). De ambtelijk eindverantwoordelijken van de drie hulpdiensten en gemeenten in Hollands Midden zijn eindverantwoordelijk voor de bijdrage van hun organisatie aan de uitvoering van taken, processen en projecten van de VRHM. De directeur heeft hierbij geen zeggenschap over de drie hulpdiensten, gemeenten en crisispartners. Binnen de VRHM is gekozen voor een gecombineerde invulling van de functies Directeur VRHM en Regionaal Commandant Brandweer Hollands Midden.

De ambtelijk eindverantwoordelijken van de drie hulpdiensten en gemeenten vormen tezamen de Veiligheidsdirectie, onder voorzitterschap van de directeur VRHM. De Veiligheidsdirectie is, conform de Gemeenschappelijke Regeling VRHM, verantwoordelijk voor de multidisciplinaire crisisbeheersing en adviseert het bestuur hierover.

De regie op de multidisciplinaire samenwerking, voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing vindt plaats vanuit het multidomein van het organisatieonderdeel brandweer. Dit geldt ook voor de bedrijfsvoeringstaken. De werkorganisatie voor de VRHM is opgehangen bij de brandweer. Door de combinatie van de functies van directeur veiligheidsregio en regionaal commandant brandweer is de integraliteit van de aansturing gewaarborgd.

1.5 Relevante beleidsontwikkelingen 2017

Het Regionaal Beleidsplan 2016-2019, het Korpsbeleidsplan 2016-2018 van Brandweer Hollands Midden en de bestuurlijke uitgangspunten voor het kostenniveau van BHM en de financieringssysteem van de gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 (gemakshalve met *'uitgangspunten Cebeon 2019 e.v.'* aangeduid) bepalen in grote mate de beleidsmatige en financiële kaders van de VRHM in de komende jaren.

1.5.1 Regionaal Beleidsplan VRHM 2016–2019 *'Gericht verder!'*

De VRHM heeft een Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 *'Gericht verder!'* opgesteld op basis van de evaluatie van het Regionaal Beleidsplan 2012-2015, de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel 2016-2019 en landelijke beleidskaders en ontwikkelingen. Het Regionaal Beleidsplan geeft richting aan de ontwikkeling van de multidisciplinaire crisisbeheersing binnen VRHM en de koers, ontwikkeling en werkzaamheden van de Veiligheidsregio voor de komende vier jaar.

In het Beleidsplan zijn drie beleidsprioriteiten benoemd die hiervan de kern uitmaken: informatiegestuurd werken, risicogericht werken en omgevingsgericht (net)werken. De beleidsprioriteiten zijn daarmee sturend in de ontwikkeling en de werkzaamheden van de Veiligheidsregio (en haar partners) in deze periode.

1.5.1.1. Informatiegestuurd werken

De VRHM wil dat de beschikbare en juiste informatie op de juiste wijze op het juiste moment bij de juiste personen beschikbaar is, zodat voorafgaand en ten tijde van een ramp of crisis adequaat wordt opgetreden. Hierbij wil de VRHM dat informatievoorziening vaker een wezenlijke aanvulling aan het proces levert. Het gaat hierbij zowel om het versterken van het informatiemanagement in de warme fase als de introductie van het actuele informatiebeeld in de lauwe, niet opgeschaalde fase.

De VRHM beoogt met informatiegestuurd werken de volgende resultaten te bereiken:

- De VRHM heeft een beter (gezamenlijk) actueel beeld van de situatie. De VRHM verbindt (informatie)domeinen met elkaar. Er is een VRHM-brede informatievoorziening;
- Alle netwerkonderdelen beschikken over de juiste informatie, op het juiste moment en op de juiste plaats tegen zo laag mogelijke kosten. Ook in de koude fase;
- De VRHM werkt met actiegerichte informatievoorziening. De VRHM beschikt over een crisisorganisatie die optimaal gebruik maakt van LCMS;
- Informatie over projecten is breed gedeeld en toegankelijk via een VRHM-brede digitale omgeving die voor alle crisisfunctionarissen en partners het platform wordt waar informatie te vinden is;
- De VRHM heeft de benodigde maatregelen getroffen om de betrouwbaarheid van informatiemanagement te organiseren;
- De VRHM heeft 'fall-back-' en uitwijklocatie(s) georganiseerd voor de hoofdstructuur en de GMK.

1.5.1.2. Risicogericht werken (incl. doorvertaling Regionaal Risicoprofiel)

De VRHM wil meerwaarde leveren door het analyseren van risico's en het adviseren aan het bestuur bij het maken van keuzes. Dit levert winst op in de vorm van een verbeterd inzicht en overzicht qua risico's, realisme in de besluitvorming en prioritering in de aanpak van het reduceren van de risico's. De VRHM stelt samen met partners een actueel beeld van de risico's in het verzorgingsgebied op die zich mogelijk kunnen ontwikkelen tot een ramp of crisis. Op basis van dit beeld kan de VRHM de gemeenten (on)gevraagd voorzien van adviezen en een handelingsperspectief bieden. Naast deze werkwijze worden op basis van de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel de risico's nader uitgewerkt. De crisisorganisatie bereidt zich op basis van deze risico's gericht voor op:

- Overstromingen;
- verstoring energievoorziening, telecommunicatie en ICT en ziektegolf;
- verstoring openbare orde;
- luchtvaartongevallen.

De VRHM beoogt met risicogericht werken de volgende resultaten te bereiken:

- De VRHM heeft overzicht en inzicht in de risico's en de bijbehorende aanpak, waarbij ten minste de risico's overstromingen, verstoring energievoorziening, telecommunicatie en ICT en ziektegolf, verstoring openbare orde en luchtvaartongevallen specifiek zijn uitgewerkt;
- De VRHM zorgt voor een gecoördineerde integrale advisering. In deze advisering geeft de VRHM inzicht in de risicoanalyse, de duiding van het risico, het restrisico en de beïnvloedingsmogelijkheden. Het advies sluit aan bij de vraagstelling van de ontvanger;
- De VRHM bereidt zich operationeel voor op basis van de risico's uit het risicoprofiel;
- De VRHM heeft de continuïteit van de eigen crisisorganisatie/bedrijfsvoering versterkt;
- De VRHM bevordert met risico- en crisiscommunicatie het risico- en veiligheidsbewustzijn, de zelfredzaamheid en de onderlinge hulpvaardigheid.

1.5.1.3. *Omgevingsgericht (net)werken*

De VRHM wil aansluiten bij de behoeften in haar omgeving en de samenleving, de netwerkpartners en de eigen crisisfunctionarissen adequaat kunnen bedienen met informatie en producten die ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hieronder vallen de volgende thema's:

- samenwerken crisispartners;
- crisisbeheersing en (verminderd) zelfredzame burgers;
- de gebruiker centraal.

De VRHM beoogt met omgevingsgericht (net)werken de volgende resultaten te bereiken:

- De VRHM maakt gebruik van haar intensieve samenwerking met partners, andere veiligheidsregio's en kennisinstituten. Er worden meer afspraken gemaakt op het gebied van risicobeheersing en gezamenlijk opleiden, trainen en oefenen;
- De VRHM heeft de continuïteit en kwaliteit van haar meldkamer geborgd en de overgang naar de LMO zorgvuldig begeleid;
- De VRHM ondersteunt en faciliteert (zelf)redzamen en biedt verminderd zelfredzamen ondersteuning en begeleiding. De effecten hiervan op de crisisorganisatie zijn ingepast binnen de huidige procedures en werkwijzen;
- De VRHM heeft haar producten en diensten afgestemd op de wensen en behoeften van de gebruiker;
- De producten en diensten van de VRHM zijn geïmplementeerd, actueel en geëvalueerd. Gebruikers maken gebruik van deze producten en diensten en zijn hiermee aantoonbaar voldoende geëquipeerd.

Om bovenstaande doelen te realiseren zijn in het Regionaal Beleidsplan concrete plannen (vakinhoudelijk en bedrijfsvoering) benoemd voor de periode 2016-2019.

1.5.2 *Korpsbeleidsplan 2016-2018 BHM 'We zijn onderweg'*

Het Korpsbeleidsplan 2016-2018 'We zijn onderweg' is het eerste meerjarenbeleidsplan van Brandweer Hollands Midden en geeft richting aan de ontwikkeling van BHM naar een modern brandweerkorps. Op basis van de Kadernota MAM, het (brand)risicobeeld en de doelen voor de komende jaren worden in het Korpsbeleidsplan concrete beleidsvoornemens uiteengezet.

In de periode 2016-2018 wil BHM het volgende bereiken:

1. Meer risicogericht werken;
2. Stimuleren van zelfredzaamheid;
3. Afstemmen van materieel- en personeelssterkte op de risico's;
4. Introduceren van innovatieve werkwijzen;
5. Optimaliseren van de dekking en de specialismeverspreiding;
6. Introduceren van persoonsgerichte vakbekwaamheidsprogramma's voor het repressieve personeel;
7. Slim samen werken binnen Brandweer Nederland;
8. Informatiegestuurd werken;
9. Verbeteren van het planmatig werken;
10. Investeren in medewerkers

Voor een nadere uitwerking van deze doelstellingen verwijzen wij naar paragraaf 3.4 van deze programmabegroting.

1.5.3 *Bestuurlijke uitgangspunten: kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financierings-systeem gemeentelijke bijdragen vanaf 2019*

Bij het besluit tot het regionaliseren van de brandweer in Hollands Midden (29 januari 2009) heeft het AB met de regionaal commandant afgesproken *“een beleid te ontwikkelen waarmee de kosten voor brandweezorg in Hollands Midden op termijn kunnen worden gerealiseerd voor het referentiebudget dat gemeenten via het gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak”*. Dit beleid wordt in het spraakgebruik de ‘routekaart Cebeon’ genoemd, en het referentiebudget de ‘Cebeon-norm’.

Bij het besluit tot regionalisering is 2009 als referentiejaar voor het gewenste kostenniveau gehanteerd. Het totaal van de gemeentelijke brandweerbegrotingen, het startbudget voor de nieuwe regionale brandweerorganisatie, bedroeg in 2009 16,6% meer dan dit referentiebudget (de Cebeon-norm), zijnde een bedrag van € 6,2 mln. Dit bedrag kreeg de nieuwe organisatie als bezuinigingsopdracht mee.

De bestuurlijke afspraken betreffende de routekaart Cebeon en de Cebeon-norm zijn gemaakt tot en met 2018. Conform afspraak heeft het bestuur, mede ook naar aanleiding van het groot onderhoud van het (sub)clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding in het Gemeentefonds per 2016 en de herijking van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) per 2017, de gehanteerde financieringssysteem geëvalueerd en voorstellen ontwikkeld voor een nieuwe vaststelling van het kostenniveau van BHM in de volgende beleidsperiode.

1.5.3.1 *Kostenniveau en financieringssysteem Brandweer Hollands Midden.*

Het bestuur wil aan het principe vasthouden om het niveau van de kosten en de gemeentelijke financiering voor brandweezorg in Hollands Midden te realiseren voor het referentiebudget dat gemeenten via het gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak.

Het referentiebudget wordt door middel van het groot onderhoud aan het gemeentefonds periodiek herzien op basis van landelijk onderzoek naar actuele (gemeentelijke) begrotingen. De verdeling van het gemeentefonds is kostengeoriënteerd en naar de mening van het bestuur daarmee een objectieve maatstaf om ook het niveau van de kosten voor brandweezorg in Hollands Midden op te baseren.

1.5.3.2 *Aanpassingen van het niveau en bijdrage gemeente*

Aanpassingen in het absoluut niveau (referentiebudget) en de bijdrage van elke gemeente wordt één maal in de vier jaar (gelijk de beleidsplan periode) toegepast, gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds T-2 van de beleidsplanperiode.

Indien het referentiebudget en de bijdrage van elke gemeente in een nieuwe beleidsplanperiode afwijkt van de voorgaande periode, wordt dit aan het begin van een nieuwe beleidsplanperiode direct aangepast.

Omdat de bijdrage van een gemeente voor een nieuwe beleidsplanperiode wordt gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds T-2, heeft de gemeente tijd om zich hierop intern voor te bereiden.

Het absoluut niveau wordt gedurende de beleidsplanperiode gefixeerd, maar de jaarlijkse indexering is wel van toepassing conform de methodiek Werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen .

Indien het referentiebudget in een nieuwe beleidsplanperiode hoger is dan de voorgaande periode wordt het surplus alleen toegekend indien dit nodig is voor nieuw beleid (incl. innovatie) en financiering autonome ontwikkelingen.

Indien het referentiebudget in een nieuwe beleidsplanperiode lager is dan de voorgaande periode wordt bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten de eventuele consequenties (o.a. voor het dekkingsplan) bestuurlijk ter besluitvorming voorgelegd. In het beleidsplan zal worden aangegeven op welke taken de bezuinigingsmaatregelen betrekking zullen hebben.

Gezien de effecten van het groot onderhoud gemeentefonds per 2016 en herijking BDuR per 2017 wordt het eerst volgende beleidsplan van Brandweer Hollands Midden gebaseerd op de periode 2016-2018 (3 jaar). De volgende op de periode 2019-2023 (5 jaar), daarna voor achtereenvolgende perioden van 4 jaar.

1.5.4 Heroriëntatie Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

In het regeerakkoord Rutte I was opgenomen dat er één landelijke meldkamerorganisatie (LMO) komt. Met betrokken partijen is dit doel verder uitgewerkt. Dit heeft geleid tot het Transitieakkoord '*Meldkamer van de Toekomst*' (oktober 2013) waarin de ambities van de betrokken partijen collectief zijn onderschreven. Snel daarna is de kwartiermakersorganisatie aan de slag gegaan. In de zomer van 2015 zijn het Plan van Aanpak en Ontwerpplan voor de realisatie van de LMO opgeleverd.

Voor besluitvorming over de verdere realisatie heeft de minister van Veiligheid en Justitie de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO. De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moeten een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig.

1.5.4.1 Hoofdpijnen heroriëntatie

Het einddoel blijft overeind staan: de realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie op maximaal tien locaties. De transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

Prioriteit bij samenvoegingen en bij de landelijke ICT

De aanpak van de transitie moet hierbij duidelijker worden gefaseerd. De prioriteit moet liggen bij de regionale samenvoegingstrajecten en het vormen van de landelijke ICT die noodzakelijk is om de tien meldkamers als één virtuele organisatie te laten samenwerken.

De gateway review stelt voor om de verantwoordelijkheid voor de samenvoegingen regionaal te beleggen. Dit sluit aan bij de reeds ontstane praktijk. In alle regio's zijn stuurgroepen aan de slag om de samenvoegingen vorm te geven. Het voorstel is om de "going concern" in deze periode ook conform het huidige wettelijke regime voort te zetten. Het borgen van de continuïteit tijdens de transitiefase is de belangrijkste randvoorwaarde.

Er wordt meer tijd genomen voor het uitwerken van de samenwerkingsmogelijkheden in de meldkamers en de multidisciplinaire taakuitvoering. Dit moet uiteindelijk leiden tot duidelijkheid over een aantal onderwerpen die het eindbeeld bepalen, bijvoorbeeld de nieuwe manier van werken, waarbij de burger in het eerste contact wordt geholpen. De organisatorische vormgeving van de LMO zal in een later stadium plaatsvinden. Het wetsvoorstel zal hierop worden aangepast.

Sturing en coördinatie

De sturing op de vorming en voortgang van de LMO moet worden verbeterd. De korpschef wordt hierbij duidelijk als de opdrachtnemer gepositioneerd die zorg draagt voor de aansturing en het behalen van de doelstellingen van de programma-organisatie. Vanuit de hierboven genoemde doelstelling om te komen tot één landelijke meldkamerorganisatie staan deze samenvoegingen niet op zichzelf. De samenvoegingen moeten in goede samenwerking plaatsvinden met de politie als opdrachtnemer van de vorming van de LMO die het totale proces van samenvoegingen coördineert en faciliteert. Hiertoe zal een mijlpalenplanning worden opgesteld, waarbij per locatie, rekening houdend met de mogelijkheden van politie, in beeld wordt gebracht wanneer wat opgeleverd zal worden.

Financiën

De ambitie om te komen tot een landelijke meldkamerorganisatie gaat gepaard met een taakstelling oplopend tot structureel € 50 miljoen in 2021. De conclusies van gateway geven wel aanleiding om te

bezien in hoeverre tijdelijke besparingsverliezen onoverkomelijk zijn en hoe deze binnen de betrokken staande begrotingen van dekking worden voorzien. Daarnaast worden samen met alle veiligheidsregio's de voorbereidingen getroffen voor de in het transitieakkoord afgesproken financiële overdrachtsdocumenten.

Financiële overdracht

Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.

1.5.5 Doorontwikkeling Veiligheidsberaad en professionaliseren IFV

De voorstellen van het Dagelijks Bestuur Veiligheidsberaad (DB VB) voor de doorontwikkeling van het Veiligheidsberaad en professionalisering van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) zijn in 2015 voorgelegd aan de besturen van de veiligheidsregio's. De reacties van de veiligheidsregio's zijn besproken en het Veiligheidsberaad heeft op 11 december 2015 ingestemd met de voorstellen. Dit betekent dat de strategische, bestuurlijke samenwerking tussen veiligheidsregio's versterkt wordt en dat deze versterking gezamenlijk wordt opgepakt. Het IFV wordt een kennisinstituut van en voor de veiligheidsregio's, met een herkenbare plek voor de verschillende kolommen.

De bestuursvorm wordt nader bekeken en opnieuw besproken in het Veiligheidsberaad. Net als de inbedding van de brandweer binnen het IFV, om zo te werken aan een 'multi-kennisinstituut.'

Financiën

Vanuit de veiligheidsregio's wordt een werkbudget voor het Veiligheidsberaad aangelegd dat gefinancierd wordt door een jaarlijkse bijdrage van € 30.000 per regio voor de uitvoering van een Strategische Agenda. Het budget wordt door het DB VB besteed ter uitvoering van de door het Veiligheidsberaad gemeenschappelijk genomen besluiten. Het DB VB legt jaarlijks een inhoudelijk voorstel inclusief financieel bestedingsoverzicht voor aan het Veiligheidsberaad. Achteraf legt het DB VB eveneens verantwoording af aan het Veiligheidsberaad. Bovenstaande -voor alle veiligheidsregio's verplichtende- afspraak wordt gemaakt voor de jaren 2016-2019 (vier jaren). In 2019 vindt een evaluatie plaats en wordt bezien hoe verder te handelen vanaf 2020.

1.5.6 Overleg over nieuwe CAO Gemeenten

De VNG en de vakbonden zijn 17 december 2015 begonnen aan het overleg over de nieuwe CAO Gemeenten 2016. Op het eerste overleg hebben zij de inzetbrieven uitgewisseld en procesafspraken gemaakt. In januari van dit jaar is verder gesproken over de CAO. Onderdeel van deze gesprekken is de uitvoering van de loonruimteovereenkomst van 10 juli 2015, waarin is afgesproken dat de salarissen van ambtenaren met 1,4% stijgen. De inzet van de VNG is gebaseerd op de arbeidsvoorwaardennota.

1.5.7 De beleidsontwikkelingen in de Oranje Kolom voor Hollands Midden

In het traject 'bevolkingszorg op orde 2.0' (BZOO) is een meer realistische zorg voor de bevolking tijdens en na een ramp of crisis uitgewerkt. Vanaf 2014 is ook de Veiligheidsregio Hollands Midden hiermee aan de slag. De basisprincipes (eigen verantwoordelijkheid samenleving, wettelijke zorgtaak voor gemeenten en Veiligheidsregio, acceptatie burgerhulp en voorbereiding op reële crises) zijn daarbij leidend. Het is te beschouwen als een dynamisch proces; op basis van ervaringen, ontwikkelingen worden elementen uitgewerkt en ingepast in de activiteiten van de Oranje Kolom. BZOO werkt dus door op verschillende terreinen.

Zo zal het in 2016 te accorderen prestatiekader in 2017 gemonitord gaan worden. De manier waarop dit kader wordt gemeten wordt nog ontwikkeld (van prestatiekader naar prestatiemeting).

Een andere belangrijk thema is de kwaliteit van de gemeentelijke crisisorganisatie. Er wordt vanuit BZOO ingezet op een slanke maar gespierde crisisorganisatie waarbij sprake is van samenwerking op cluster- en regionaal niveau. Om deze crisisorganisatie optimaal te kunnen ondersteunen wordt in 2016 de visie op Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) beschreven. Deze sluit aan bij de principes van BZOO en wordt uitgewerkt in een OTO-aanbod dat bijdraagt aan de kwaliteit van de (individuele) crisismedewerker.

Vanaf 2016 zijn in het beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden drie prioriteiten benoemd. De betekenis van deze prioriteiten voor de activiteiten binnen de Oranje Kolom vertoont samenhang met het traject BZOO, bijvoorbeeld bij het versterken van de zelfredzaamheid en het versterken van de partnerschappen.

1.5.8 Het invullen van risicomanagement op het gebied van de interne beheersing van de organisatie

De risicoparagraaf in programmabegroting en jaarstukken ziet met name op de risico's in de bedrijfsvoering en vindt zijn grondslag in wettelijke regelgeving. Het AB heeft eerder aangegeven ook zelfstandig, los van een wettelijke grondslag, een oordeel te willen kunnen geven over de risico's in relatie tot de omvang van het weerstandsvermogen. De risico's worden in kaart gebracht, in financiële zin 'gewogen' en afgezet tegen de reservepositie. Naast de Nota Risicomanagement wordt daarom tevens een geactualiseerde Nota Reserves 2016-2019 aangeboden. De accountant heeft bij de controle de suggestie gedaan om in dat perspectief tevens een zogenoemde fraude- en omgevingsanalyse uit te voeren.

Gezien de onderlinge samenhang worden de Programmabegroting 2017 en Meerjarenramingen 2018-2020, de Nota Risicomanagement en de Nota Reserves 2016-2019 in dezelfde vergadering van het AB van juni 2016 ter vaststelling aangeboden. Daarmee worden de risico's, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen in samenhang met elkaar beoordeeld.

1.6 Begrotingsuitgangspunten 2017

1.6.1 Referentiekaders

In de ontwerp-programmabegroting 2017 is rekening gehouden met de volgende aspecten:

- Het wettelijk kader wordt met name gevormd door de Wet veiligheidsregio's inclusief uitvoeringsbesluiten;
- Uitvoering wordt gegeven aan het financieel instrumentarium, een samenhangend geheel van verordeningen, vastgesteld door het AB op 10 februari 2011 en gewijzigd sindsdien;
- De brief van 19 februari 2016 van het Financieel Overleg van Gemeenten in Hollands Midden vormt het 'financieel kader' voor de ontwerp-programmabegroting 2017;
- In de ontwerp-programmabegroting 2017 zijn de ramingen 2016 na begrotingswijziging opgenomen;
- De realisatie van de doelstellingen wordt periodiek getoetst en de begroting op over- en onderuitputting beoordeeld. De uitkomsten worden per kwartaal aan het bestuur gerapporteerd. De inrichting van de tussentijdse rapportages sluit aan bij de programma-indeling van de begroting;
- Bij het opstellen van de ontwerp-programmabegroting 2017 zijn de door het College van Gedeputeerde Staten aangegeven criteria voor de bepaling van het toezichtregime in acht genomen;
- De begrotingsuitgangspunten 2017, vastgesteld door het AB in de openbare vergadering van 18 februari 2016, vormen de basis voor de ontwerp-programmabegroting 2017;
- De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze op deze ontwerp-programmabegroting te geven;

- Omwille van de leesbaarheid van de ontwerp-programmabegroting is het aantal voetnoten zoveel mogelijk beperkt en is in de bijlage de historie vermeld van enkele relevante data, zoals eerder genomen bestuursbesluiten.

1.6.2 Algemene begrotingsuitgangspunten voor alle programma's

Het AB heeft de volgende uitgangspunten voor de ontwerp-programmabegroting 2017 en de meerjarenramingen 2018-2020 vastgesteld:

1. De multidisciplinaire samenwerking wordt in de komende jaren conform het nieuwe regionale beleidsplan 2016–2019 vormgegeven. Het raamwerk van het nieuwe beleidsplan 2016-2019 wordt uitgevoerd binnen het financieel bestuurlijk kader. De uitvoering van het beleid geschiedt door elk aan de VRHM verbonden organisatieonderdelen op basis van een door het bestuur vast te stellen programmajaarplan. De programma's worden voorts ingevuld in overeenstemming met eerder genomen besluiten van het Algemeen Bestuur;
2. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2017 worden een Nota risicomanagement en een Nota reserves 2016-2019 ter vaststelling aangeboden i.v.m. hun onderlinge samenhang;
3. Het bestaand beleid, zoals geformuleerd in de programmabegroting 2016, inclusief structurele effecten uit de begrotingswijzigingen 2015³, geldt als vertrekpunt;
4. De invulling van de begroting en de meerjarenramingen geschieden volgens de provinciale voorwaarden van structureel begrotingsevenwicht en tijdige inzending;
5. De loon- en prijsontwikkelingen worden voor 2017 geraamd volgens de methodiek zoals vastgesteld door de 'Werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen', gebaseerd op de index Bruto Binnenlands Product en nacalculatie 2016, zijnde 0,75%;
6. De rijksbijdrage wordt geraamd op basis van de laatst ontvangen circulaire inclusief bijstelling van de verdeelmaatstaven;
7. De lonen worden geraamd op basis van de vigerende collectieve arbeidsovereenkomst (looptijd tot 1 januari 2016) en de uitvoering van de loonruimteovereenkomst van 10 juli 2015. Voor de gemeenten is alleen afgesproken om de besparing op de pensioenpremie voor de werkgever om te zetten in salaris. Dit betekent een salarisverhoging van 1,4%. De VNG en de vakbonden zijn 17 december 2015 begonnen aan het overleg over de nieuwe CAO Gemeenten. Op het eerste overleg hebben zij de inzetbrieven uitgewisseld en procesafspraken gemaakt. Financiële effecten voor de begroting 2017 zijn nu nog niet in te schatten. Deze worden derhalve in de risicoparagraaf vermeld;
8. De planning van de aanbidding van de ontwerp-programmabegroting 2017 geschiedt overeenkomstig eerder aangeboden bestuursplanning en uiterlijke vaststelling in het Algemeen Bestuur van 30 juni 2016 overeenkomstig de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen waarbij alle mogelijke inzet wordt betracht om de deelnemende gemeenten zo snel en zo veel als mogelijk te betrekken in informatie en het vaststellingsproces;
9. Vóór vaststelling van de programmabegroting door het Dagelijks- en Algemeen Bestuur worden de begrotingsuitgangspunten en ontwerp-programmabegroting verstuurd aan de hoofden Financien en medewerkers Openbare Veiligheid van de deelnemende gemeenten en aan het

³ Besluiten Algemeen Bestuur van 25 juni 2015 (1e wijziging 2015) betreffende:

a. het incidenteel ramen van de lasten brandweer voor het project ademlucht ad € 200.000 conform het besluit resultaatbestemming 2013 en deze lasten te dekken uit de reserve Versnelde Organisatieopbouw;

b. het incidenteel ramen van de lasten brandweer voor de professionalisering van het trainings- en oefenprogramma voor het operationele informatiemanagement van de VRHM ad € 65.000, en deze lasten te dekken door een onttrekking aan de reserve Multiteam/LCMS;

c. het structureel aanpassen van de ramingen op de programma's brandweer en GHOR naar aanleiding van het besluit tot wijziging van de financieringsstroom GHOR;

d. het structureel verhogen van lasten en baten met € 180.000 op het programma Veiligheidsbureau in verband met de gemeentelijke deelname aan de regionalisering van het Veiligheidshuis en de kassiersfunctie hiervoor van de VRHM met ingang van 2015.

Ambtelijk Governance team VRHM om deze in een betere informatiepositie te brengen in hun advisering van hun bestuur/bestuurders/collega's.

1.6.3 Specifieke begrotingsuitgangspunten van de programma's

Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Brandweer

De routekaart naar de Cebeon-norm is sinds 2011 een van de centrale thema's op grond waarvan de bijdragen van de gemeenten in de Brandweer Hollands Midden wordt bepaald. De bestuurlijke afspraken betreffende de routekaart Cebeon en de Cebeon-norm zijn gemaakt tot en met 2018.

Conform afspraak heeft het bestuur, mede ook naar aanleiding van het groot onderhoud van het (sub)clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding in het gemeentefonds per 2016 en de herijking van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) per 2017, de gehanteerde financieringssysteem geëvalueerd en voorstellen ontwikkeld voor de volgende beleidsperiode betreffende een nieuwe vaststelling van het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden. Deze vormen het uitgangspunt voor de bijdragen van de gemeenten in de Brandweer Hollands Midden vanaf 2019.

In 2014 vond een wijziging in de financieringsstromen van de GHOR plaats. Dit heeft geleid tot het vaststellen van een begrotingswijziging⁴. Dit bracht een belangrijke verschuiving teweeg in de financiële dekking van het programma Brandweer.

De gemeenten ontvangen van de gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) een factuur voor de inwonerbijdrage.

De rijksbijdrage die de VRHM ontvangt wordt in het vervolg bijna volledig verantwoord op het programma Brandweer met een gelijke daling van de bijdragen van gemeenten voor dit programma. Hiermee is een bedrag van € 1,4 miljoen gemoeid. De correctie voor de individuele gemeenten is gemaakt naar rato van het inwoneraantal overeenkomstig de begrotingswijziging 2014 en de facturering van de bijdrage 2015. De specifieke begrotingsuitgangspunten voor het programma brandweer zijn daarmee opnieuw in lijn met die uit de programmabegroting 2015 en de begrotingswijzigingen. De uitgangspunten onder c1 vloeien voort uit de eerder vastgestelde begrotingsuitgangspunten 2015 en het besluit tot het omleggen van de financieringsstroom GHOR.

- a. De activiteiten 2016–2019 en daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het Korpsbeleidsplan 2016-2018. In 2017 geven de gemeenten in Hollands Midden nog gemiddeld 1,4% meer uit dan de Cebeon-norm.
Om in 2018 op die norm uit te komen zal nog (afgerond) € 0,6 miljoen gedekt moeten worden uit efficiëncymaatregelen en nieuwe brandweezorgconcepten.
- b. De bijdragen van gemeenten in de routekaart Cebeon zijn uitgewerkt in de bijlagen en omvatten:
 1. De verdeling van het gemeentefonds 2009 voor het taakgebied Brandweer en Rampenbestrijding blijft ijkpunt (ABVR 09.0129 BG.1, Bijlage 1 Financieel overzicht herzien, kolom 'Fictieve uitkering gemeentefonds 2009');
 2. Gecorrigeerd met +/- 5.6% per gemeente (gemiddeld VRHM) voor aandeel subtaakgebied (gemeentelijke) Rampenbestrijding;
 3. De Cebeon-norm wordt geïndexeerd (index Bruto Binnenlands Product en nacalculatie) voor 2010: 1,4%, 2011: 1,25%, 2012: 2,0%, 2013 1,96%, 2014 1,54%, 2015 1,41%, 2016 0,59%, 2017 **0,75%**, 2018-2020 0,0%;
 4. De gemeentelijke bijdrage is in principe nooit lager dan de geïndexeerde Cebeon-norm en de (extra) kosten van het FLO-overgangsrecht voor het betreffende begrotingsjaar;

⁴ besluit van het Algemeen Bestuur van 13 november 2014 betreffende vaststelling 2e begrotingwijziging 2014.

5. De gemeentelijke bijdragen in 2016 zijn vertrekpunt om de efficiencykortingen voor 2017-2018 te berekenen. De efficiencykorting 2016–2018 geschiedt wederom in drie gelijke schijven en volgens de gehanteerde verdeellijnen;
 6. De efficiencykortingen ad. € 624.319 jaarlijks voor de jaren 2016, 2017 en 2018 worden in principe gefixeerd en in absolute zin verdisconteerd in de gemeentelijke bijdrage;
 7. Een uitzondering hierop vormen de eventuele nadelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, deze leiden wel tot bijstelling van de gefixeerde efficiencykortingen;
 8. Afwikkeling van financiële issues op individueel gemeentelijk niveau leidt niet tot herberekening van de efficiencykortingen voor de jaren 2016–2018;
 9. De van betrokken gemeenten ontvangen tijdelijke verrekening van de financiële consequenties van nieuwbouw van brandweerkazernes worden niet (opnieuw) meegenomen in de berekening van de efficiencykortingen;
 10. De gemeenten (Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Waddinxveen en Zoeterwoude) die in 2012 een lagere bijdrage aan de VRHM betalen dan de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds verhogen hun bijdrage gelijkmatig in drie jaar vanaf 2013 tot aan het niveau van de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds. De verhoging voor de jaren 2013, 2014 en 2015 wordt gefixeerd en in absolute zin verdisconteerd in de gemeentelijke bijdrage. Verschillen die ontstaan door deze fixatie zullen wederom in drie gelijke schijven voor de jaren 2016–2018 op Cebeonnorm worden gebracht;
 11. Het aandeel van gemeenten in de efficiency voor 2017 en 2018 blijft volgens de afgesproken verdeellijn in het ontvlechttingsprotocol, nl. asymmetrisch naar rato van de relatieve budgettaire afstand tussen het fictieve (Cebeon) budget en het feitelijke budget van de gemeenten;
 12. Bij gemeentelijke herindelingen worden de betreffende gemeentelijke bijdragen alsook de vergelijkende Cebeonnormen van de individuele gemeenten bij elkaar opgeteld waarbij de afwijking in één percentage wordt uitgedrukt;
 13. Indien gedurende de periode van de programmabegroting 2017 en de meerjarenramingen 2018–2020 een versnelde hogere efficiency structureel mogelijk is, wordt deze doorgevoerd en verdisconteerd in de gemeentelijke bijdragen;
 14. Doelstelling is om uiterlijk vanaf 2018 de kosten van de brandweezorg in de VRHM op het kostenniveau van de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds te kunnen uitvoeren.
- c. Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR):
1. Nadelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, bijvoorbeeld door herijking BDuR, het niet toekennen door het Rijk van indexering voor loon- en prijsontwikkeling of afroming door Veiligheidsberaad, wordt gecorrigeerd op de bijdragen van de gemeenten; voordelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, bijvoorbeeld als gevolg van herijking BDuR, wordt ingezet voor versnelde verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor het programma Brandweer.
 2. Met de maatregelen in de Kadernota bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder wordt voldaan aan de Cebeon-bezuinigingsopgave. Het maatregelenpakket voorziet in een structurele vermindering van de uitgaven van begroot € 2,3 miljoen. Deze opbrengst overstijgt hiermee de Cebeon-taakstelling (€ 1,8 miljoen) met begroot € 0,5 miljoen. Het bestuur besluit dit surplus (deels) in te zetten ter dekking van het financieel negatief effect van de herijking van de BDuR vanaf 2017 voor het programma Brandweer.

Specifieke begrotingsuitgangspunten programma GMK

- De ramingen zoals vastgesteld in de begroting 2016, onderdeel meerjarenraming 2017, worden als uitgangspunt gekozen waarbij vastgehouden wordt aan de zogenoemde gekorte herijkte beheerbegroting GMK;
- De laatst ontvangen financiële informatie op de thema's samenvoeging meldkamers Hollands Midden en Haaglanden en het transitieakkoord worden in de ontwerp-programmabegroting 2017 meegenomen;
- In de begroting 2017 wordt de beoogde efficiency wederom verwerkt.

Met betrekking tot het programma GMK moet rekening gehouden worden met de volgende aspecten, waarbij alle financiële consequenties nog niet (volledig) bekend zijn:

1. De begroting van de 'Blauwe' en de 'Witte' meldkamer worden vanaf 2013 niet meer in de begroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden opgenomen. Dit ingevolge het Aanpassingsbesluit Politiewet 2012 (besluit van 30 november 2012 tot aanpassing van diverse besluiten aan de Politiewet 2012), waarbij op grond van het gewijzigd artikel 35, eerste lid van de Wet veiligheidsregio's de korpschef van het landelijk politiekorps zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de (gemeenschappelijke) meldkamer. Ingevolge de Tijdelijke Wet Ambulancezorg, van kracht per 1 januari 2013, is de zorg voor het in stand houden van een meldkamer voor ambulancezorg, als onderdeel van de (gemeenschappelijke) meldkamer, de verantwoordelijkheid van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV).
2. Het Dagelijks Bestuur VRHM heeft ingestemd met het verhuizen van de GMK VRHM naar het gebouw 'De Yp'. De meldkamer Hollands Midden is op 27 mei 2014 samengevoegd met de meldkamer Haaglanden. Financieel uitgangspunt is dat bij samenvoeging de structurele kosten van beide meldkamers gelijk blijven en, zo mogelijk, dalen. De eenmalige kosten van de samenvoeging, op basis van de huidige stand van zaken, zoals verhuizing van ICT/systemen, bedroegen € 545.000. Conform bestuurlijk besluit komt de financiering van deze kosten voor rekening van de politie en de twee veiligheidsregio's.
3. Er wordt vanuit gegaan dat bovenstaande eenmalige kosten zich onder het transitieakkoord kwalificeren als projectkosten en als voorfinanciering worden beschouwd, waarop voor de verdeling van deze kosten de bepalingen 95 t/m 100 van het transitieakkoord van toepassing zullen zijn.
4. In het besluit tot samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden is een financieel efficiencyvoordeel becijferd van in totaal € 98.000 in structureel verwerkt in de begrotingen vanaf medio 2014.
5. Het Transitieakkoord meldkamer van de toekomst, waarin afspraken zijn vastgelegd over financiën, aansturing, locatiekeuze en implementatie van de nieuwe meldkamerorganisatie, is op 16 oktober 2013 ondertekend door vertegenwoordigers van de verschillende organisaties die betrokken zijn bij de meldkamers, te weten de ministers van Veiligheid en Justitie, VWS en Defensie, de Korpschef van de Nationale Politie, de voorzitters van de veiligheidsregio's en de voorzitters van de besturen van de RAV's.
6. In het transitieakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de overdracht van middelen. Zo dragen de veiligheidsregio's voor de taken van de brandweer landelijk € 42 miljoen structureel bij. Voor de overdracht van middelen volgt nog een uitwerking waarbij rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke overdracht van personeel, de eventuele verrekening van achterstallig onderhoud, het tijdspad van de taakstelling.
7. Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het

- gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.
8. Op basis van het transitieakkoord is gewerkt aan de transitie naar de LMO met maximaal tien locaties. De veiligheidsregio's dragen hun meldkamers na wetswijziging over aan de LMO die valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. De Kwartiermaker Landelijke Meldkamerorganisatie (KLMO) is begin 2014 gestart met haar werkzaamheden. De afgelopen periode heeft de kwartiermaker-organisatie verder vorm gekregen en zijn concrete activiteiten opgepakt. Zo is een nulmeting uitgevoerd naar de stand van zaken in de meldkamers. Daarnaast zijn in de zomer 2015 het ontwerpplan en het plan van aanpak opgeleverd.
 9. Voor besluitvorming over de verdere realisatie heeft de minister van VenJ de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO (brief 4 januari 2016 aan Tweede Kamer). De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moeten een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig.
 10. Op 2 mei 2014 heeft de KLMO een brief gestuurd waarin het traject van de Nulmeting is gestart. De Nulmeting wordt gezien als essentieel voor een goed verloop van de transitie naar de LMO. De Nulmeting heeft als oogmerk de bestuurlijk-juridische, de operationele en de financiële situatie in beeld te brengen.
 11. Hiermee vormt de Nulmeting de basis voor het landelijk financiële kader (art. 37 Transitieakkoord - TA), de business cases voor de samenvoeging van de meldkamers (art. 42 TA) en voor het financiële overdrachtsdocument per meldkamer (art. 80 TA). Ten slotte geven de uitkomsten van de Nulmeting inzicht in de veranderopgave per meldkamer.
 12. De KLMO fungeert als opdrachtgever voor de Nulmeting welke is uitgevoerd door PwC. De Due Diligence Commissie is geconsulteerd over de aanpak, haar adviezen zijn betrokken bij het vaststellen van het onderzoeksraamwerk.
 13. De Nulmeting van de meldkamer van de VRHM is eind 2014 afgerond. De heer G. Goedhart, portefeuillehouder Middelen in het Dagelijks Bestuur, is gemandateerd om namens het bestuur te oordelen of de organisatie van de VRHM aan de uitvoerder van de Nulmeting (PwC) in opdracht van de Kwartiermaker LMO, volledige en juiste gegevens heeft verstrekt.
 14. Voor de regio's is nog niet duidelijk wat de uitkomsten van de Nulmeting zijn. Er is onduidelijkheid over de overheveling van financiële middelen naar de LMO. Inmiddels is hiervoor een ambtelijke werkgroep ingericht die daarover moet adviseren met daarin vertegenwoordigers van VNG, Veiligheid en Justitie, BZK en VR's/IFV. Ook zal de Due Dilligence Commissie advies geven op de redelijkheid en billijkheid van de overdracht. Maar samen met de onduidelijkheid over achterblijvende kosten draagt dit wel bij aan een zekere onrust over de verdere financiële trajecten.
 15. Op 24 november 2015 heeft een startgesprek plaatsgevonden tussen VRHM en het ministerie van Veiligheid en Justitie om nadere financiële afspraken te maken over de overdracht van middelen en de verrekening en vergoeding van achterblijvende kosten.

Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Veiligheidsbureau

- de activiteiten 2016-2019 en de daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het jaarplan 2016;
- de huidige kostenverdeling over politie (facturatie), brandweer en GHOR (budgetoverheveling), elk voor 1/3 deel, wordt gehandhaafd.

Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Oranje Kolom

- de activiteiten 2016–2019 en daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het jaarplan 2016.

Tijdens de bespreking van de resultaatbestemming 2013 in het DB van 12 juni 2014 is overwogen om een deel van het positieve resultaat ter grootte van € 450.000 toe te voegen aan de reserve Oranje Kolom, welke in 2013 is gevormd ten behoeve van de dekking van de kwaliteitsverbetering van de Oranje Kolom (de processen bevolkingszorg, waaronder begrepen de professionalisering van de crisiscommunicatie). De huidige reservering dekte de kosten van deze kwaliteitsverbetering tot en met 2015. Voor de jaren daarna is (nog) geen dekking aanwezig. De gedachte was om de kosten van de kwaliteitsverbetering gedurende de nieuwe beleidsplanperiode 2016-2019 te dekken uit de geschetste toevoeging. Gelet op het structurele karakter van deze kwaliteitsverbetering acht het DB het juister om de inwonerbijdrage vanaf 2016 structureel te verhogen. In totaal bedraagt de verhoging van de gemeentelijke bijdragen voor het programma Oranje Kolom met ingang van 2016 € 158.200.

Het AB heeft eerder ingestemd met een voorstel om AG5 te hanteren als registratiesysteem voor gemeenten en de extra kosten te dekken uit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. In afwijking van dit besluit worden de extra kosten per gemeente van € 124 geacht te zijn inbegrepen in genoemd bedrag van € 158.200.

1.7 Financiële ontwikkelingen

1.7.1 Financieel kader 2017

In een mail (21 december 2015) van de Ambtelijke werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen zijn de controllers van de betreffende regelingen geïnformeerd over de financiële kaderstelling voor de begrotingen van 2017-2020. Deze financiële kaderstelling is vastgesteld in het Bestuurlijk overleg (16 december 2015) van de portefeuillehouders financiën uit de regio Hollands Midden. Een volledige beschrijving van deze kaderstelling, waarin een toelichting op de voor 2017 geldende percentages wordt gegeven, is opgenomen in de brief van het Financieel Overleg van Gemeenten in Hollands Midden van 19 februari 2016.

De financiële kaderstelling heeft betrekking op:

- a. *Voortzetten uniforme systematiek voor alle regelingen voor het bepalen van de jaarlijkse indexering van lonen en prijzen*
Op basis van de septembercirculaire 2015 wordt de gemeentelijke bijdrage 2017 geïndexeerd met **+0,75%**. Hierin is de nacalculatie van de indexering van 2016 al verwerkt.
- b. *Uniforme taakstelling voor alle regelingen als aandeel in de neergang van het gemeentefonds*
De taakstelling wordt gekoppeld aan de trendmatige ontwikkeling van het gemeentefonds over een aantal jaren, waarbij pas bij een gemiddelde krimp van het gemeentefonds boven een bepaald drempelpercentage sprake zal zijn van een taakstelling voor de gemeenschappelijke regelingen.

De uniforme taakstelling voor alle gemeenschappelijke regelingen als aandeel in de neergang van het gemeentefonds in 2017 bedraagt **0,00%** t.o.v. 2016.
- c. *Maximeren van de algemene reserve op het niveau van 1 januari 2013 (inclusief het bestemmingsvoorstel jaarrekening 2012)*
De algemene reserves van de gemeenschappelijke regelingen blijven in beginsel gemaximeerd op de standen per 1 januari 2013 (inclusief resultaatbestemming 2012).

De VRHM heeft haar algemene reserve op het eigen bestuurlijk afgesproken niveau. Deze is hiermee ook in overeenstemming met het niveau zoals door het Bestuurlijk overleg financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen wordt voorgesteld.

d. *Motivering indien taakstelling niet kan worden gerealiseerd*

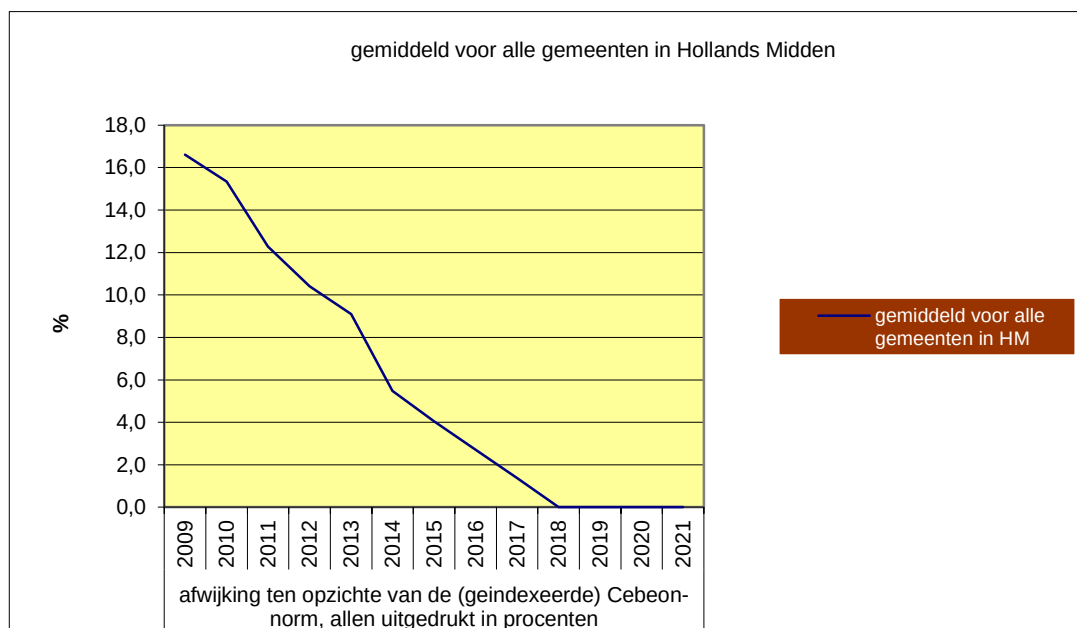
Inhoudelijk zijn er de volgende overwegingen:

Het programma Brandweer realiseert in 2017 een bezuinigingstaakstelling van 1,34% conform de bestuurlijk afgesproken routekaart Cebeon (als onderdeel van de reeds opgelegde taakstelling van 16,6% per uiterlijk 2018, zijnde de Cebeon-norm). Daarnaast zijn ook voor 2019 e.v. bestuurlijke afspraken gemaakt over het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden. Voor het programma Gemeenschappelijke Meldkamer zijn bezuinigingen, met het oog op de bestuurlijke afspraken van samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden en de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie, niet meer opportuun. Het Dagelijks Bestuur heeft al eerder aangegeven van mening te zijn dat, gezien de beperkte omvang van de formatie van het Veiligheidsbureau en het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing, invulling van verdere bezuinigingstaakstellingen op de organisatiekosten en uitgaven niet verder verantwoord te vinden. Omdat daarmee de schaal waarop het Veiligheidsbureau en het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing hun activiteiten kunnen vervullen te klein wordt om deze nog efficiënt en effectief uit te kunnen voeren.

1.7.2 Routekaart naar Cebeon

Bij de totstandkoming van de Brandweer Hollands Midden is afgesproken dat in enkele jaren zou worden toegewerkt naar een situatie waarin de gemeentelijke bijdragen aan de regionale brandweer zou overeenkomen met het fictief referentiebudget dat de gemeenten voor deze taak ontvangen uit het gemeentefonds (de zogeheten Cebeon-norm). In totaal betekende het toegroeien naar de nieuwe norm een bezuiniging van 16,6%. Hiervan is in 2017 nog 1,34% in te vullen, zodat per saldo ultimo 2016 15,3% is gerealiseerd (zie ook Bijlage I).

Grafisch ziet e.e.a. er als volgt uit:

Het AB heeft de Kadernota *Bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder* en de daarin opgenomen bezuinigingsvoorstellen om te komen tot het Cebeon-kostenniveau in 2018 voor de uitvoering van de brandweezorg in Hollands Midden vastgesteld. De bezuinigingen zullen worden gerealiseerd door:

- heroverwegen formatie- en functieplan;
- herijken materieel- en personeelssterkte op basis van brandrisicoprofiel;
- herijken takenpakket Risicobeheersing;
- herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven.

Het bovenstaande laat onverlet dat als uit de realisatie van de maatregelen om per 2018 te voldoen aan de Cebeon-norm mocht blijken, dat een verantwoorde brandweezorg mogelijk is tegen een gemeentelijke bijdrage die lager ligt dan de Cebeon-norm, dit zal worden meegenomen in de verdere besluitvorming binnen het bestuur van de VRHM.

Voor nadere informatie over de 'routekaart naar Cebeon' verwijzen wij naar hoofdstuk 2 van de financiële begroting.

1.7.3 Ontwikkelingen in de rijksbijdrage Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

Op grond van artikel 55, eerste lid van de Wet veiligheidsregio's kent de minister een bijdrage toe in de kosten die voor een veiligheidsregio voortvloeien uit de uitoefening van haar taken ingevolge artikel 10 van de wet. Die bijdrage kan onder voorwaarden worden verleend. De landelijke bijdrage, bekend als de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) wordt verdeeld over de vijftientig veiligheidsregio's en is gebaseerd op de specifieke structuurkenmerken van en risico's in de veiligheidsregio. Uitgangspunt is dat de bijdrage geschiedt volgens de gedachte van de zogenoemde hybride financiering: rijk en gemeenten verstrekken samen de bijdrage die nodig is voor de uitvoering van de taken van de veiligheidsregio als samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten.

De rijksbijdrage wordt – in tegenstelling tot het verleden – ongedeeld verstrekt. Het bestuur van de veiligheidsregio bepaalt zelf hoe deze wordt aangewend en ter dekking van welke programma's. Qua verantwoording geldt slechts de eis dat de ontvangst van de bijdrage in het kader van de Single Informatie Single Audit (Sisa) in de jaarrekening moet worden opgenomen.

In de afgelopen jaren is de omvang van de bijdrage aanzienlijk gewijzigd, zowel in positieve als in negatieve zin. Er vond bijvoorbeeld een herijking plaats als gevolg van gewijzigde BTW-systematiek en er werden bedragen uitgenomen ter dekking van de kosten van het Instituut Fysieke Veiligheid. Naast veranderingen in het totaalbudget wijzigt het bedrag ook als gevolg van de actualisatie van de basisgegevens voor de verdeelmaatstaven (de 'indicatoren').

De BDuR bedraagt landelijk € 175,2 miljoen. Hieraan is vanaf 2015 structureel toegevoegd (afgerond) € 600.000 voor het toekennen van loon- en prijscompensatie. Het verwachte meerjarig kader voor de BDUR luidt volgens de laatst ingekomen brief van de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid, d.d. 15 december 2015, € 175,8 miljoen. Het aandeel voor Hollands Midden bedraagt daarin voor het jaar 2016 (afgerond) € 6,9 miljoen.

Sinds de vorming van de Veiligheidsregio Hollands Midden is de rijksbijdrage volgens een bepaald principe verdeeld over de programma's. Aan de programma's Brandweer en GHOR werd € 5,4 miljoen resp. € 1,4 miljoen toegerekend, en naar aanleiding van de gewijzigde BTW-systematiek aan de GMK € 31.000, aan het Veiligheidsbureau € 10.000 en aan de Oranje Kolom € 67.000. Eventuele nacalculaties worden ten gunste van het programma brandweer gebracht. In verband met de wijziging van de financieringsstroom GHOR wordt de bijdrage, die eerder werd toebedeeld aan het programma GHOR, nu toegerekend aan het programma brandweer. De gemeentelijke bijdrage voor dat programma is sinds 2014 met eenzelfde bedrag verlaagd. In de begroting 2016 was daarom rekening gehouden met een toerekening aan het programma Brandweer van uiteindelijk € 6,8 miljoen.

In principe is dit de basis voor het opstellen van de raming van de BDuR-uitkering voor de programmabegroting 2017 en de meerjarenramingen 2018-2020.

In november 2014 is het ministerie van VenJ gestart met de tweede fase van het onderzoek naar de verdeling van het gemeentefonds en de eventuele herverdeling van het cluster Openbare Orde en Veiligheid. Het onderzoek naar en de eventuele herverdeling van de BDuR hangt hiermee samen. Beide financieringsstromen op het terrein van brandweer, GHOR, rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn zodanig aan elkaar gerelateerd dat besloten is het onderzoek en de eventuele herverdeling gelijktijdig plaats te laten vinden. De uitkomsten van het onderzoek leiden tot een aanpassing van de verdeling van de BDuR over de veiligheidsregio's. De omvang van de landelijke rijksbijdrage zelf blijft ongewijzigd maar per veiligheidsregio ontstaan er echter herverdelingseffecten vanaf het jaar 2017. Voor de VRHM daalt de BDuR structureel met € 461.000. In het financiële deel van deze concept-Programmabegroting 2017 is een tabel opgenomen met de verwachte meerjarenontwikkeling van de BDuR en de verdeling hiervan over de programma's.

2. Programmaoverstijgende onderwerpen

2.1 Versterking van de Veiligheidsregio's

Gezamenlijke agenda

Op 2 juli 2014 heeft de minister van VenJ de Tweede Kamer geïnformeerd over de gezamenlijke agenda van hem en het Veiligheidsberaad en de voortgang van de in de kabinetsreactie aangekondigde verbeteringen. Hierbij zijn de volgende trajecten van belang:

1. De gezamenlijke doelstellingen van de minister van VenJ en de veiligheidsregio's betreffen meerjarige ambities op de thema's waterveiligheid, en nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. Voor het thema waterveiligheid betreft dit in het bijzonder evacuatie bij overstromingen. Voor het andere thema gaat het om de continuïteit en veerkracht van de samenleving gericht op het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalige uitval.
2. De aanvullende afspraken die de Minister van VenJ met het Veiligheidsberaad heeft gemaakt over thema's die primair tot de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's behoren hebben betrekking op de uniformering van de positie en taakuitvoering van de directeur Veiligheidsregio en het versterken van de bevolkingszorg..
3. Met de *Strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016* brengt het Veiligheidsberaad samenhang en prioritering aan in de gezamenlijke activiteiten van de veiligheidsregio's. De eerder genoemde gezamenlijke doelstellingen en afspraken maken hier ook deel van uit. Het Veiligheidsberaad pakt de thema's versterking van de bevolkingszorg, vergroten van de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's en het versterken van de samenwerking tussen de veiligheidsregio's en Defensie op.

Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014 – 2016

Het Veiligheidsberaad heeft op 16 mei 2014 de *Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014–2016* vastgesteld. Het betreft onderstaande onderwerpen. Hiervan worden de eerste drie gezamenlijk met het ministerie van VenJ uitgevoerd (gezamenlijke doelstellingen) en de doelstellingen 4 t/m 6 onder regie van het Veiligheidsberaad.

1. *Water en Evacuatie*
Ontwikkelen van een structurele aanpak waarmee de veiligheidsregio's samen met betrokken partners kunnen zorgen voor een adequate rampenbeheersing bij overstromingen.
2. *Continuïteit van de samenleving*
Verbeteren van de samenwerking tussen veiligheidsregio's, departementen en vitale partners bij het versterken van de robuustheid en veerkracht van de samenleving en bij uitval van vitale processen, producten of diensten.
3. *Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming Veiligheidsberaad*
Organiseren van de voorbereiding op mogelijke incidenten met stralingsbronnen in Nederland dusdanig dat bij een daadwerkelijk incident door alle betrokken partijen adequaat opgetreden wordt.

4. *Kwaliteit en vergelijkbaarheid*
Komen tot een landelijke visie op kwaliteitsmanagement en, daaruit voortvloeiend, tot een landelijk kwaliteitsmanagementsysteem.
5. *Versterking bevolkingszorg*
Het ondersteunen van de veiligheidsregio's (c.q. gemeenten) bij de implementatie en daarnaast zorgen voor landelijke implementatie van de eenduidige visie en prestatie-eisen op bevolkingszorg (bevolkingszorg op orde).
6. *Versterking samenwerking veiligheidsregio's en Defensie*
Ontwikkelen van een actieprogramma waarin de lopende ontwikkelingen op het gebied van civiel-militaire samenwerking verder worden gestimuleerd en geborgd.

De zes projecten dragen bij aan de doelstellingen *versterken risicobeheersing* en *versterken crisisbeheersing* van de Strategische Agenda.

2.2 Strategische Agenda Raad van Brandweercommandanten

De Raad van Brandweercommandanten (RBC) heeft een strategische inhoudelijke agenda vastgesteld. Deze geeft de belangrijke route aan waarop de RBC als collectief gaat acteren.

Opkomsttijden

De opkomsttijden zijn voor de brandweezorg in de volle breedte van groot belang. Niet alleen voor de brandbestrijding is een snelle aanwezigheid van de brandweer noodzakelijk, maar ook bij andere incidenten zoals hulpverlening. Een fijnmazig netwerk van brandweerposten zorgt er bovendien voor dat de brandweer ook daadwerkelijk het maatschappelijk vangnet kan zijn waar de burger iedere dag op vertrouwt. Daarom is de RBC van mening dat afwijken van de tijdnormen uit het Besluit Veiligheidsregio's enkel zeer zorgvuldig gemotiveerd kan plaatsvinden. Daarnaast moeten de opkomsttijden in de goede context geplaatst worden.

Een situatie waarbij een brand zich soms tientallen minuten kan ontwikkelen alvorens deze gemeld wordt, kan namelijk niet meer worden gecompenseerd met strakke opkomsttijden. Daarom is het belangrijk dat brandweezorg integraal wordt benaderd: de burger speelt zelf een nadrukkelijke rol op het gebied van het voorkomen van brand, maar indien er toch brand uitbreekt moet een goede repressieve organisatie nabij zijn. Oftewel: RBC zet in op preventie en repressie.

Tegen deze achtergrond maakt de RBC zich zorgen dat vanwege de economische recessie door bedrijven en instellingen minder geïnvesteerd wordt in brandveiligheidsvoorzieningen. Daarbij wordt gesuggereerd dat het repressief optreden van de brandweer de oplossing is om niet of minder te investeren. Indien brandveiligheidsvoorzieningen te laag worden, is het niet mogelijk dit veiligheidshiaat op te lossen met – het sluitstuk – repressie. Deze trend vraagt dus ook dat de brandweer zich blijft inzetten voor gedragsverandering in het kader van brandveilig leven om zo in de samenleving brandveilig gedrag te stimuleren. De brandweer werkt hierin samen met een reeks van partners zoals zorginstellingen. Zo gaan risicobeheersing en brandveilig leven hand in hand, regionaal en lokaal verbonden.

Borging risicobeheersing

Een wettelijke verankering van de mogelijkheid dat de brandweer nadrukkelijk aan de voorkant van de veiligheidsketen (proactie, preventie) een heldere en transparante rol kan vervullen, is gewenst. Hierbij dienen de proactie- en preventietaken wettelijk verankerd te worden om de regie op de veiligheidsketen te borgen en zo de veiligheidsketen te sluiten. De RBC constateert twee belangrijke ontwikkelingen voor wat betreft nieuwe wetgeving: de introductie van de omgevingswet en de vorming van een wetsvoorstel dat private kwaliteitsborging in de bouw mogelijk maakt. Dit raakt de brandweer in de volle breedte.

In verbinding met de (lokale) samenleving

De brandweer heeft een heldere identiteit en is daarmee naar de burger toe een sterk merk! Ook intern is de brandweer een sterk merk. Dat is ook noodzakelijk voor de binding van de eigen mensen, waaronder in het bijzonder de vrijwilligers. Vrijwilligers zijn belangrijk voor het opereren van de brandweer nu en in de toekomst waarbij de lokale posten een belangrijke bouwsteen zijn. Posten die de RBC wil versterken met een multifunctionele functie dichtbij de lokale gemeenschappen.

Modernisering repressie

Op dit moment worden belangrijke vorderingen gemaakt met de modernisering van de repressie bij de brandweer. Behalve de experimenten met de voertuigbezetting wordt er gewerkt aan het grootschalig brandweeroptreden, specialismen op maat, vernieuwing van het optreden bij ongevallen met gevaarlijke stoffen en het optreden bij waterongevallen en vernieuwing van de inzet tactiek en – techniek (kwadrantenmodel).

Landelijke samenwerking

De brandweer heeft sterk de behoefte omwille van efficiency en effectiviteit de landelijke samenwerking op een aantal gerichte onderwerpen te versterken zoals:

- Landelijke Meldkamer Organisatie;
- Versterking brandweeronderwijs;
- Grootschalig en specialistisch optreden;
- (Brand)Veilig Leven;
- Gezamenlijke inkoop;
- Instituut Fysieke Veiligheid.

Crisisbeheersing

Om eenvoud, eenheid en eenduidigheid te bereiken in de crisisbeheersing op landelijke en regionale schaal is het enerzijds wenselijk een heldere scheiding aan te brengen tussen de organisatie van de VRHM en de wettelijke bepalingen voor de verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de koude en warme fase van de opschalingstructuur. Daarbij zijn heldere verantwoordelijkheden en bevoegdheden (waaronder beheer) inclusief de bijbehorende middelen binnen de crisisorganisatie van groot belang, met speciale aandacht voor de informatievoorziening.

3. Programmaplan Brandweer

3.1 Algemeen

De *Wet op de Veiligheidsregio's* trad in werking met ingang van 1 oktober 2010. Het bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden heeft de taak en bevoegdheid een brandweerorganisatie in te stellen en in stand te houden. De taken van de brandweer zijn vastgelegd in artikel 25 van de *Wet veiligheidsregio's*. De brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:

- a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
- b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
- c. het waarschuwen van de bevolking;
- d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
- e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De brandweer staat onder leiding van de regionaal commandant.

Per 1 januari 2013 is de *Wijziging van de Wet Veiligheidsregio's* van kracht, in verband met de oprichting van het Instituut Fysieke Veiligheid en de volledige regionalisering van de brandweer. Deze wetswijziging voegt het *Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid* (NIFV) en het *Nederlands Bureau Brandweerexamen* (NBBE) samen tot het nieuwe *Instituut Fysieke Veiligheid* (IFV). Deze ondersteuningsorganisatie ten dienste van de veiligheidsregio's heeft taken op het gebied van brandweeronderwijs, examinering, kennis- en expertiseontwikkeling en het beheer van landelijk rampenbestrijdingsmaterieel. Ook kan het instituut in opdracht van de veiligheidsregio's taken verrichten.

De volledige regionalisering van de Brandweer is per 1 januari 2014 van kracht geworden met de integratie van de brandweer van de gemeente Katwijk.

3.2 Missie, visie en kernwaarden van Brandweer Hollands Midden⁵

Brandweer Hollands Midden (BHM) is op 1 januari 2011 formeel gestart als nieuwe brandweerorganisatie. Zij is gevormd uit de toen nog 25 gemeentelijke brandweerkorpsen en het regiobureau van de toenmalige regionale brandweer.

Onze missie geeft aan waar we voor staan en waar we voor gaan als Brandweer Hollands Midden.

Brandweer Hollands Midden bevordert (brand)veiligheid.

Onze visie geeft aan op welke wijze we invulling geven aan onze missie.

We kennen de (brand)risico's in ons gebied.

Voorkomen is beter dan bestrijden, maar als onze hulp nodig is, dan gaan we als de brandweer. Daarvoor staan we 24 uur per dag paraat met moedige, vakbekwame mensen en bedrijfszekere materieel. Ons werk doen we in nauwe samenwerking met onze hulpverleningspartners, inwoners en bedrijven.

Binnen ons brandweerkorps hebben we vijf kernwaarden. Deze kernwaarden, die zijn afgeleid van onze missie en visie, geven aan wat we belangrijk vinden bij onze taakuitvoering: zowel naar burgers en bestuur,

⁵ Bron: Korpsbeleidsplan 2016-2018 BHM 'We zijn onderweg'

als ook naar elkaar binnen ons brandweerkorps. Hierop zijn we aanspreekbaar en hierop spreken we elkaar aan.

Onze vijf kernwaarden gelden voor het gehele brandweerkorps: primaire én ondersteunende processen, vrijwilligers, beroeps- én kantoor-medewerkers. En van regionaal commandant tot aspirant-manschap. Samen zijn we binnen Brandweer Hollands Midden:

Risicogericht

Ons werk begint bij risico's. We kennen daarom de risico's in onze regio en binnen ons korps. We duiden de risico's, zodat ze de basis vormen voor ons verdere handelen.

Moedig

Ons werk vergt moed. We stellen daarom hoge eisen aan onze mensen, zodat zij in elke situatie een goede afweging kunnen maken en daarvoor ook kunnen en durven staan. We zijn integer en daadkrachtig in ons handelen.

Vakbekwaam

Ons werk vraagt om vakmanschap. We zorgen er daarom voor dat we ons vak verstaan en dit onder alle omstandigheden kunnen uitoefenen. We zijn deskundig in ons handelen.

Bedrijfszeker

Ons werk is riskant. We vragen daarom veel van onze mensen en ons materieel. We moeten er staan en het moet het doen als het nodig is. We zijn betrouwbaar in onze afspraken.

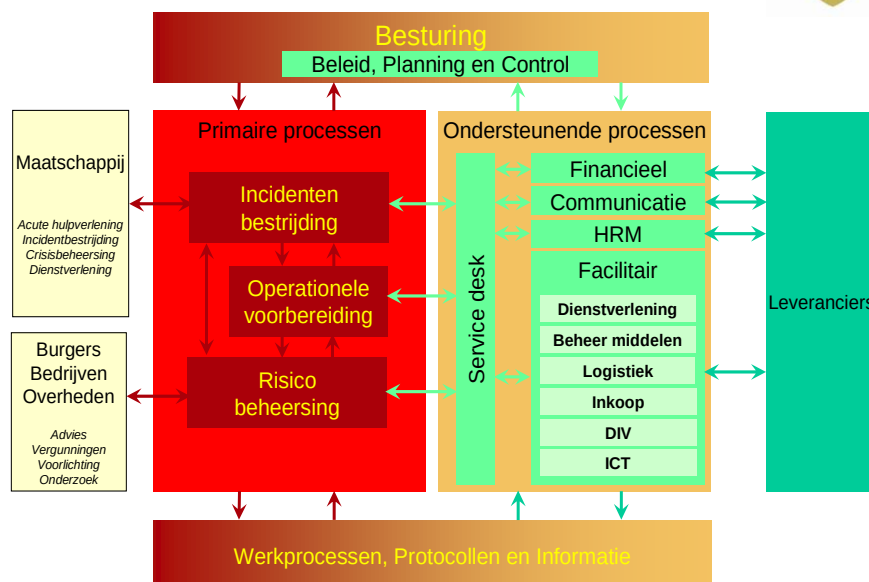
Samenwerkend

Ons werk kunnen we niet alleen. We zoeken daarom partners binnen en buiten ons korps en gebruiken hun kennis en kunde om onze gezamenlijke doelen te realiseren. We zijn behulpzaam naar onze burgers en onze partners.

3.3 Organisatie van de Brandweer Hollands Midden

Brandweer Hollands Midden is een procesgestuurde organisatie. De primaire processen zijn de brandweerspecifieke processen risicobeheersing, operationele voorbereiding en incidentenbestrijding, waarbij operationele voorbereiding als een ondersteunend primair proces wordt gezien voor risicobeheersing en incidentenbestrijding. Deze primaire processen vormen samen de brandweerveiligheidsketen: proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Alle overige processen (bedrijfsvoeringstaken) in de brandweerorganisatie zijn ondersteunend. Een en ander kan geïllustreerd worden aan de hand van het volgende bedrijfsmodel:

Bedrijfsmodel Brandweer

Het directieteam van Brandweer Hollands Midden bestaat uit de regionaal commandant, de plaatsvervangend regionaal commandant (tevens directeur Concernstaf), de directeur Risicobeheersing, de directeur Operationele Voorbereiding, de directeur Incidentenbestrijding en de directeur Middelen. De controller is adviseur van het directieteam.

De plaatsvervangend regionaal commandant, de directeur Risicobeheersing, de directeur Operationele Voorbereiding en de directeur Incidentenbestrijding (in hun rol als lid van het directieteam) zijn brandweeraccountmanager ('districtscommandant') voor de lokale besturen en/of de burgemeesters. Dit betekent dat zij voor de lokale besturen en/of burgemeesters integraal aanspreekbaar zijn op brandweerkzaken. Hiermee heeft het gemeentebestuur een duidelijk aanspreekpunt binnen Brandweer Hollands Midden.

3.4 Doelstellingen 2017 en vooruitblik naar 2018

We hebben als Brandweer Hollands Midden de basis op orde. Dat geeft ons gelegenheid om, naast de implementatie van de MAM-plannen, nieuwe doelen te stellen *onderweg* naar een modern brandweerkorps. Hierbij houden we ook rekening met de trends en ontwikkelingen die we zien in de wereld om ons heen. In het Korpsbeleidsplan 2016-2018 'We zijn onderweg' zijn de volgende doelstellingen benoemd:

1. *Meer risicogericht werken*

Komende jaren gaat de brandweer meer accent leggen op het bevorderen van de veiligheid in plaats van het voorkomen van onveiligheid. De veiligheid bevorderen met heldere regels en handhaving, beïnvloeding van gedrag en het verhogen van het veiligheidsbewustzijn. Daarvoor moet de brandweer alle risico's in de regio en binnen het korps goed kennen. Vervolgens kan gericht ingezet worden op de risico's die er echt toe doen.

2. *Stimuleren zelfredzaamheid*

Van burgers wordt verwacht dat zij zelf meer verantwoordelijkheid nemen en een actieve bijdrage leveren aan maatschappelijke processen. Om daaraan tegemoet te komen ontwikkelt de brandweer nieuwe producten en diensten, met name op het gebied van brandveilig leven. Dat gebeurt in samenspraak met gemeenten en omgevingsdiensten.

3. *Afstemmen van materieel- en personeelssterkte op de risico's*

Binnen het bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder is gekeken welke materieelsterkte passend is bij de huidige risico's binnen de brandweer. Nu gaat de brandweer aan de slag met de uitvoering daarvan. Met de uitfasering van materiaal dat niet langer noodzakelijk is, maar ook met de aanschaf van ontbrekend materiaal. De personeelsformatie wordt aangepast aan de nieuwe situatie.

4. *Introduceren innovatieve werkwijzen*

Soms passen de traditionele werkwijzen niet meer bij problemen en uitdagingen van deze tijd. Ook komt het voor dat de grenzen bereikt zijn van wat de brandweer aan kan. In die gevallen gaat gewerkt worden met nieuwe technologieën, nieuwe diensten, nieuwe producten en nieuw materieel. Dit speelt bijvoorbeeld op het gebied van de bluswatervoorzieningen. Komende jaren gaat de brandweer daar samen met gemeenten en betrokken partners een (kosten)efficiënte invulling voor ontwikkelen.

5. *Optimaliseren van de dekking en specialismeverspreiding*

Na een inventarisatie van de risico's in het verzorgingsgebied, gaat de brandweer afwegen welke opkomsttijden realistisch en aanvaardbaar zijn. Samen met de buurregio's wordt de dekking aan de randen van de regio geoptimaliseerd. Daarnaast worden vanuit meer kazernes specialistische taken uitgeoefend, maar wel optimaal gespreid. Waar precies welk specialisme belegd wordt hangt onder meer af van de aanpassingen aan de materieelsterkte. Ook de voorgenomen samenvoeging van kazernes in Oegstgeest, Leiden en Leiderdorp is daar van invloed op.

6. *Introduceren van persoonsgerichte vakbekwaamheidsprogramma's voor het repressieve personeel*

Het huidige oefenprogramma binnen de brandweer is zo ingericht dat iedereen per oefenmoment dezelfde zaken oefent. Dat wordt veranderd. Er komt een systeem om meer resultaatgericht te oefenen. Dan gaat het vooral om het oefenen van zaken die individueel of als team nog niet voldoende beheerst worden. Voordeel is dat er dan meer ruimte is om te oefenen op risico's uit het eigen verzorgingsgebied. Uiteindelijk moet dit tot een vermindering van de oefenbelasting leiden.

7. *Slim samen werken binnen Brandweer Nederland*

Brandweer Nederland bundelt kennis en ontwikkelt nieuwe producten en diensten voor de regionale brandweerkorpsen. Zo wordt op basis van risico-inventarisatie en –evaluatie bekeken hoe bepaalde expertise en bijzonder materieel in Nederland het beste verspreid kan worden. Zoals bijvoorbeeld bij het landelijk specialisme technische hulpverlening (STH). Brandweer Hollands Midden werkt daaraan mee, omdat dit de brandweer sterker maakt en minder kwetsbaar. Ook met de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) wordt constructief samengewerkt.

8. *Informatiegestuurd werken*

Van de brandweer wordt verwacht dat ze nauw samenwerkt met ketenpartners, en dat daarbij gebruik gemaakt wordt van betrouwbare en moderne informatiesystemen. En dus gaat de brandweer meer informatie-gestuurd werken. Doel is steeds de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon te brengen. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar het versterken van de verantwoording over de prestaties van de brandweer aan de gemeentebesturen.

9. *Verbeteren planmatig werken*

De brandweer gaat aan de slag met een grote veranderagenda. Dit vraagt om een juiste volgorde en samenhang. Daarom wordt de planning- en control cyclus verbreed. Behalve inzicht in de financiën moet dat ook inzicht en overzicht geven over de voortgang van alle plannen, waaronder dit Korpsbeleidsplan.

10. *Investeren in medewerkers*

Alle veranderingen die op stapel staan vragen nieuwe werkwijzen, nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe technologieën. De kennis en ervaring uit het verleden is niet altijd meer passend bij de nieuwe opgaven. Daarom gaat de brandweer haar medewerkers beter toerusten op dit nieuwe tijdperk.

In 2014 is de visie op vrijwilligheid vastgesteld. De brandweervrijwilligers zijn nu en in de toekomst belangrijke bouwstenen voor de repressieve capaciteit van de brandweer. Daarom investeert de brandweer in hen en hun omgeving. Belangrijk uitgangspunt voor de komende jaren is dat centraal gebeurt wat moet, en lokaal gebeurt wat kan.

Om bovenstaande doelen te realiseren zijn in het Korpsbeleidsplan 26 concrete plannen (brandweer vakinhoudelijk en bedrijfsvoering) benoemd voor de periode 2016-2018. Het afgesproken financieel kader tot en met 2018 is de reden waarom dit Korpsbeleidsplan een periode kent van drie jaar (tot en met 2018) en niet vier jaar (t/m 2019; zoals bijvoorbeeld het Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden).

3.5 **Ontwikkelingen binnen het programma Brandweer**

3.5.1 *Sectoroverstijgende ontwikkelingen*

Programma Meer-Anders-Minder (MAM)

Het AB heeft de *Kadernota Bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder* vastgesteld voor het programma Brandweer, evenals de daarin opgenomen bezuinigingsvoorstellen om te komen tot het Cebeon-kostenniveau voor de uitvoering van de brandweezorg in Hollands Midden uiterlijk in 2018.

Het maatregelenpakket is evenwichtig verdeeld over alle taakvelden van de brandweer. Voor de financiële invulling van de taakstellingen verwijzen wij naar paragraaf 3.7.

3.5.2 *Sector Risicobeheersing (RB)*

Risicobeheersing doet haar taken vanuit haar visie dat brandveiligheidsrisico's en het vastgestelde risicoprofiel de sturing op advisering, toezicht, veiligheidsbewustzijn en brandveiligheidscommunicatie bepalen. De professionals van RB voeren deze taken uit in samenwerking met partners en inwoners in Hollands Midden. Mede in het kader van het programma MAM heeft RB een sectorplan gemaakt dat enerzijds inspeelt op toekomstige ontwikkelingen en anderzijds zorgt dat de met de gemeenten afgesproken activiteiten tijdig en met de vereiste kwaliteit worden uitgevoerd. Dit om te garanderen dat we samen met onze partners zorg kunnen blijven dragen voor het bevorderen van brandveilig wonen, werken en recreëren in Hollands Midden.

Het jaar 2016 is het jaar van het verder uitwerken van het sectorplan en het doorontwikkelen ervan voor de directie en medewerkers, zodat zij voldoende voorbereid zijn om in te spelen of te anticiperen op de toekomstige aanpassingen. Een spannend traject waarbij met voortschrijdend inzicht gehandeld moet worden om ervoor te zorgen dat alles binnen de gestelde kaders gerealiseerd kan worden.

De projecten Geen Nood bij Brand en STOOM (structurele terugdringing van ongewenste en onnodige automatische brandmeldingen) zijn in het dagelijkse proces geïntegreerd en verder uitgewerkt. De werkwijze van Geen Nood bij Brand wordt verder doorontwikkeld naar een werkwijze van risicobeoordeling die ook voor andere bedrijven en instellingen gebruikt kan worden.

Risicogericht werken wordt een belangrijk uitgangspunt. Samen met gebruikers, directies, eigenaren, aannemers, architecten, bewoners en andere partners wordt gekeken wat de risico's zijn, wie daarvoor verantwoordelijk is en wat gedaan kan worden om deze risico's weg te nemen, te verminderen of te aanvaarden. Ook de bijdrage aan het goed en veilig bestrijden van incidenten zal een actiepunt van de sector RB blijven.

In 2017 vertalen we deze uitgangspunten in een nieuw producten- en dienstenpakket en bijbehorende formatie.

In 2017 stellen we ook onze bluswaterbehoefte (op basis van een brandbestrijdingsfilosofie) vast, waardoor in 2018 een projectplan kan worden opgesteld hoe we samen met gemeenten en betrokken partners gaan komen tot een (kosten)efficiënte invulling van de bluswaterlevering.

Prestatiegegevens

Per kwartaal wordt aan de gemeenten opgaaf gedaan van het resultaat van de geleverde operationele prestaties.

3.5.3 Sector Operationele Voorbereiding (OV)

De sector Operationele voorbereiding verbindt, verrijkt en versterkt en is een belangrijke schakel tussen met name de sectoren RB en IB. Daarnaast vervult de sector een taak in het multidisciplinaire domein van de crisisbeheersing. Plannen en procedures vormen de 'gestolde werkelijkheid' voor het operationeel optreden en fungeren als startpunt voor verdere activiteiten bij het opleiden en oefenen. Dit vraagt een nauwe verwevenheid met de afdeling Vakbekwaamheid. Omgekeerd leiden ervaringen uit oefeningen en incidenten weer tot mogelijke aanpassingen in plannen en procedures, die vervolgens weer leiden tot een oefeninspanning.

Afdeling Planvorming

De afdeling Planvorming bestaat uit twee teams: het Team Planvorming Monodisciplinair en het Team Planvorming Multidisciplinair. De monodisciplinaire planvorming is georiënteerd op de 'eigen' brandweerdiscipline. Het team verzorgt alle vormen en soorten van monodisciplinaire plannen, procedures, werkinstructies voor het brandweeroptreden. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de sector IB om op basis van behoeften en prioriteiten te komen tot een werkpakket. Ook wordt namens de brandweer deelgenomen aan multidisciplinaire planvormingstrajecten en de voorbereiding op evenementen. Andere belangrijke thema's zijn het ontwikkelen van afspraken over operationele grenzen met omliggende regio's, het uitwerken van grootschalig brandweeroptreden in het Regionaal Crisisplan en de verbinding naar de GMK.

Het Team Planvorming Multidisciplinair is belast met de totstandbrenging van alle operationele planfiguren met de partners, met kwaliteitsontwikkeling van de hoofdstructuur van de crisisbeheersing en met de daarmee samenhangende multidisciplinaire coördinatie en opschaling. Het domein van multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (OTO) is vanaf 2016 gekoppeld aan het team en draagt direct bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de hoofdstructuur. Er is ook bijzondere aandacht voor het netwerk van partners dat binnen de veiligheidsregio actief is. Belangrijk thema ook in 2017 is de versterking van het netcentrisch werken. Het team ondersteunt de directeur Veiligheidsregio bij het vastleggen, monitoren en borgen van de afspraken met verschillende partners, de afstemming met de omliggende veiligheidsregio's en het organiseren van periodiek overleg.

Voor beide teams geldt dat digitalisering van producten de komende jaren meer vorm moet gaan krijgen.

Afdeling Vakbekwaamheid

De afdeling Vakbekwaamheid richt zich op het opleiden, bijscholen en oefenen van repressief en niet repressief personeel van brandweer Hollands Midden. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van landelijke les- en leerstof en regionale lesplannen voor oefeningen. Op basis van landelijke ontwikkelingen en behoefte uit het werkveld worden bestaande opleidingen en oefeningen continu verbeterd. Vakbekwaamheid is onderverdeeld in twee teams, te weten Team Vakbekwaam Worden (VBW) en Team Vakbekwaam Blijven

(VBB). Vanuit diverse werklocaties wordt actief samengewerkt met de andere sectoren van Brandweer Hollands Midden om opleidingen en oefeningen te plannen, te organiseren en uit te voeren. Het aandachtsgebied richt zich op kantoorpersoneel, uitrukpersoneel en sleutelfunctionarissen in de multidisciplinaire en bestuurlijke crisisbeheersing. Het landelijke Versterkingsplan Brandweeronderwijs vormt de basis onder de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van Vakbekwaamheid. Het plan, dat is inmiddels is afgerond, richt zich op vergaande samenwerking op het gebied van opleiden en oefenen bij de brandweer in Nederland. Uitgangspunt is om activiteiten meer te gaan centraliseren en structureren, met als doel het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het vakmanschap. De toekomst van de afdeling Vakbekwaamheid wordt op het gebied van oefenen het komende jaar verder uitgewerkt in het project Vakbekwaamheid 2.0. Voor de opleidingen wordt intensief samengewerkt met de omliggende Veiligheidsregio's in het samenwerkingsgebied West 4. Brandweer Hollands Midden is namens dit samenwerkingsgebied vertegenwoordigd in de landelijke Programmaraad Vakbekwaamheid & Kennis.

Afdeling Kenniscentrum

De Brandweer Hollands Midden heeft de ambitie een lerende en vernieuwende organisatie te zijn. In een resultaatgerichte organisatie is het van belang ruimte te creëren om te leren. De aandacht in de organisatie moet gericht zijn op kennis zodat zij in staat is in te spelen op de veranderingen die de maatschappij en ketenpartners vragen. De aandacht in de organisatie moet steeds gericht zijn op het feit dat we de goede dingen doen en de dingen goed doen. Kortom, leren in de praktijk en openstaan voor feedback. De focus ligt hier bij leren en niet bij verantwoorden en oordelen.

Het Kenniscentrum richt zich op het verbeteren van de vakinhoudelijke kant van de brandweer door:

- Leren van eigen handelen door evalueren van incidenten, brandonderzoek, leren van werkervaringen;
- Leren van andere organisaties door leren van incidenten, landelijke ontwikkelingen en innovaties;
- Het inventariseren van kennis over de kennis:
 - Inzichtelijk maken wat we weten
 - Inzichtelijk maken wat we moeten weten
 - Inzichtelijk maken wat we niet weten
 - Inzichtelijk maken wat we niet hoeven te weten.

In 2017 is het programma lerend vermogen op basis van het Korpsbeleidsplan zo gefaciliteerd dat er een basis is die het leren uit de praktijk stimuleert. Middels pilots ontstaat er een cultuur die het leren uit de praktijk als normaal beschouwt. Het Kenniscentrum is bij dit proces duidelijk herkenbaar als aanjager en facilitator. Evaluaties van eigen incidenten vinden plaats conform de ontwikkelde methoden. Er wordt geleerd van incidenten van andere regio's en met de sectoren zijn hierover afspraken gemaakt. Het is duidelijk welke landelijke ontwikkelingen de VRHM volgt en hoe het Kenniscentrum deze faciliteert. Hierdoor wordt kennis tijdig gesignaleerd en kan de VRHM tijdig aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen. Er is ruimte voor innovaties binnen de VRHM en innovaties bij andere regio's worden gevolgd. Er zijn afspraken hoe het Kenniscentrum innovaties ondersteunt en stimuleert. In de VRHM wordt het leveren van een bijdrage aan de Jan van de Heijden Prijs gestimuleerd.

Het motto blijft dat leren een begrip is binnen de VRHM en dat er een klimaat is waarin mensen bereid zijn successen, leerpunten en ervaringen met elkaar te delen en te bespreken. Hierdoor wordt het delen van fouten en successen een onderdeel van de hele organisatie en blijven de leerpunten niet beperkt tot diegenen die die ervaring hebben opgedaan.

3.5.4 Sector Incidentbestrijding (IB)

Algemeen

Binnen het inrichtingsproces van de Brandweer Hollands Midden richt de sector Incidentbestrijding (IB) zich op de volgende doelstellingen:

- Eenduidig optreden binnen de regio;
- Kwaliteitsverbetering van de aangeboden diensten.

Het bereiken van deze doelstellingen is een langlopend proces dat de komende jaren meer vorm krijgt. De belangrijkste lijnen in dit proces zijn:

- *Versterken van de paraatheid* door onderzoek te doen naar de huidige sterkte en voorstellen te doen om deze te monitoren en te optimaliseren. Daarbij wordt rekening gehouden met het belang van de kazerne in de totale repressieve zorg in het werkgebied van Hollands Midden;
- *Harmoniseren en taken verdelen*. De kazernes zijn met personeel en materieel *as-is* overgegaan. Het is nu aan de sector om een afgewogen takenpakket per kazerne vast te stellen op basis van de te leveren zorg en in samenhang met de personele mogelijkheden;
- *Productverfijning*. Producten van IB definiëren en daaraan benodigde mensen en middelen koppelen. Daarna kunnen per kazerne de te leveren producten bepaald worden en kunnen zo nodig op basis van herverdeling van specialismen de kazernevolgordetabel, de uitrukconfiguraties en de uitrukvoorstellen per risico verfijnd worden. Hierdoor wordt optimaal voldaan aan de gestelde hulpvraag;
- *Optimaliseren van interne processen*. Hierbij spelen grote projecten als de Digitale Bereikbaarheidskaart (DBK), het Regionaal Dekkingsplan, de kazernevolgordetabel, het Brandweer Risicoprofiel en het Materieelplan een belangrijke rol. Daarnaast wordt gewerkt aan het afstemmen en optimaliseren van de interne processen die nodig zijn om het personeel vakbekwaam en het benodigde materieel in goede conditie te houden.

Incidentbestrijding is de bestrijding van incidenten waarbij hulp geboden moet worden aan personen en dieren in acute noodsituaties. Daarnaast wordt onveiligheid beperkt door de noodsituatie te stabiliseren. Dit gebeurt vaak in combinatie met andere hulpverleningsdiensten zoals de ambulancedienst en de politie. De sector IB heeft als taak direct te reageren op spoedeisende meldingen van incidenten en instabiele situaties. Om deze taak waar te kunnen maken kan IB continu (7 dagen per week, 24 uur per dag) gekwalificeerd personeel oproepen en inzetten.

Paraatheid

De paraatheid van de Brandweer Hollands Midden wordt op diverse manieren vormgegeven. Zo zijn er kazernes met een beroepsbezetting, kazernes waar gebruik wordt gemaakt van gepiketteerde vrijwilligers en kazernes die werken met vrije instroom van vrijwillige brandweermedewerkers. Deze kazerneconfiguratie is ongewijzigd ten opzicht van de situatie bij de start van de Brandweer Hollands Midden op 1 januari 2011.

De kazerneconfiguratie kent vier beroepskazernes (Alphen aan den Rijn, Gouda, Leiden Noord en Leiden Zuid). Deze kazernes worden voor de eerste uitruk bemenst door repressief beroepspersoneel. Van de overige 43 kazernes wordt uitgerukt door vrijwillig personeel.

Tijdens kantoortijden is op een aantal kazernes dagdienstpersoneel (bijv. van Risicobeheersing of Operationele Voorbereiding) aanwezig om de uitruk door vrijwillig personeel te ondersteunen en te kunnen garanderen. Zonder inzet van het dagdienstpersoneel kan de uitruk van de brandweer tijdens kantoortijden niet overal worden gegarandeerd. De inzet van deze medewerkers wordt verder geregeld door invoer van een beschikbaarheidsrooster, zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van de capaciteit.

De schaalgrootte van de Brandweer Hollands Midden maakt het mogelijk om ook op andere kazernes waar momenteel geen dagdienstpersoneel aanwezig is en waar de opkomsttijden van de brandweer onder druk staan, de uitruk van de brandweer door vrijwillig personeel te ondersteunen en te garanderen door het

inzetten van dagdienstpersoneel. Een aanvullende voorwaarde hierbij is wel dat er voldoende kantooruimte is op de betreffende kazerne, of dat er huisvestingsmogelijkheden zijn van waaruit deze kazerne met dagdienstpersoneel kan worden ondersteund.

Voor het garanderen van paraatheid was de brandweer altijd sterk afhankelijk van de 'levering' van vrijwillig personeel vanuit de ambtelijke organisatie. Voor het op peil houden van de paraatheid in de veiligheidsregio doet de Brandweer Hollands Midden ook in de komende jaren een beroep op de gemeenten.

In samenspraak met diverse gemeenten zijn onderzoeken gestart naar nieuwe kazernelocaties om de paraatheidspositie te verbeteren, dan wel omdat de huidige locatie onbruikbaar wordt in verband met ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente.

In het kader van de te realiseren besparingsopgave heeft in 2015 een heroverweging van de volledige kazerneconfiguratie plaatsgehad in combinatie met een nieuw materieelplan. De uitkomsten hiervan zijn voor Incidentbestrijding de basis voor het implementeren van het materieelplan in 2017.

Incidentafhandeling

Incidentbestrijding heeft de volgende taken:

- redden van mens en dier
- brandbestrijding
- hulpverlening
- schadebeperking
- stabiliseren
- multidisciplinaire coördinatie.

Daarnaast levert de sector IB ook diensten aan burgers, bedrijven en instellingen. Wanneer deze diensten op afspraak mogelijk zijn, spreken we van dienstverlening. Hierbij moet worden bekeken of de paraatheid niet in gevaar komt. In een later stadium wordt bepaald of er voor de geleverde diensten brandweerrechten of belasting kunnen worden geheven.

Vrijwilligersmanagement

Het AB heeft in zijn besluit van 29 januari 2009 bepaald dat de Brandweer Hollands Midden werk moet maken van het verkrijgen, borgen en zo veel mogelijk behouden van repressief vrijwillig personeel. Het in stand houden van de vrijwillige brandweer vraagt om een structurele en creatieve aanpak en organisatie. De vrijwillige brandweer draagt, in de rol van ambassadeur, in belangrijke mate bij aan het zichtbaar en tastbaar aanwezig zijn van de brandweer in de maatschappij. Het vinden en binden van voldoende repressief vrijwillig personeel is de afgelopen jaren steeds moeizamer geworden door maatschappelijke ontwikkelingen en de eisen die worden gesteld aan het uitoefenen van het repressief brandweervak. De in 2015 gereedgekomen visie op vrijwilligheid bepaalt, in combinatie met het formatiemodel voor vrijwillige kazernes, het aantal benodigde vrijwilligers.

Veel kazernes hebben met wisselend succes initiatieven genomen om voldoende repressief vrijwillig personeel te krijgen en te behouden. Ook voor de Brandweer Hollands Midden is dit een belangrijke uitdaging, met als inzet het kunnen garanderen van de brandweezorg voor haar burgers. Een wervingssysteem voor vrijwilligers wordt ontwikkeld en waar nodig per kazerne toegepast.

De vrijwilliger kan een steeds grotere bijdrage leveren binnen het beleid van de brandweerorganisatie, o.a. bij de inzet van specifieke kennis en kwaliteit ten behoeve van het facilitair proces.

3.5.5 Overige sectoren

Naast de sectoren Risicobeheersing, Operationele Voorbereiding en Incidentbestrijding kent de VRHM nog twee sectoren: de sector Middelen en de sector Concernstaf. Deze twee sectoren worden nader toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

3.6 Lasten en baten per product, programma Brandweer

Programma Brandweer	Begroting 2015 na BW 2015- 01	Begroting 2016 na BW2016- 01	Begroting	Meerjarenraming		
			2017	2018	2019	2020
Risicobeheersing	5.172.938	4.770.000	4.695.000	4.645.000	4.570.000	4.570.000
Operationele Voorbereiding	6.024.716	5.450.000	5.400.000	5.300.000	5.250.000	5.250.000
Incidentbestrijding	16.087.583	15.600.000	15.530.000	15.480.000	15.430.000	15.430.000
Management en bedrijfsvoering	9.922.627	12.287.868	11.642.000	11.203.565	11.167.450	11.167.450
Materieel en huisvesting	14.853.720	13.500.000	13.350.000	13.300.000	13.200.000	13.200.000
Projectkosten	1.028.713	757.513	514.377	322.957	225.000	100.000
Totaal Lasten	53.090.297	52.365.381	51.131.377	50.251.522	49.842.450	49.717.450
Rijksbijdragen	6.842.770	6.778.082	6.317.082	6.317.082	6.317.082	6.317.082
Gemeentelijke bijdragen	43.218.814	42.829.786	42.504.930	41.816.483	41.505.368	41.505.368
Bijdragen van derden	2.000.000	2.000.000	1.795.000	1.795.000	1.795.000	1.795.000
Totaal Baten	52.061.584	51.607.868	50.617.012	49.928.565	49.617.450	49.617.450
Geraamd totaalsaldo van baten en lasten	1.028.713	757.513	514.365	322.957	225.000	100.000
<i>Stortingen in reserves</i>						
- Maatwerkregeling FLO	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>						
- Maatwerkregeling FLO	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
- Pofession. crisiscommunicatie LCMS	-65.000	-50.000	-51.006	-	-	-
- Nieuwe brandweerconcepten	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	-250.000	-250.000	-106.326	-97.957	-	-
- Versnelde organisatieopbouw	-424.580	-225.013	-132.033	-	-	-
- Samenwerken loont	-164.133	-107.500	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

<i>Incidentele lasten</i>						
- Sociaal Plan	17.949	-	-	-	-	-
- Pofession. crisiscommunicatie LCMS	65.000	50.000	51.006	-	-	-
- Nieuwe brandweerconcepten	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000	-
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	250.000	250.000	106.326	97.957	-	-
- Versnelde organisatieopbouw	224.580	225.013	132.033	-	-	-
- Samenwerken loont	164.133	107.500	100.000	100.000	100.000	100.000
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>						
- Sociaal Plan	-17.949	-	-	-	-	-
- Multiteam / LCMS	-65.000	-50.000	-51.006	-	-	-
- Nieuwe brandweerconcepten	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	-250.000	-250.000	-106.326	-97.957	-	-
- Versnelde organisatieopbouw	-224.580	-225.013	-132.033	-	-	-
- Samenwerken loont	-164.133	-107.500	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0	0

3.7 Financieel kader

3.7.1 Toelichting van verschillen ten opzichte van de begroting 2016

De kolom 2016 betreft de cijfers uit de programmabegroting 2016 na begrotingswijziging 2016-01. In 2016 zijn de efficiencykortingen i.v.m. de Cebeonnorm verdisconteerd in de gemeentelijke bijdragen. De door het AB vastgestelde begrotingsuitgangspunten 2017 zijn in deze cijferopstelling verwerkt. Onder de incidentele lasten zijn de kosten voor het project Ademlucht opgenomen ad € 416.588, evenals de dekking hiervan uit de reserve Versnelde Organisatieopbouw. In de tweede tabel is een overzicht opgenomen van de incidentele lasten en de dekking daarvan via onttrekkingen aan reserves.

3.7.2 Besluiten Kadernota Meer-Anders-Minder (MAM)

Op 14 november 2014 heeft het Algemeen Bestuur de kadernota *Meer-Anders-Minder* (MAM) vastgesteld. De kadernota bevat een maatregelenpakket waarmee enerzijds invulling gegeven wordt aan de besparingsopgaven (Cebeonnorm) en anderzijds negatieve effecten op het brandweerniveau zoveel mogelijk worden beperkt. Het pakket is evenwichtig verdeeld over alle taakvelden van de brandweer en omvat de volgende maatregelen om de Cebeonnorm per uiterlijk 2018 te bereiken:

1. *Herooverwegen formatie- en functieplan*
 - Vermindering van het aantal leidinggevenden (incl. directeuren) binnen de kantoororganisatie;
 - Vermindering van het aantal leidinggevenden binnen de repressieve organisatie (samenvoegen OvD-gebieden);
 - Vermindering van de formatieruimte binnen de kantoor- en beroepsorganisatie.
2. *Herijken materieel- en personeelssterkte op basis van brandrisicoprofiel*
 - Uitfaseren van personeel-materieelwagens en vijf tweede tankautospuitten (inclusief centralisatie zeven reserve tankautospuitten);
 - Uitfaseren van vijf hulpverleningsvoertuigen;
 - Uitbreiding van de taak Brandweer First Responders;
 - Uitbreiding Operationele Ondersteunende Voertuigen;
 - Invoering strategische voorraad t.b.v. extreme weersomstandigheden;
 - Invoering specialisme rietenkap-brandbestrijding / werken op hoogte;
 - Sluiten van de kazernes Leiderdorp en Oegstgeest als gevolg van de nieuwbouw kazerne Leiden Noord;
 - Harmonisatie van de adembescherming.
3. *Herijken takenpakket Risicobeheersing*
4. *Herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven*

Met de voorgestelde maatregelen wordt voldaan aan de Cebeon-bezuinigingsopgave. Het maatregelenpakket voorziet in een begrote structurele vermindering van de uitgaven van € 2,3 miljoen. Deze opbrengst overstijgt hiermee de Cebeon-taakstelling (€ 1,8 miljoen) met € 0,5 miljoen.

Onderstaand een financieel resumé van de geplande opbrengsten en meerkosten van het voorgestelde maatregelenpakket.

Maatregel	Opbrengst	Meerkosten
<i>1. Heroverwegen formatie- en functieplan</i>		
• een vermindering van het aantal leidinggevendenden (incl. directeuren) binnen de kantoororganisatie	€ 400.000	
• een vermindering van het aantal leidinggevendenden (samenvoegen OvD-gebieden) binnen de repressieve organisatie	€ 60.000	
• een vermindering van de formatieruimte binnen de kantoor- en beroepsorganisatie	€ 200.000	
<i>2. Herijken materieel- en personeelssterkte op basis van risicoprofiel</i>		
• uitfasen van personeel-materieelwagens en vijf 2 ^e tankautospuitten (inclusief centralisatie zeven reserve tankautospuitten)	€ 400.000	
• uitfasen van vijf hulpverleningsvoertuigen	€ 300.000	
• uitbreiding van de taak Brandweer First Responders		€ 60.000
• uitbreiding Operationele Ondersteunende Voertuigen		€ 100.000
• invoering strategische voorraad t.b.v. extreme weersomstandigheden		€ 20.000
• invoering specialisme rietenkap-brandbestrijding / werken op hoogte		€ 40.000
• sluiten van de kazernes Leiderdorp en Oegstgeest als gevolg van de nieuwbouw kazerne Leiden Noord	€ 400.000	
• harmonisatie van de adembescherming	€ 150.000	
<i>3. Herijken takenpakket Risicobeheersing</i>	€ 500.000	
<i>4. Herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven</i>	€ 150.000	
Subtotaal	€ 2.560.000	€ 220.000
Totaal (opbrengsten +/- meerkosten)	€ 2.340.000	
Cebeon-opdracht	€ 1.800.000	
Begroot surplus (totaal +/- Cebeon-opdracht)	€ 540.000	

Naast de bezuinigingen op de gemeentelijke bijdragen aan ons brandweerkorps moeten we vanaf 2017 ook rekening houden met een herverdelingseffect van € 0,5 miljoen per jaar voor de Rijksbijdrage (BDUR) als gevolg van de herijking van het Gemeentefonds. Deze structurele verlaging van de BDuR-uitkering voor de VRHM realiseren we via het surplus van de opbrengst van de bezuinigingsmaatregelen uit de Kadernota MAM. Via de reguliere planning- en controlcyclus wordt he bestuur hierover geïnformeerd.

4. Programmaplan Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)

4.1 Algemeen

In de Wet veiligheidsregio's zijn de taken en bevoegdheden voor het voorzien van de meldkamerfunctie opgedragen aan de besturen van de veiligheidsregio's.

Het bestuur van de VRHM heeft de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer die is ingesteld en in stand wordt gehouden ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak, met dien verstande, dat:

- de Regionale Ambulancevoorziening zorg draagt voor het in stand houden van een meldkamer voor ambulancezorg, als onderdeel van de gemeenschappelijke meldkamer;
- de korpschef van de Nationale Politie zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de gemeenschappelijke meldkamer.

De meldkamer is belast met het ontvangen, registreren en beoordelen van alle acute hulpvragen ten behoeve van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politie, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten. Daarnaast faciliteert de GMK de niet-spoedeisende ambulancezorg, het zogenaamde 'besteld vervoer'. De GMK heeft tenslotte een faciliterende en informerende taak aan het bestuur, respectievelijk de besturen in de veiligheidsregio. De GMK kent hiertoe een viertal kernfuncties, te weten intake, regie, informatievoorziening en opschaling.

Het bestuur van een veiligheidsregio sluit een convenant af met de politie over de samenwerking bij branden, rampen en crises. Het convenant heeft betrekking op de meldkamerfunctie, de informatievoorziening en informatie-uitwisseling, het multidisciplinair oefenen en de operationele prestaties van de politie bij rampen en crises. Het convenant bevat afspraken over de locatie, het beleid en beheer, de financiën, de prestaties, de ondersteunende systemen en de samenwerking van politie met brandweer, geneeskundige hulpverlening en ambulancevervoer in de meldkamer. Het convenant tussen het bestuur van de VRHM en de Politie HM dateert uit 2006 (nog voor inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's). Een integrale beheerovereenkomst en de bijbehorende *service level agreements* (SLA) vormen de basis voor het beheer en toezicht van de GMK. Daarin is het beheer opgedragen aan de Politieorganisatie en vervult de regionaal commandant brandweer de toezichthoudende rol.

De meldkamer van Hollands Midden is op 27 mei 2014 samengevoegd met de meldkamer van Haaglanden. Deze samengevoegde meldkamer is gehuisvest in het gebouw 'De Yp' aan de Katschiplaan 10 in Den Haag (Ypenburg).

4.2 Ontwikkelingen met betrekking tot de verdere visievorming over het meldkamerdomein

Met betrekking tot het programma GMK moet rekening gehouden worden met de volgende aspecten, waarbij de financiële consequenties nog niet (volledig) bekend zijn.

Transitieakkoord Meldkamer van de Toekomst

Het Transitieakkoord over de Meldkamer van de Toekomst, waarin afspraken zijn vastgelegd over financiën, aansturing, locatiekeuze en implementatie van de nieuwe meldkamerorganisatie, is op 16 oktober 2013 ondertekend door vertegenwoordigers van de verschillende organisaties die betrokken zijn bij de meldkamers, te weten de ministers van Veiligheid & Justitie, Volksgezondheid, Welzijn, Sport en Defensie, de korpschef van de Nationale Politie, de voorzitters van de veiligheidsregio's en de voorzitters van de besturen van de Regionale Ambulance Voorzieningen.

Met het ondertekenen van het Transitieakkoord hebben bovengenoemde partijen zich verbonden aan het tot stand brengen van de landelijke meldkamerorganisatie (LMO). De LMO wordt een bijzonder

organisatieonderdeel van de politie en omvat 10 locaties waar Politie, Brandweer, (KMar) en ambulancezorg samenwerken. De Minister van VenJ wordt verantwoordelijk voor de LMO (momenteel zijn de besturen van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor de meldkamers). De korpschef heeft de opdracht gekregen de LMO te realiseren. Deze opdracht is gemandateerd aan de kwartiermaker LMO. De sturing op deze opdracht vindt plaats via de zogenoemde multi governance waarin bovengenoemde partijen vertegenwoordigd zijn. Onderdelen van deze realisatie betreft o.a. het samenvoegen van de huidige 22 locaties naar 10 locaties, het doorvoeren van een nieuwe werkwijze voor intake, het realiseren van één generieke infrastructuur, een nieuw meldkamersysteem, en het standaardiseren van werkprocessen. Eén van de onderdelen van de transitie betreft dus ICT. Het is voor het welslagen van de nieuwe LMO cruciaal dat er een forse vernieuwingsslag op het terrein van de ICT gemaakt wordt. Het Nationaal Meldkamersysteem (NMS) maakt daarvan deel uit. Het Veiligheidsberaad heeft de uitkomsten van de voorbereidingsfase NMS aan het ministerie van VenJ overgedragen.

Nulmeting meldkamer Hollands Midden / financiële overdracht aan LMO

Op 2 mei 2014 heeft de Kwartiermaker Landelijke Meldkamerorganisatie (KLMO) een brief gestuurd waarin het traject van de Nulmeting is gestart. De Nulmeting wordt gezien als essentieel voor een goed verloop van de transitie naar de LMO. De Nulmeting heeft als oogmerk de bestuurlijk-juridische, operationele en financiële situatie in beeld te brengen. Hiermee vormt de Nulmeting de basis voor het landelijk financieel kader (art. 37 Transitieakkoord - TA), de business cases voor de samenvoeging van de meldkamers (art. 42 TA) en voor het financiële overdrachtsdocument per meldkamer (art. 80 TA). Ten slotte geven de uitkomsten van de Nulmeting inzicht in de veranderopgave per meldkamer.

De KLMO fungeert als opdrachtgever voor de Nulmeting die is uitgevoerd door PwC. De Due Diligence Commissie is geconsulteerd over de aanpak, haar adviezen zijn betrokken bij het vaststellen van het onderzoeksraamwerk. De Nulmeting van de meldkamer van de Veiligheidsregio Hollands Midden is eind 2014 afgerond. De heer G. Goedhart, portefeuillehouder Middelen in het DB, heeft namens het bestuur geoordeeld dat de organisatie van de Veiligheidsregio Hollands Midden aan de uitvoerder van de Nulmeting (PwC) in opdracht van de Kwartiermaker LMO, volledige en juiste gegevens heeft verstrekt. Voor de regio's is nog niet duidelijk wat de uitkomsten van de Nulmeting zullen zijn.

In het Transitieakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de overdracht van middelen. Zo dragen de veiligheidsregio's voor de taken van de brandweer landelijk € 42 miljoen structureel bij. Op 17 november 2015 is met de VNG en VenJ gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDUR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds.

Heroriëntatie LMO

Eind 2015 heeft de minister van V&J de Tweede Kamer geïnformeerd over de realisatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) als bijzonder onderdeel van de Nationale politie. Er is een zogeheten Gateway review uitgevoerd om vast te stellen of aan alle randvoorwaarden is voldaan om een succesvolle implementatie van de LMO-plannen verder vorm te geven. Uit deze Gateway review is naar voren gekomen dat de betrokken partijen het met elkaar niet zo georganiseerd hebben dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken gerealiseerd kan worden, er is een heroriëntatie nodig. Het einddoel blijft overeind staan: de realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie op maximaal 10 locaties. De transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

De hoofdlijnen van de heroriëntatie zijn:

- *Prioriteit bij samenvoegingen en landelijke ICT*

De prioriteit moet liggen bij de regionale samenvoegingstrajecten en het vormen van de landelijke ICT die noodzakelijk is om de 10 meldkamers als één virtuele organisatie te laten samenwerken. Het voorstel is om de “going concern” in deze periode ook conform het huidige wettelijke regime voort te zetten. Dit betekent dan dat de verantwoordelijkheid daarvoor en die voor het beheer en going concern voorlopig bij de veiligheidsregio's blijft.

- *Sturing en coördinatie*

De korpschef wordt duidelijk als de opdrachtnemer gepositioneerd die zorg draagt voor de aansturing en het behalen van de doelstellingen van de programma-organisatie. De samenvoegingen moeten in goede samenwerking plaatsvinden met de politie als opdrachtnemer van de vorming van de LMO die het totale proces van samenvoegingen coördineert en faciliteert.

- *Financiën*

De ambitie om te komen tot een landelijke meldkamerorganisatie gaat gepaard met een taakstelling oplopend tot structureel €50 mln. in 2021. De conclusies van gateway geven wel aanleiding om te bezien in hoeverre tijdelijke besparingsverliezen onoverkomelijk zijn en hoe deze binnen de betrokken staande begrotingen van dekking worden voorzien.

Omdat overdracht van het beheer van de meldkamers pas na samenvoeging zal plaatsvinden ligt het meer voor de hand om toekomstig benodigde budgetten over te dragen aan de politie, in plaats van afrekenen op basis van gegevens uit het verleden, aldus het ministerie van VenJ. Het proces ten aanzien van de financiële overdracht zoals dit was vormgegeven, met een toets financieel op niveau op basis van de cijfers uit de nulmeting, het advies van de Due Diligence Commissie en vervolgens het financieel overdrachtsdocument zal op de heroriëntatie worden aangepast. Ingezet wordt op een aanpak waarbij de samenvoegingen de komende jaren worden gerealiseerd binnen de nu beschikbare meldkamerbudgetten. Hiermee kunnen de regionale partijen zelf sturen op de financiën en investeringen en weten ze waar ze in de toekomst aan toe zullen zijn.

4.3 Ontwikkelingen binnen het programma GMK

In 2010 heeft het bestuur op basis van de Businesscase MultiDisciplinaire Intake (MDI) besloten de invoering van multidisciplinaire intake voor te bereiden. Invoering van ‘geprotocolleerde en geautomatiseerde multidisciplinaire intake’ zal zowel kwaliteit- als efficiëntiewinst opleveren (op termijn € 300.000), aldus de uitkomst van de Businesscase MDI.

Door de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) wordt sinds mei 2011 gewerkt met het uitdraagprotocol AMPDS⁶/ ProQA. Begin 2012 werd gestart met de voorbereiding van de invoering van gestandaardiseerde uitdraagprotocollen voor de meldkamers van Politie en Brandweer om medio 2012 een start te kunnen maken met multidisciplinaire intake.

Medio 2012 is het bestuur ingelicht over de noodzaak om tijdelijke maatregelen te treffen voor het oplossen van personele capaciteitsproblemen op de GMK ‘zolang MDI nog niet volledig is geïmplementeerd’. Voor de brandweer werd begroot dat dit voor 2012 € 155.500, voor 2013 € 277.200 en voor 2014 € 138.600 aan onvoorziene kosten zou opleveren. Door een verrekening van de hogere personeelslasten met een onderuitputting van de materiële kosten zijn de begrote lasten per saldo lager uitgevallen (2012 € 36.741, 2013 € 36.129 en 2014 nihil). Voor deze lasten is incidentele dekking gevonden.

De verwachting was evenwel dat MDI medio 2013 volledig zou zijn geïmplementeerd. Het perspectief op de ontwikkelingen binnen de GMK HM is in 2012 echter ingrijpend gewijzigd door de ontwikkelingen op het gebied van de vorming van de Nationale Politie (en daarbinnen de regionale eenheid Den Haag), een

⁶ Advanced Medical Priority Dispatch System

landelijke meldkamerorganisatie en de oplevering begin 2013 van het nieuwbouwcomplex 'De Yp' ten behoeve van Politie Haaglanden in de Haagse wijk Ypenburg, waar de gemeenschappelijke meldkamer Haaglanden werd ondergebracht.

In het verlengde van het kabinetsbesluit om het aantal meldkamers landelijk terug te brengen tot tien (welk uitgangspunt tevens is vastgelegd in de Politiewet 2012), werd besloten om de meldkamer in 'De Yp' te bestemmen tot gemeenschappelijke meldkamer ten behoeve van de regionale eenheid Den Haag (brief 12-10770 d.d. 25 september 2012, J.J. van Aartsen en drs. H.J.J. Lenferink aan drs. H.B. Eenhoorn). Deze nieuwe meldkamer is voor alle kolommen en voor het gehele verzorgingsgebied van de (politie)eenheid Den Haag operationeel.

Inzet was en is dat na samenvoeging op termijn wordt gekomen tot een multidisciplinaire intake op basis van een geprotocolleerd uitvraagstelsel. In het transitieakkoord is de afspraak gemaakt dat, om de reikwijdte van de uitvraag door de multidisciplinaire centralist te bepalen op basis van onafhankelijke data en pilots, de effecten van de multidisciplinaire intake worden getest. Het Veiligheidsberaad wil dat in de pilots alle varianten van multi-intake moeten kunnen worden beproefd (van een volledige multi-intake tot een beperkte). Een aantal veiligheidsregio's heeft aangegeven mee te willen werken aan een pilot voor een maximale multi-intake. Zo ook Hollands Midden.

De meldkamer van Hollands Midden is op 27 mei 2014 samengevoegd met de meldkamer van Haaglanden. Financieel uitgangspunt is dat bij samenvoeging de structurele kosten van beide meldkamers gelijk blijven en zo mogelijk dalen. Om deze samenvoeging te ondersteunen en te ondersteunen hebben de veiligheidsdirecties van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden gezamenlijk een stuurgroep gevormd, de stuurgroep Gezamenlijke meldkamers in de Yp, waarin de leden van de veiligheidsdirecties zitting hebben. Op 7 maart 2016 heeft de eerste vergadering plaatsgevonden van de gezamenlijke bestuurlijke stuurgroep GMK Den Haag (BSG). De BSG bestaat uit afgevaardigden van de besturen van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden. Daarnaast zijn afgevaardigden van de veiligheidsdirecties van de veiligheidsregio's bij de vergaderingen aanwezig. De BSG is het voorportaal voor het DB en AB van de veiligheidsregio's en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden.

In het Transitieakkoord 'Meldkamer van de toekomst' is vastgelegd dat een regionaal kwartiermaker de samenvoeging tot en de inrichting van de overeengekomen meldkamerlocatie implementeert. Dhr. Michel is benoemd tot regionaal kwartiermaker meldkamerlocatie Den Haag.

De eenmalige frictiekosten van de samenvoeging, zoals verhuizing van ICT/systemen, bedroegen € 545.000. De financiering van deze kosten kwam voor rekening van de politie en de twee veiligheidsregio's. Dit betekende voor de politie de helft van het bedrag, € 275.000. De resterende € 270.000 is voor rekening van de beide veiligheidsregio's gekomen, zijnde € 135.000 per regio.

Eind 2015 was de samengevoegde meldkamer bijna anderhalf jaar operationeel. Ervaringen in deze anderhalf jaar leerden dat er geïnvesteerd moest worden in:

1. ICT-infrastructuur;
2. Informatievoorziening;
3. Werkomgeving/Arbo.

Daarnaast speelt nog de vraag (business case) of ook de RCC-ruimten van de meldkamer van Hollands Midden moeten worden verhuisd naar De Yp. De investering in de GMK (excl. investeringen in RCC) bedroegen € 283.600. Voorgesteld werd de financiering van deze kosten, conform de kosten van inhuizen, te verdelen. De politie voor de helft van het bedrag, € 141.800, voor rekening van de beide veiligheidsregio's € 70.900 per regio.

4.4 Taakstelling en bezuinigingen programma Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)

Op landelijk niveau is besloten om de regionale meldkamers samen te brengen in een Landelijke Meldkamerorganisatie onder aansturing van de minister voor Veiligheid en Justitie. Vooruitlopend daarop is de meldkamer Hollands Midden op 27 mei 2014 samengevoegd met de meldkamer Haaglanden in het gebouw "De Yp". Bij de nationalisering van de meldkamer komen de lasten van de regionale meldkamer voor onze veiligheidsregio te vervallen. Om de kosten op nationaal niveau te kunnen betalen worden de budgetten van de onderscheiden kolommen op nationaal niveau afgeroomd. Naar alle waarschijnlijkheid zal dit, voor wat betreft de brandweezorg, gebeuren door een korting op het gemeentefonds van, zoals het er nu naar uitziet, circa € 42 miljoen. Hoe dit voor onze regio uitpakt en wat de effecten per gemeente precies zullen zijn, valt nu nog niet met zekerheid vast te stellen. In ieder geval heeft een korting op het budget van het programma GMK, gezien deze ontwikkeling, geen zin.

4.5 Lasten en baten per product, programma GMK

Programma GMK	Begroting 2015 na BW 2015- 01	Begroting 2016 na BW2016- 01	Begroting 2017	Meerjarenraming		
				2018	2019	2020
DVO	1.433.754	1.453.512	1.463.360	1.463.360	1.463.360	1.463.360
Totaal Lasten	1.433.754	1.453.512	1.463.360	1.463.360	1.463.360	1.463.360
Inwonerbijdrage rode meldkamer	1.234.454	1.178.261	1.188.109	1.188.109	1.188.109	1.188.109
Inwonerbijdrage GHOR in GMK/RCC	168.300	134.769	134.769	134.769	134.769	134.769
Rijksbijdrage (BDuR)	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Totaal Baten	1.433.754	1.344.030	1.353.878	1.353.878	1.353.878	1.353.878
Geraamd totaalsaldo van baten en lasten	0	109.482	109.482	109.482	109.482	109.482
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

<i>Incidentele lasten</i>						
- Incidentele lasten GMK	-	109.482	109.482	109.482	109.482	109.482
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>						
- Reserve GMK	-	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0	0

4.6 Toelichting van verschillen ten opzichte van de begroting 2016

De begroting van de 'Blauwe' en de 'Witte' meldkamer worden vanaf 2013 niet meer in de begroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden opgenomen. Dit als gevolg van het Aanpassingsbesluit Politiewet 2012 (besluit van 30 november 2012 tot aanpassing van diverse besluiten aan de Politiewet 2012), waarbij op grond van het gewijzigd artikel 35, eerste lid van de Wet veiligheidsregio's de korpschef van het landelijk politiekorps zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de

(gemeenschappelijke) meldkamer. Ingevolge de Tijdelijke Wet Ambulancezorg, van kracht per 1 januari 2013, is de zorg voor het in stand houden van een meldkamer voor ambulancezorg, als onderdeel van de (gemeenschappelijke) meldkamer, de verantwoordelijkheid van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). De afgesproken methodiek van indexering op de gemeentelijke bijdragen (inwonerbijdrage) wordt in 2016 toegepast. De rijksbijdrage betreft de compensatie voor de niet meer compensabele BTW op de GMK-taken (als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio's per 1 oktober 2010). Door de samenvoeging zijn er jaarlijkse structurele besparingen geïdentificeerd op het gebied van ICT- en beheerkosten. Het aandeel daarvan voor de VRHM bedraagt (afgerond) € 63.000, oftewel € 0,08 per inwoner.

De huisvestingskosten van de meldkamer van Hollands Midden blijven (tot implementatie LMO) in de samengevoegde begroting. Ook de kosten van de huisvesting van het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) van de VRHM. Onder het RCC wordt verstaan het Regionaal Operationeel Team (ROT), het Regionaal Beleidsteam (RBT) en de diverse actieruimtes. Er is een beperkte besparing te realiseren op het gebied van energie, onderhoud en servicekosten. Deze bedragen voor de VRHM (afgerond) € 35.000, oftewel € 0,05 per inwoner.

P&C-storyline GMK

Na de eerste integrale beheersbegroting van de gemeenschappelijke meldkamer in 2007 zijn de opvolgende begrotingen vastgesteld op basis van indexcijfers. De werkelijke loonkosten zijn echter vanaf 2008 hoger dan de begrote kosten. De stijging (cumulatief 15%) is met name het gevolg van de politie CAO 2008-2011, waaronder de meeste medewerkers vielen. Voor de jaren 2008 en 2009 is het tekort onder de kolommen opgelost, waarbij de politie een groot deel van de extra kosten heeft gedragen.

Voor de opstelling van de begroting 2011 is de begroting van 2010 herijkt op basis van loonkostenstijging (nieuwe CAO Politie), materiële kostenontwikkelingen en ervaringsgegevens. Bij de herijking bleek dat aan de uitvoering van het programma GMK substantiële en structurele meerkosten waren verbonden. Door de beheerder werden maatregelen voorgesteld die de meerkosten terug brachten.

De Veiligheidsdirectie besloot om de GMK-begroting (bestuurlijk) niet aan te laten passen, omdat in eerste instantie informatie over de consequenties van de invoering van Multidisciplinaire Intake (MDI) werd afgewacht. Invoering van 'geprotocolleerde en geautomatiseerde multidisciplinaire intake' zal zowel kwaliteit- als efficiëntiewinst (op termijn € 300.000) opleveren, aldus de uitkomst van de Businesscase MDI. Bij de resultaatbestemming 2009 is een bestemmingsreserve gevormd van € 200.000 ter dekking van voorziene exploitatietekorten in 2010 en 2011 op het programma GMK.

In 2010 was er geen sprake van extra kosten. Er hoefden dus geen gelden te worden onttrokken aan de bestemmingsreserve van de veiligheidsregio. De politie Hollands Midden heeft in 2010 zelfs een bescheiden reservering gemaakt. De werkelijke kosten kwamen in 2011 weer boven de formeel goedgekeurde begroting uit. Deze extra (loon)kosten zijn gedekt uit de in 2010 door de politie gemaakte reservering.

In 2011 is de regelgeving omtrent het BCF gewijzigd. Het deel van de ontvangen BDUR 2011 dat hierop betrekking heeft, is door de VRHM aan de deelnemende gemeenten terugbetaald. Voor het programma GMK gaat het om een bedrag van € 31.000.

De politie Hollands Midden factureert vanaf 2012 op basis van de geïndexeerde 'gekorte herijkte' beheersbegroting en stuurt na afloop van het kalenderjaar eventueel een aanvullende factuur, waarmee ook verrekening van de gerealiseerde aanvulling van de uitvoerende bezetting plaatsvindt.

De facturering voor het beheer van de rode meldkamer door de Politie ligt hoger dan de begrote inwonerbijdragen in de programmabegroting(en). In de programmabegroting van de GMK is wel tijdelijke dekking (oorspronkelijk gevormd in 2009 voor de jaren 2010 en 2011) voorzien voor facturering op basis van de 'gekorte herijkte beheersbegroting' en de aangekondigde extra benodigde gelden voor de extra bezetting op de GMK. Dit door gebruik te maken van een onttrekking aan de daarvoor gevormde bestemmingsreserves.

In 2013 is aan de bestemmingsreserve GMK € 113.209 onttrokken. Aan de bestemmingsreserve Tijdelijke Capaciteit GMK is niets onttrokken. Het saldo van de bestemmingsreserve GMK ad € 86.791 is

onvoldoende om de hogere facturering van de beheersbegroting te dekken uit de inwonerbijdragen voor de planperiode 2016–2019.

Zekerheidshalve wordt in de programmabegroting 2017–2020 rekening gehouden met de achterblijvende kosten voor Hollands Midden van de meldkamer Hollands Midden. In de bestemming van het jaarrekeningresultaat van 2014 werd voorgesteld de bestemmingsreserve GMK op te hogen met € 351.137 (4 jaren tekort à € 109.482 -/- saldo ad € 86.791) door overheveling vanuit de bestemmingsreserve Tijdelijke Capaciteit GMK (€ 241.071) en het resterend saldo te bestemmen uit het jaarrekeningresultaat van 2014. Bij de bestemming van het jaarresultaat 2015 wordt eenmalig extra € 109.482 in de reserve gestort, teneinde ook voor 2020 deze extra kosten te kunnen dekken. Van jaar tot jaar zal dan worden bekeken, in hoeverre een jaarlijkse extra storting noodzakelijk is.

5. Programmaplan Veiligheidsbureau

5.1 Algemeen

Het Veiligheidsbureau heeft een coördinerende rol in het initiëren, faciliteren en monitoren van de multidisciplinaire samenwerking en besluitvorming binnen de VRHM, zodat de VRHM haar rol als (strategisch) adviesorgaan op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en integrale veiligheid optimaal kan vervullen. Afgeleid van missie en visie van de veiligheidsregio en de doelstellingen van de veiligheidsdirectie zijn de doelstellingen voor 2016 voor het Veiligheidsbureau de volgende:

- de voorbereiding en bewaking van het ambtelijke en bestuurlijke besluitvormingsproces en de regievoering betreffende de implementatie, monitoring en borging van genomen besluiten;
- het stimuleren en toezien op de multidisciplinaire en integrale voorbereiding van de adviezen aan hoofdenoverleg, veiligheidsdirectie en bestuur;
- het Veiligheidsbureau is de front-office van de veiligheidsregio waar bestuur, medewerkers uit de kolommen en netwerkpartners terecht kunnen met vragen en informatie over de bestuurlijke besluitvorming, onderliggende documenten en (beleids)activiteiten binnen de veiligheidsregio;
- de voorzitter en de directeur van de VRHM worden ondersteund bij de landelijke en provinciale overleggen op Veiligheidsregio gebied.

Het Veiligheidsbureau heeft twee formatieplaatsen en is voor wat betreft de personele bezetting geïntegreerd met het bureau Beleid & Strategie van de concernstaf van de brandweer (ook twee formatieplaatsen). Uiteraard is er wel een duidelijke scheiding van taken en verantwoordelijkheden en blijft het Veiligheidsbureau als organisatieonderdeel van de veiligheidsregio bestaan en ook als zodanig herkenbaar.

Het Veiligheidsbureau vervult een regionale kassiersfunctie voor de gemeentelijke bijdragen aan Slachtofferhulp Nederland en het Veiligheidshuis.

5.2 Ontwikkelingen binnen het programma Veiligheidsbureau

Naast de reguliere werkzaamheden en financiële ontwikkelingen zoals hierboven beschreven zal er in 2017, in aansluiting op de activiteiten van 2016 extra aandacht zijn voor onder andere:

- De implementatie van de wettelijke planfiguren (regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan). Op basis van het Wet veiligheidsregio's dienen deze planfiguren per vier jaar te worden vastgesteld;
- Het versterken van de planning- en controlcyclus van de veiligheidsregio (management control);
- Het verder ontwikkelen en implementeren van digitaal werken in VRHM;
- Invulling geven aan de uitkomsten van de visitatiecommissie die in september 2016 bekend worden. Op basis van de rapportage stelt de VRHM een plan op om de opgenomen verbeteracties uit te voeren;
- Het versterken van een effectieve en efficiënte multidisciplinaire samenwerking, mede naar aanleiding van veranderende relaties en nieuwe ontwikkelingen (o.a. nationalisering politie, LMO, GHOR).

5.3 Taakstelling en bezuinigingen programma Veiligheidsbureau

De kosten van het programma Veiligheidsbureau worden gedragen door de inwonerbijdrage en de bijdrage, bestaande uit een derde deel van de t.b.v. de bestuursondersteuning gemaakte kosten van de politie. Daarnaast wordt een deel van de BDuR-uitkering gebruikt ter dekking van kosten van het Veiligheidsbureau.

In 2014 en 2015 is 15% bezuinigd op het programma Veiligheidsbureau. Deze bezuiniging is gerealiseerd door de uitgaven voor bestuursvergaderingen te versoberen.

5.4 Lasten en baten per product, programma Veiligheidsbureau

Programma Veiligheidsbureau	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Meerjarenraming		
	na BW 2015- 01	na BW2016- 01		2018	2019	2020
Kassiersfunctie (Slachtofferhulp)	148.082	148.082	149.193	149.193	149.193	149.193
Kassiersfunctie (Veiligheidshuis)	180.000	180.000	181.350	181.350	181.350	181.350
Veiligheidsbureau	205.496	207.134	208.118	208.118	208.118	208.118
Totaal Lasten	533.578	535.216	538.660	538.660	538.660	538.660
Gemeentelijke bijdragen - KF Slachtofferhulp	148.082	148.082	149.193	149.193	149.193	149.193
Gemeentelijke bijdragen - KF Veiligheidshuis	180.000	180.000	181.350	181.350	181.350	181.350
Gemeentelijke bijdragen - Veiligheidsbureau	129.496	131.134	132.117	132.117	132.117	132.117
Bijdrage van Politie Hollands Midden	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000
Rijksbijdrage (BDuR)	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Baten	533.578	535.216	538.660	538.660	538.660	538.660
Geraamd totaalsaldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

5.5 Toelichting van verschillen ten opzichte van de begroting 2016

De kosten en opbrengsten zijn geïndexeerd zoals vermeld in de begrotingsuitgangspunten uit hoofdstuk 1. De 'kassiersfunctie' voor het convenant Rode Kruis is met ingang van 2015 overgeheveld naar de Oranje Kolom (Bureau BGC).

6. Programmaplan Oranje Kolom

6.1 Algemeen

De aan de gemeenschappelijke regeling VRHM deelnemende gemeenten bundelen hun krachten steeds meer op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing (bevolkingszorg). Dit gebeurt in operationele zin en in de advisering aan het AB en/of DB. In de VRHM is de wettelijk voorgeschreven functie van coördinerend functionaris uitgewerkt. Hij is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. In de bestuurlijke rapportages en in het jaarbericht legt hij rekening en verantwoording af aan het AB over het gevoerde beleid en beheer in zijn rol als coördinerend functionaris en over de werkzaamheden die uitgevoerd worden door het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC), dat hem ondersteunt bij zijn taken.

Naast taken op het gebied van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing hebben de coördinerend functionaris en het BGC ook coördinerende taken op diverse verwante taakvelden zoals de evenementenveiligheid, crisis- en risicocommunicatie en de vluchtelingenproblematiek.

6.2 Ontwikkelingen binnen het programma Oranje Kolom

Kijkend naar het beleidsplan van de VRHM en de door de Minister en het Veiligheidsberaad gekozen onderwerpen op de (landelijke) strategische agenda, zal de versterking van de gemeentelijke kolom in de Veiligheidsregio Hollands Midden ook in 2017 de nodige aandacht krijgen. In algemene zin is het onderwerp 'versterking bevolkingszorg' voor de komende jaren een opdracht van aan de veiligheidsregio's en de gemeenten.

Kijkend naar de ontwikkelingen van dit moment en naar de afgelopen beleidsperiode zijn de volgende onderwerpen in 2017 in ieder geval aan de orde:

- Implementatie visie bevolkingszorg op orde 2.0;
- Verbinding risico- en crisiscommunicatie;
- Borgen kwaliteit en continuïteit gemeentelijke crisisorganisatie;

6.2.1 *Bevolkingszorg op orde (BZOO) 2.0*

In het traject 'bevolkingszorg op orde 2.0' (BZOO) is een meer realistische zorg voor de bevolking tijdens en na een ramp of crisis uitgewerkt. Vanaf 2014 is ook de Veiligheidsregio Hollands Midden hiermee aan de slag. De basisprincipes (eigen verantwoordelijkheid samenleving, wettelijke zorgtaak voor gemeenten en Veiligheidsregio, acceptatie burgerhulp en voorbereiding op reële crises) zijn daarbij leidend. Het is te beschouwen als een dynamisch proces; op basis van ervaringen, ontwikkelingen worden elementen uitgewerkt en ingepast in de activiteiten van de Oranje Kolom. BZOO werkt dus door op verschillende terreinen. In 2017 zal in ieder geval het nieuwe prestatiekader voor de Oranje Kolom gemeten worden. De manier waarop deze meting wordt uitgevoerd, wordt in 2016 ontwikkeld (van prestatiekader naar prestatiemeting).

Vanaf 2016 zijn in het beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden drie prioriteiten benoemd (informatiegestuurd, risicogericht en omgevingsgericht). De betekenis van deze prioriteiten voor de activiteiten binnen de Oranje Kolom vertonen samenhang met het traject BZOO, bijvoorbeeld op de onderwerpen versterken zelfredzaamheid en het versterken partnerschappen en staan ook in 2017 op de agenda.

6.2.2 *Professionaliseren crisiscommunicatie*

Crisiscommunicatie en ook de verbinding tussen risico- en crisiscommunicatie krijgen in 2017 opnieuw aandacht. In de beleidsperiode 2012 – 2015 is door de VRHM veel geïnvesteerd in de professionalisering van de crisiscommunicatie. Ook 2017 staat in het teken van borgen maar ook van blijvend ontwikkelen. Het

onderhouden van de kwaliteit van medewerkers die een rol spelen in de (regionale) organisatie van de crisiscommunicatie, het versterken van de verbinding tussen activiteiten op het gebied van risico- en crisiscommunicatie en het inzetten van nieuwe manieren van communicatie zullen in 2017 aandacht krijgen.

6.2.3 *Kwaliteit en continuïteit gemeentelijke crisisorganisatie*

Een andere belangrijk thema is de kwaliteit en continuïteit van de (gemeentelijke) crisisorganisatie. Er wordt vanuit BZOO ingezet op een slanke maar gespierde crisisorganisatie waarbij sprake is van samenwerking op cluster- en regionaal niveau. Om deze crisisorganisatie optimaal te kunnen ondersteunen wordt in 2016 de visie op Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) beschreven. Deze sluit aan bij de principes van BZOO en wordt uitgewerkt in een OTO-aanbod dat bijdraagt aan de kwaliteit van de (individuele) crisismedewerker. De uitvoering van het (vernieuwde) OTO-programma vindt vanaf 2017 plaats. Daarbij zal ook gebruik gemaakt kunnen worden van het ondersteunende middel 'vaardighedenpaspoort'.

6.3 **Het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC)**

Het BGC kent in 2017 3,55 formatieplaatsen. Dit is inclusief de formatie (0,44) voor de wettelijk verplichte functie van Coördinerend Functionaris. De bezetting is gelijk aan de formatie.. De taken van het hoofd BGC worden, in samenspraak met de Coördinerend Functionaris, uitgevoerd door het hoofd van de afdeling Planvorming van de Brandweer Hollands Midden. Hiermee is ongeveer 0,25 fte gemoeid.

Ten aanzien van de kosten en dekking voor de Oranje Kolom wordt de gedragslijn van 2016 gecontinueerd. De reguliere kosten van de door de gemeente te bekostigen activiteiten als de bureaunkosten, gemeentelijke piketten, het opleiden, trainen en oefenen van de teams bevolkingszorg en het alarmsysteem worden gefinancierd uit de inwonerbijdragen. De kosten van de (deeltijd) functie van coördinerend functionaris worden wegens het wettelijke karakter gedekt uit de uitkering van de BDUR.

6.4 **Herziening uitgangspunten financiering regionale functies en activiteiten.**

Tegen de achtergrond van de wens van gemeenten om de financiering van de regionale functies en activiteiten zo transparant mogelijk te maken, zijn alle kosten daarvan met ingang van de begroting voor 2016 vertaald in één bedrag per inwoner. Voorheen werden diverse activiteiten op incidentele basis gefinancierd uit b.v. reserveringen, mogelijk gemaakt door b.v. een positief rekeningsaldo, Die praktijk is nu beëindigd en jaarlijks worden alle kosten verwerkt in de begroting. In principe worden er geen reserveringen meer gemaakt, dit om de boekhouding zo doorzichtig mogelijk te houden. Omdat in de loop der jaren de kosten van de regionale activiteiten zijn toegenomen, is het goed te weten dat hier in veel gevallen sprake is van verschuiving van kosten en niet zozeer van autonome kostenstijgingen. Daar waar voorheen gemeenten diverse kosten op hun eigen begrotingen hadden, b.v. opleidings- en trainingskosten, worden die kosten steeds meer verlegd naar de regionale begroting. In veel gevallen met een voordelig resultaat voor de deelnemende gemeenten. Deze werkwijze zal naar verwachting in de komende jaren verder worden uitgebouwd.

6.5 Lasten en baten per product, programma Oranje Kolom

Programma Oranje Kolom	Begroting 2015 na BW 2015- 01	Begroting 2016 na BW2016- 01	Begroting	Meerjarenraming		
			2017	2018	2019	2020
Kassiersfunctie (Rode Kruis)	29.797	14.631	21.133	23.284	23.284	23.284
Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing	437.000	611.938	616.140	616.140	616.140	616.140
Kosten van e-learning	15.000	-	-	-	-	-
Projectkosten	147.375	65.000	-	-	-	-
Totaal Lasten	629.172	691.569	637.273	639.424	639.424	639.424
Gemeentelijke bijdragen - KF Rode Kruis	29.797	14.631	21.133	23.284	23.284	23.284
Gemeentelijke bijdragen - Oranje Kolom	370.000	545.725	549.927	549.927	549.927	549.927
Bijdragen van derden (e-learning)	15.000	-	-	-	-	-
Rijksbijdrage (BDuR)	67.000	66.213	66.213	66.213	66.213	66.213
Totaal Baten	481.797	626.569	637.273	639.424	639.424	639.424
Geraamd totaalsaldo van baten en lasten	147.375	65.000	0	0	0	0
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
- Coörd. gemeentesecretaris / BGC	-	-	-	-	-	-
- Versterking Gemeentelijke kolom	-147.375	-65.000	-	-	-	-
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

<i>Incidentele lasten</i>						
- Versterking Gemeentelijke kolom	147.375	65.000	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>						
- Coörd. gemeentesecretaris / BGC	-	-	-	-	-	-
- Versterking Gemeentelijke kolom	-147.375	-65.000	-	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0	0

6.6 Toelichting van verschillen ten opzichte van de begroting 2016

De kosten en opbrengsten zijn geïndexeerd zoals vermeld in de begrotingsuitgangspunten uit hoofdstuk 1. De 'kassiersfunctie' voor het convenant Rode Kruis is met ingang van 2015 overgeheveld van het programma Veiligheidsbureau naar het programma Oranje Kolom. Met ingang van 2017 is een nieuw convenant met het Rode Kruis van kracht. Als gevolg hiervan zullen de kosten licht stijgen.

De inwonerbijdrage voor dit programma is met ingang van 2016 verhoogd met € 112.500 voor de structurele dekking van de kwaliteitsverbetering van de Oranje Kolom (de processen bevolkingszorg, waaronder begrepen de professionalisering van de crisiscommunicatie). Tevens is toen de inwonerbijdrage verhoogd met € 45.700 voor een aantal structureel te laag opgenomen posten. In totaal bedroeg de verhoging van de gemeentelijke bijdragen voor het programma Oranje Kolom met ingang van 2016

€ 158.200. Daarnaast heeft het AB op 13 november 2014 ingestemd met een voorstel om AG5 te hanteren als registratiesysteem voor gemeenten en de extra kosten te dekken uit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. In afwijking van dat besluit worden de extra kosten van € 124 per gemeente geacht te zijn inbegrepen in genoemd bedrag van € 158.200. De gestegen kosten van het nieuwe convenant met het Rode Kruis zijn in deze begroting structureel verwerkt.

Paragrafen

Algemeen

Het Besluit BBV vereist dat in de begroting en de jaarstukken diverse paragrafen worden opgenomen die snel inzicht moeten bieden in de financiële positie op de korte en lange termijn. Voor de VRHM zijn de volgende paragrafen van toepassing:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Onderhoud kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering;
5. Verbonden partijen.

De paragrafen lokale heffingen en grondbeleid zijn voor de VRHM niet van toepassing.

1 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing (artikel 11 BBV)

1.1 Algemeen

Op grond van het Besluit BBV bestaat het weerstandvermogen uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de VRHM beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende weerstandvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:

- a. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. Een inventarisatie van de risico's;
- c. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

In de afgelopen jaren heeft de VRHM in het jaarbericht en in de begroting een gelijklopende paragraaf opgenomen omdat beide documenten in dezelfde bestuursvergadering worden vastgesteld. In de derde bestuursrapportage van het dienstjaar worden de risico's tussentijds beoordeeld. In de paragraaf weerstandvermogen worden vermeld⁷:

- a. de risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen;
- b. het weerstandvermogen en in hoeverre schade en verliezen als gevolg van risico's van materieel belang met het weerstandvermogen kunnen worden opgevangen.

Het weerstandvermogen is de mate waarin onvoorziene tegenvallers kunnen worden opvangen zonder dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt. Het weerstandvermogen kan dus worden uitgedrukt als de verhouding tussen de reëel aanwezige weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde (en gekwantificeerde) risico's. De weerstandscapaciteit is de optelsom van in de organisatie aanwezige middelen om dit soort tegenvallers op te vangen. Deze middelen bestaan uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de stille reserves alsmede uit de nog niet ingevulde begrotingsruimte en een post onvoorzien.

⁷ Toepassing volgens artikel 26 Financiële Verordening VRHM.

1.2 Risico's

In deze risicoparagraaf worden de navolgende risico's onderkend⁸:

Nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst 2016 (CAO)

De VNG en de vakbonden FNV, CNV, en CMHF hebben een principeakkoord gesloten over de CAO Gemeenten. Het akkoord is een kortdurende CAO met procesafspraken en een loonafpraak. De CAO loopt van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. Per 1 januari 2016 stijgen de salarissen met 3%, en per 1 januari 2017 met 0,4%. Dit is inclusief de uitvoering van de eerder gemaakte afspraken in het pensioenakkoord van 2014 en het loonruimteakkoord van 2015. In deze akkoorden staan afspraken over besparingen op de pensioenregeling, en over loonstijgingen van respectievelijk 0,74% en 1,4%, samen 2,14%. De aanvullende loonafpraak is voor 2016 0,86% en voor 2017 0,4%. Met deze salarisverhoging is de incidentele uitkering van 0,74% in 2016 structureel gemaakt. Deze incidentele uitkering komt dus niet meer apart ter uitbetaling. De indexering van de gemeentelijke bijdragen is, conform de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen, voor 2016 0,59% en 2017 0,75% en wijkt daarmee substantieel af van de stijging van de salarissen.

Pensioenpremie gaat 1% omhoog in april 2016

Het ABP voert naar verwachting een opslag op de pensioenpremie in van 1% per 1 april 2016. De opslag is nodig, omdat de financiële positie van het ABP eind december 2015 niet voldoende was. Het ABP heeft in november 2015 het premiebesluit voor 2016 genomen. Dat besluit bestaat uit twee delen: de kosten-dekkende premie en een mogelijke opslag op de premie afhankelijk van de financiële positie van het fonds. De kostendekkende premie is toen vastgesteld op 17,8%. Voor de premieopslag is de dekkingsgraad van 31 december 2015 bepalend. De berekeningen laten zien dat de dekkingsgraad uitkomt op 97,2%. Dat is niet voldoende en dus komt er een opslag op de premie.

Herziening FLO overgangsrecht

De vakbonden en de Brandweerkamer (LOBA⁹) overleggen over herziening van het FLO overgangsrecht. De onderhandelingen over een nieuw FLO-overgangsrecht is op dit moment nog niet afgerond en is er ook nog geen zicht op een akkoord. Zolang er geen nieuwe afspraken zijn is er onzekerheid over de financiële consequenties.

Begin 2015 zijn vakbonden en werkgevers in het LOBA gestart met onderhandelingen over het FLO-overgangsrecht. De aanleiding hiervoor was dat er door landelijke ontwikkelingen knelpunten in de regeling van het FLO-overgangsrecht zijn ontstaan. Deze knelpunten zijn onder andere de afschaffing van de levensloopregeling per 1 januari 2022, de beperking van de fiscale ruimte voor de storting van extra pensioen en het verschuiven van de ingangsdatum van de AOW.

Structurele financiering landelijke meldkamerorganisatie

De nieuwe landelijke meldkamerorganisatie krijgt straks een eigenstandig budget. Momenteel wordt de meldkamer gefinancierd uit meerdere bronnen. Het gaat hierbij primair om financiering van de meldkamer vanuit de politiebegroting en het gemeentefonds (voor het brandweerdeel van de meldkamer). Aangezien de ambulancezorg premie-gefinancierd is, zal voor het deel dat overgaat naar de meldkamerorganisatie een andere financieringsconstructie worden gehanteerd.

Vanuit de ambulancezorg zal, net zoals door politie en brandweer, worden bijgedragen aan de landelijke meldkamerorganisatie. Uit deze bronnen wordt een eigenstandig budget gecreëerd voor de landelijke meldkamerorganisatie. Hoe deze er uit gaat zien is op dit moment niet bekend. Mede ten behoeve van de financiële overdracht is de nulmeting van de huidige 25 meldkamers uitgevoerd.

⁸ De risico's zijn onderwerp geweest van de behandeling van de begrotingsuitgangspunten 2017 in de vergadering van het AB VRHM van 18 februari 2016.

⁹ Bij het landelijk overleg brandweer specifieke arbeidsvoorwaarden (LOBA) zijn de vakbonden FNV Overheid, CNV Overheid, CMHF en BVB vertegenwoordigd door bestuurders en kaderleden. Van werkgeverskant (de Brandweerkamer) zijn meerdere bestuurders van de Veiligheidsregio's aanwezig, een ambtelijke staf van adviseurs en beleidsmatige ondersteuning vanuit de VNG.

In het Transitieakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de overdracht van financiële middelen voor taken brandweer naar de LMO. Zo dragen de veiligheidsregio's voor de taken van de brandweer landelijk € 42 miljoen structureel bij. Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.

Voor besluitvorming over de verdere realisatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie heeft de minister van Veiligheid en Justitie de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO (brief 4 januari 2016 aan Tweede Kamer). De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moet een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig. Er wordt hierbij met name gekeken naar de aanbeveling om de focus op samenvoegen te richten. Het einddoel, zoals verwoord in het Transitie-akkoord, blijft gelijk. Dit betekent dan dat de verantwoordelijkheid daarvoor en die voor het beheer en going concern voorlopig bij de veiligheidsregio's blijft. Hierbij wordt wel geïnvesteerd in ICT en harmonisatie ter ondersteuning voor de samenvoegingen.

Als de veiligheidsregio's langer verantwoordelijk moeten blijven, dan bestaat er in ieder geval zorg met betrekking tot achtergebleven meldkamers en de benodigde investeringen. Er dient ook helder te zijn wat de financiële gevolgen zijn.

Het DB Veiligheidsberaad heeft vooralsnog het standpunt ingenomen, dat het bereid is de minister tegemoet te komen bij het vinden van een oplossing onder tenminste de volgende voorwaarden:

1. Helderheid over de consequenties, waaronder met name financiën en planning;
2. Het erin voorzien dat de veiligheidsregio's hun huidige verantwoordelijkheden kunnen waarmaken;
3. Tegemoetkoming in de financiële gevolgen;
4. Het opheffen van de blokkade op multi-intake. Er is experimenteerruimte nodig;
5. Er worden akkoorden per nieuwe meldkamer gesloten;
6. Afdoende beantwoording van de vraag of de Nationale Politie in staat is haar voorziene rol waar te maken.

Op 24 november 2015 heeft een startgesprek plaatsgevonden tussen de VRHM en het ministerie van Veiligheid en Justitie om nadere financiële afspraken te maken over de overdracht van middelen en de verrekening en vergoeding van achterblijvende kosten.

Abonnementsgelden Openbaar Meldsysteem

In het kader van het transitieproces naar de LMO wordt gesproken over het Openbaar Meldsysteem (OMS). OMS betreft de keten van doormelden en het ontvangen en beoordelen van meldingen van gebruikers die op grond van Wabo regelgeving een brandmelding direct moeten doormelden aan de meldkamer brandweer.

Door het Veiligheidsberaad is juridisch advies ingewonnen om een scherp beeld te krijgen over wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot OMS. Kort samengevat blijkt uit het advies dat het aanbieden van een ATS geen taak is van de Veiligheidsregio en dus ook niet van de LMO. Ook hebben Veiligheidsregio's geen wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de doormelding als zodanig. Er is dus geen wettelijke basis voor de wijze waarop de Veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van OMS. De taak van de Veiligheidsregio is beperkt tot het ontvangen en beoordelen van meldingen.

De vraag is hoe Veiligheidsregio's in de toekomst het beste om kunnen gaan met de verplichte automatische doormeldingen. Vooral nog lijkt het scenario 'Markt vrijgeven' de meest voor de hand liggende keuze. De Veiligheidsregio's laten het aanbieden van een alarmtransmissiesysteem over aan de markt en ontvangen geen abonnementsgelden meer. Totdat de markt is vrijgegeven zal de huidige constructie moeten worden voortgezet, omdat anders op termijn geen verbinding meer bestaat tussen brandmeldinstallaties van abonnees en de meldkamer in de betrokken regio's.

Als de wijze van ontvangen van automatische meldingen gaat veranderen ligt het in de rede dat de wijze van beoordelen ook wordt aangepast. Als de inrichting van OMS verandert, moeten Veiligheidsregio's daar hun strategie op aanpassen, ook voor het beheersen van de nodeloze alarmeringen.

Groot molest (terrorisme)

Nederlandse verzekeraars mogen geen aanbieding meer doen om groot molest en hypotheekvangnet te dekken in geval van terrorisme. Dit punt wordt op landelijk niveau aangekaart omdat alle Veiligheidsregio's hiermee worden geconfronteerd. In geval van terrorisme zullen claims dan ook eerst verhaald worden op de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade (NHT). Deze pool is gevoed door de overheid en schadeverzekeraars. Omdat de kans aanwezig is dat in voorkomende situaties door een of meerdere Veiligheidsregio's een beroep op de NHT-pool wordt gedaan, is op voorhand niet aan te geven in hoeverre de claims volledig gehonoreerd worden. In dat geval zal een beroep op de algemene reserve dan wel op de garantiebepaling uit de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden worden gedaan.

Extra financiële bijdragen aan de programma's van het Veiligheidsberaad en de Raad van Regionaal Commandanten

Voor het realiseren van programma's en projecten worden regelmatig financiële bijdragen gevraagd aan de Veiligheidsregio's. Deze geven aan te maken te hebben met bezuinigingen in de BDuR, herverdelingen en straks vermoedelijk ook uitname in verband met de LMO-ontwikkelingen.

Bluswatervoorziening

Er zijn ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de levering van bluswater. Te denken valt hierbij aan (noodzakelijke) beleidswijzigingen van waterleidingbedrijven. Of en zo ja wat hier mogelijke financiële consequenties zijn is op dit moment onduidelijk.

De BHM heeft haar bluswaterbehoefte in 2017 – op basis van een brandbestrijdingsfilosofie – vastgesteld. Deze bluswaterbehoefte vormt vervolgens de basis voor het vervolg. Het gezamenlijk met gemeenten en partners toekomstbestendig maken van de bluswatervoorziening is een complex samenspel van partijen met grote (financiële) belangen. In 2017 komt de brandweer met een projectplan hoe dit samenspel wordt vormgegeven.

Samenwerking Reddingsbrigade Nederland bij waterhulpverlening

Vanaf 2017 wordt de financiële betrokkenheid (subsidie) van het ministerie van VenJ en het Nationaal Rampenfonds beëindigd betreffende de uitvoering van de crisistaken door Reddingsbrigades Nederland. Alternatieve financiering na 2016 is noodzakelijk om de continuïteit te kunnen garanderen. Het ministerie van VenJ geeft aan dat het aan de veiligheidsregio's is om te bepalen hoe de samenwerking met de reddingsbrigades in het geval van overstromingen er uit moet komen te zien.

De financiering bestaat uit drie onderdelen, te weten:

1. Circa € 450.000 per jaar voor de Regionale Voorziening Reddingsbrigades (structuur om de reddingsbrigades aan te sluiten op veiligheidsregio's);
2. Een jaarlijkse bijdrage van € 270.000 voor de instandhouding van de Nationale Reddingsvloot (instandhouding en vernieuwing van 90 varende eenheden);
3. Een jaarlijkse bedrag van € 300.000 voor het gebruik van C2000 randapparatuur op de Nationale Reddingsvloot.

De bedragen van onderdeel 1 en 3 worden door het ministerie van VenJ aan de veiligheidsregio's gevraagd. Het bedrag van onderdeel 2 aan het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), zonder overkomst van middelen.

Het Veiligheidsberaad is echter van mening dat het Veiligheidsberaad en het IFV geen gevolg kunnen geven aan het financieringsverzoek voor de uitvoering van crisistaken. Deze beleidswijziging en bijbehorende overgang van activiteiten voldoen niet aan de voorwaarden zoals gesteld in de Financiële verhoudingswet.

Implementatie vernieuwing C2000

De vernieuwing per 1 januari 2017 van het communicatienetwerk C2000 bestaat uit 4 projecten. De vernieuwing is in de kern gericht op de vernieuwing van de hard- en software van alle drie de hoofdonderdelen van de bestaande C2000 communicatie-infrastructuur, namelijk de T2000 communicatie-infrastructuur (spraak), de P2000 communicatie-infrastructuur en het radio-alarmeringsbediensysteem (RBAS). Het vierde project, Implementatie meldkamers, verbindt de drie bovengenoemde projecten en is gericht op het begeleiden van de meldkamers bij het doorvoeren van de benodigde technische aanpassingen om het vernieuwde C2000-systeem te kunnen implementeren. Daarnaast ziet dit project toe op het opleiden van de centralisten en beheerders.

Uiteraard gaat een groot en ingewikkeld (ICT) project als de vernieuwing van C2000 gepaard met de nodige (financiële) risico's. Financiële consequenties (benodigde investeringen) en daaruit eventueel voortvloeiende beheersmaatregelen zijn nog niet bekend.

1.3 Risicomanagement en verzekeringen

Risicomanagement is erop gericht de schadelijke gevolgen van in kaart gebrachte risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit kan worden gedaan door het vermijden van het risico (opheffen van de oorzaak), het verminderen van de impact van het risico (terugbrengen netto verwachte omvang en/of terugbrengen waarschijnlijkheid) of het overdragen van het risico (bijvoorbeeld door te verzekeren). De VRHM heeft diverse verzekeringspolissen afgesloten voor aansprakelijkheid, ongevallen personeel, schade aan opstallen, bedrijfsinventarissen en materieel. De VRHM voldoet hiervoor premie en kent per schade een beperkt eigen risico.

Als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren. Als dat risico zich dan voordoet, draagt de VRHM de gevolgen zelf. Daar waar de VRHM een risico heeft verzekerd, maakt dit geen onderdeel meer uit van het vraagstuk rond het weerstandsvermogen. Immers het financieel risico is afgedekt en bij een derde, een verzekeringsmaatschappij, belegd.

1.4 Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen is de mate waarin onvoorziene tegenvallers kunnen worden opvangen zonder dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt. Het weerstandsvermogen kan dus worden uitgedrukt als de verhouding tussen de reëel aanwezige weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde (en gekwantificeerde) risico's.

De weerstandscapaciteit is de optelsom van in de organisatie aanwezige middelen om dit soort tegenvallers op te vangen.

Deze bestaan uit:

- De algemene reserve en de bestemmingsreserves;
- De stille reserves (het verschil tussen de marktwaarde van bezittingen en de waarde waarvoor deze op de balans staan, voor zover binnen een jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de taakuitvoering niet aantast);
- Nog niet ingevulde begrotingsruimte;
- Een post onvoorzien. De VRHM kent (nog) geen post onvoorzien.

De aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten staan er garant voor dat de VRHM te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen (art. 51 gemeenschappelijke regeling VRHM). Daarmee is het weerstandsvermogen in principe altijd 100%. Maar de VRHM heeft hierin ook een eigen verantwoordelijkheid en acht het vanuit normale bedrijfsvoering onwenselijk om telkens als zich een onverwachte tegenvaller voordoet, de deelnemende gemeenten aan te moeten spreken om financieel bij te springen.

Daarom kiest zij ervoor, zelf een zekere weerstandscapaciteit op te bouwen die afdoende dient te zijn om (de belangrijkste) onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Naar de gewenste, c.q. noodzakelijke bandbreedte van de weerstandscapaciteit van de VRHM heeft in 2012 onderzoek plaatsgevonden, dat resulteerde in de *Nota reserves 2012-2015*. In 2016 zal nader onderzoek plaatsvinden naar de risico's die de VRHM loopt en een kwantificering hiervan in termen van een schatting van de financiële schade en de kans dat elk van de risico's zich voordoet. In 2016 zal een *Nota risicomanagement* aan het AB ter vaststelling worden voorgelegd.

De belangrijkste component van de weerstandscapaciteit is het (vrije) eigen vermogen, dat wil zeggen de vrije componenten van de algemene reserve en van de bestemmingsreserves. De algemene reserve van de VRHM kent geen geoormerkte bestanddelen en is daarmee in haar geheel inzetbaar voor het afdekken van de financiële consequenties van risico's. Bij het vaststellen van de *Nota reserves 2012-2015* is voor de Algemene reserve een ondergrens bepaald van € 0,6 miljoen en een bovengrens van € 1,5 miljoen. Per ultimo 2015 bedroeg het saldo van de algemene reserve (voor resultaatbestemming 2015) € 1,3 miljoen. Daarnaast beschikt de VRHM over bestemmingsreserves, waarvan de aard, de bestemming en het verloop in de *Nota reserves 2012-2015* zijn aangegeven. Het beleid van de VRHM is er op gericht te werken met een structureel sluitende exploitatiebegroting en de bestemmingsreserves in te zetten waarvoor zij zijn ingesteld. In de bestemmingsreserves is derhalve geen 'vrij besteedbare ruimte' opgenomen die benut kan worden indien een risico manifest zou worden.

1.5 Prognosebalans en financiële kengetallen 2017-2020

Ruim tien jaar na invoering van het BBV heeft de commissie Depla in juli 2015 een advies uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. Met ingang van deze concept-programmabegroting 2017 is de opname van financiële kengetallen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' verplicht. De berekening van deze kengetallen voor de komende jaren is niet mogelijk zonder tegelijk ook voor deze jaren een prognosebalans op te stellen. Opname van deze geprognosticeerde balansen in deze paragraaf is voor gemeenschappelijke regelingen verplicht met ingang van 2018.

In bijgaande tabellen zijn de prognosebalansen en financiële kengetallen voor 2017 tot en met 2020 opgenomen.

Prognosebalans 2017-2020	2017	2018	2019	2020
Eigen Vermogen	-7.177.750	-6.037.675	-5.011.608	-4.088.147
Materiële vaste activa	32.505.660	31.725.094	33.062.585	31.306.326
Vaste schulden	-21.104.910	-21.464.419	-23.827.977	-22.995.179
Uitzettingen korter dan één jaar	1.294.000	1.294.000	1.294.000	1.294.000
Overlopende activa	713.000	713.000	713.000	713.000
Liquide middelen	107.000	107.000	107.000	107.000
Voorzieningen	-838.000	-838.000	-838.000	-838.000
Netto schulden korter dan één jaar	-3.975.000	-3.975.000	-3.975.000	-3.975.000
Overlopende passiva	-1.524.000	-1.524.000	-1.524.000	-1.524.000
Resultaat:	0	0	0	0

Financiële kengetallen	2017	2018	2019	2020
1 Netto schuldquote	46%	47%	52%	51%
2 Netto schuldquote (gecorrigeerd)	46%	47%	52%	51%
3 Solvabiliteitsratio	21%	18%	14%	12%
4 Structurele exploitatieruimte	-1%	-1%	-1%	0%

Uit de prognosebalansen blijkt vooral een sterke afname van het eigen vermogen. Dit is in overeenstemming met het verloop van met name de bestemmingsreserves (zie paragraaf 2.7 van de Financiële begroting), maar ook het gevolg van de grote investeringen in de komende jaren en de kapitaallasten die daarvan het gevolg zijn.

De kengetallen laten vooral het effect van de toename van de langlopende leningen zien. De schuldquote stijgt, de solvabiliteitsratio (de 'leencapaciteit' oftewel de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen) daalt. De structurele exploitatieruimte blijft nog enige jaren licht negatief als gevolg van de dekking van incidentele lasten vanuit de reserves. Naarmate deze dekking afneemt, neemt de structurele exploitatieruimte toe.

Het beeld dat hieruit ontstaat, wordt geheel veroorzaakt door de grote investeringen die voor de komende jaren op stapel staan. Zie hiervoor paragraaf 2.6 van de Financiële begroting. Deze investeringen zullen worden gefinancierd door langlopende leningen van dezelfde omvang. Bij de 'materiële vaste activa' zijn de investeringen opgenomen. Er is uitgegaan van een gemiddelde afschrijving van 10% per jaar voor de totale boekwaarde. De leningen zijn verwerkt onder de post 'vaste schulden'. Hierbij wordt uitgegaan van een jaarlijkse aflossing van 10%. De voorgenomen mutaties in de reserves zijn opgenomen onder het 'eigen vermogen', evenals de effecten van de mutaties op het jaarlijks resultaat. De overige posten zijn constant gehouden, omdat deze jaarlijks weinig blijken te fluctueren.

2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 12 BBV)

De financiële verordening schrijft ten aanzien van het onderhoud van de kapitaalgoederen het volgende voor:

- Tenminste eens in de vier jaar wordt het meerjarenonderhoudsplan voor het (de) bedrijfsgebouw(en) in eigendom geactualiseerd om de noodzaak tot aanpassing van de jaarlijkse storting in de voorziening groot onderhoud gebouwen vast te stellen;
- Bij de begroting en de jaarstukken doet het Dagelijks Bestuur verslag over de voortgang van het geplande onderhoud aan bedrijfsgebouwen en, indien de actualisering van het meerjarenonderhoudsplan daartoe aanleiding geeft, van de (financiële) gevolgen daarvan.

De VRHM beschikt niet over de kapitaalgoederen wegen, riolering, water en groen.

In de sfeer van gebouwen, inventaris, voertuigen en redgereedschappen is wel sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

2.1 Onroerend goed

Per 1 januari 2017 is naar verwachting het volgende beeld op het onderdeel onroerend goed:

Object	Locatie	Eigendomsvorm
Brandweerkazernes	10 locaties per 1/1/2017	Volledig eigendom
Verbouwingen kazernes	diversen	Verbouwing aan pand derden
GMK, kantoorpand	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Economisch eigendom
Parkeerterrein	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Volledig eigendom
Crisisruimte ROT	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Verbouwing aan pand derden
Crisisruimte RBT	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Verbouwing aan pand derden
Loods	Leiden, Gooimeerlaan 25	Opstal
ROB	Waddinxveen, Noordeinde 48	Opstal

Huisvestingvisie

In 2016 is een huisvestingsvisie in ontwikkeling gebaseerd op behaalde uitruktijden en gebruikerseisen. Een aantal locaties is om verschillende redenen niet ideaal te noemen. In de begrotingsperiode zal de visie bestuurlijk worden vastgesteld, waarna een start gemaakt kan worden met de implementatie van verbeteringen.

Brandweerkazernes

Om fiscale redenen werden 11 kazernes van gemeenten gekocht met een terugkoopverplichting aan het eind van de BTW-herzieningsperiode. In de periode 2017 t/m 2020 zullen acht brandweerkazernes aan de gemeente (terug)verkocht worden. Het betreft de volgende locaties:

Gemeente	Brandweer kazerne	jaar verkoop
Zuidplas	Zevenhuizen	2018
Krimpernerwaard	Bergambacht	2018
Kaag en Braassem	Rijpwetering	2019
Alphen aan den Rijn	Benthuizen	2019
Alphen aan den Rijn	Koudekerk	2019
Krimpernerwaard	Krimpen a/d Lek	2020
Krimpernerwaard	Haastrecht	2020
Alphen aan den Rijn	Aarlanderveen	2020

De overige locaties worden gehuurd van gemeenten en andere partijen. In sommige gevallen is een renovatie noodzakelijk om de kazerne aan te laten sluiten bij de gebruikerseisen van de VRHM. Deze aanpassingen worden steeds samen met de verhuurder uitgevoerd, waarbij groot onderhoud (kosten verhuurder) en klein onderhoud en aanpassingen van specifieke voorzieningen (kosten VRHM) bij voorkeur gecombineerd worden. Om de investering voor beide partijen rendabel te laten zijn, wordt het huurcontract meestal verlengd voor een langere periode.

Met een aantal gemeenten wordt gekeken of nieuwbouw ter verbetering van de huidige situatie een optie is. Naar verwachting zal dit een aantal projecten opleveren, maar zeker is dit nog niet.

Nieuwbouw Leiden Noord (als vervanging van huurlocatie Gooimeerlaan 25)

Naar verwachting zal de nieuwbouw Leiden Noord door de gemeente Leiden in de begrotingsperiode opgeleverd worden. De loods aan de Gooimeerlaan 25 waarin voertuigen gestald zijn, zal worden afgestoten.

Leiden, Rooseveltstraat 4a

Sinds 2004 is de VRHM economisch eigenaar van een gedeelte van het pand aan de Rooseveltstraat 4a in Leiden, het onderdeel van de GMK (Gemeenschappelijke Meldkamer). De gemeente Leiden heeft het juridische eigendom van het hele pand. Het aangrenzende parkeerterrein is volledig eigendom van de VRHM.

In het pand zijn tevens twee crisisruimten gevestigd die in de huidige vorm sinds 2010 functioneren. De exploitatiekosten van het GMK worden op basis van in het verleden overeengekomen verdeelsleutels verdeeld over de betrokken partners Politie Hollands Midden, Brandweer Hollands Midden, Meldkamer Ambulance (MKA) en GHOR Hollands Midden. In de servicekosten is een component begrepen voor het uitvoeren van het planmatige groot onderhoud. Jaarlijks wordt een bedrag in de kostenegalatievoorziening voor groot onderhoud gestort ter dekking van toekomstige lasten groot onderhoud. Eind 2014 heeft de beheerder het pand van de GMK opgeleverd in verband met het feit dat de GMK is verhuisd naar 'De Yp'. Er is nog geen nieuwe bestemming aan de ruimten gegeven. Dit is afhankelijk van de ontwikkelingen rond de uitwerking van het Transitieakkoord.

Waddinxveen, ROB

Bij de brandweerkazerne in Waddinxveen is een Regionaal Oefencentrum Brandweer (ROB) gevestigd. Hierdoor kunnen realistische oefeningen in eigen beheer plaatsvinden en hoeft er minder gebruik gemaakt te worden van externe partijen. Het bouwjaar van het ROB is 2015.

Verbouwing Persoonlijke functionele uitrusting (incl. ademlucht) Mobiliteit (voertuig en bepakkingswerkplaatsen)

In het kader van de harmonisatie van alle activiteiten rondom ademlucht liepen de afgelopen jaren meerdere projecten. Vanaf 2015 is er een deelproject opgestart waarin een onderzoek plaatsvindt rondom het inrichten van nieuwe centrale werkplaatsen met een grotere verwerkingscapaciteit. Tevens worden bij de inrichting nieuwe wettelijke eisen, onder andere op het gebied van arbeidshygiëne, meegenomen. Naar verwachting moet dit project in 2016 uitgevoerd worden.

2.2 Overige kapitaalgoederen

Voertuigen

In 2015 is verder gewerkt aan het materieelplan. Hierin is inzichtelijk gemaakt hoeveel (repressieve) voertuigen en materialen er nodig zijn om aan de paraatheid te kunnen voldoen. Daarnaast zijn er voertuigen nodig om paraatheid tijdens gepland en onvoorziën onderhoud van deze voertuigen te kunnen uitvoeren en personeel geoefend te houden. Het totaal aantal benodigde repressieve voertuigen gaat hierdoor naar beneden zodat de taakstellingen zoals genoemd in MAM op dit onderdeel gerealiseerd

kunnen worden. Het implementatieplan met daarin een fasering van uitvoering van de krimp zal vanaf 2016 vorm krijgen.

Uitrukkleding

Iedere beroepsmedewerker heeft twee bluspakken en iedere vrijwilliger heeft er één. De pakken worden vervangen op basis van leeftijd en zodra een pak afgekeurd wordt.

Ademlucht

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan harmonisatie van de toestellen, cilinders en maskers om het onderhoud en gebruik zo veilig mogelijk te maken. De harmonisatie zal in 2016 grotendeels worden afgerond. Tevens is er bezuinigd op het totaal aantal ademluchtmaterialen. Dit zorgt de komende jaren voor een efficiëntere bedrijfsvoering.

3 Paragraaf financiering (artikel 13 BBV)

In de paragraaf financiering wordt ingegaan op de wijze waarop de VRHM inhoud geeft aan het Treasurystatuut¹⁰. De doelstelling van de treasuryfunctie is als volgt geformuleerd:

- het beheersen van de financiële risico's zoals renterisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- het continu verzorgen van voldoende liquiditeit voor de organisatie;
- het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de renteopbrengsten.

Het treasurystatuut vormt het kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie onder de voorwaarden:

- gelden worden alleen uitgezet bij het Ministerie van Financiën vanwege de heersende Regelgeving Schatkistbankieren voor decentrale overheden;
- het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste het Ministerie van Financiën en één of meerdere financiële instellingen;

Ten aanzien van de uitvoering van de treasuryfunctie worden de volgende aspecten in acht genomen:

- de dagelijkse treasuryfunctie wordt uitgeoefend door de administrateur van de VRHM;
- de bevoegdheid voor het aantrekken van geldleningen berust bij hem en de directeur tezamen;
- door middel van de jaarstukken wordt rekening en verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. In de jaarstukken wordt verslag gedaan van de kasgeldlimiet, het renterisico en de renterisiconorm alsmede de rentevisie;
- het risicobeheer op het gebied van renten is transparant voor de VRHM. De op grond van de aangegane geldleningen verschuldigde renten worden voldaan conform de destijds overeengekomen voorwaarden. In alle gevallen is sprake van een vast rentepercentage met een beperkt aantal leningen. De liquiditeit wisselt in de loop van het jaar door het feit dat de gemeentelijke bijdragen door twee halfjaarvoorschotten worden verkregen. De rijksbijdrage wordt in vier termijnen ontvangen. Vooral investeringen in duurzame goederen en de maandelijkse salarisbetalingen veroorzaken aan de kostenkant schommelingen in de liquiditeit. Renterisico's door uitermate lage stabiele percentages zijn in de huidige economische situatie niet aan de orde. In de liquiditeitsplanning worden uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk op elkaar afgestemd;
- de VRHM verstrekt zelf geen geldleningen. Met het oog op voorgenomen nieuwe investeringen zal op basis van de liquiditeitsplanning worden beoordeeld tot welk bedrag aanvullende geldleningen nodig zijn. Bij aanschaf van duurzame goederen worden de aangegane geldleningen qua looptijd zoveel mogelijk afgestemd op de economische levensduur van die activa;
- de huidige lage rentpercentages doen ons overwegen om voor de toekomstige investeringen van de economische levensduur af te wijken
- bij het kasbeheer wordt gebruik gemaakt van *electronic banking* en worden kasmutaties zoveel mogelijk beperkt. De Bank Nederlandse Gemeenten treedt op als huisbankier;
- tijdelijk overtollige liquide middelen worden automatisch afgeroomd tot het drempelbedrag van 0,75% van de begrote inkomsten in het betreffende begrotingsjaar;
- het kopen van aandelen, enkel voor beleggingsdoeleinden is in de verordening uitgesloten, behalve voor zover deze gekocht worden in het kader van de uitoefening van de publieke taak. Aandelen zullen nooit worden gekocht zonder voorafgaand advies van het DB. De VRHM is te typeren als een geldvragende instelling en treedt niet als partij op om eventueel tijdelijk overtollige middelen om te zetten in beleggingsproducten;
- de administrateur volgt uit hoofde van zijn functie de rente- en kapitaalmarktontwikkelingen. In het treasurystatuut is niet voorzien met welke frequentie de rentevisie wordt bijgesteld, met ingang van 2016 zal worden bezien of de rentevisie niet jaarlijks dient te worden herijkt;

¹⁰ Het Treasurystatuut is vastgesteld in de openbare vergadering van het AB VRHM van 10 februari 2011 op grond van artikel 47 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden, zie besluit AB VRHM van 26 juni 2014.

- de VRHM houdt zich aan de in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden vermelde normen ten aanzien van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

4 Paragraaf bedrijfsvoering (artikel 14 BBV)

Algemeen

Onderstaand komen per afdeling van de sectoren Concernstaf en Middelen de belangrijkste beleidsvoornemens voor 2017 ten aanzien van de bedrijfsvoering aan de orde. Onder bedrijfsvoering worden door de commissie BBV (begrippenlijst BBV 2008) de activiteiten verstaan om beleid te kunnen ontwikkelen en uitvoeren.

Personeel

Om de organisatiedoelstellingen te realiseren richt het personeelsbeleid zich op

- Aandacht voor het inzetten van medewerkers waar zij de grootste meerwaarde voor de organisatie realiseren;
- Versterken en ontwikkelen van management en medewerkers;
- Inzetten op een veilige en duurzame werkomgeving voor onze medewerkers;
- Inzetten van marktconforme en actuele arbeidsvoorwaarden.

Inzetten van de functionerings- en beoordelingscyclus (f&b-cyclus) en de schouw

De f&b-cyclus, die in 2015 is opgestart als een light versie en verder is doorgevoerd in 2016, wordt in 2017 uitgevoerd bij alle medewerkers (beroeps, kantoor en vrijwilligers) als een integrale cyclus, waarbij de aanpalende instrumenten (POP, opleidingsbeleid, mobiliteit en tweede loopbaan, schouw), toegepast kunnen worden.

Herijken van het organisatieplan

Na afronding van de eerste fase van de evaluatie van het functieboek is het project in 2016 verbreed naar een evaluatie van het organisatieplan zoals neergeschreven in 2010. Dit heeft eind 2016 geleid tot een herzien organisatieplan, met functies, resultaatgebieden en competenties. Besluitvorming hierover en implementatie vinden plaats in 2017.

Organisatie- en managementontwikkeling.

Het opgestarte ontwikkeltraject voor de directie is in 2016 verbreed naar een ontwikkeltraject voor het management en dit loopt door in 2017.

Mobiliteit en tweede loopbaanbeleid

Het project mobiliteit en tweede loopbaanbeleid, dat in 2015 geen voortgang heeft geboekt wegens andere prioritering, is in de tweede helft van 2016 ontwikkeld en wordt in 2017 ter besluitvorming en implementatie aangeboden. Het tweede loopbaanbeleid geeft kaders voor ontwikkelwensen en loopbaanstappen aan de brandweerm medewerkers in een bezwarende functie. Invulling hiervan wordt meegenomen in de f&b-cyclus. Het mobiliteitsbeleid in brede zin ondersteunt de medewerker om, met behulp van zijn leidinggevende, te kunnen werken aan zijn duurzame inzetbaarheid. Gesprekken hierover vinden tevens plaats binnen de f&b-cyclus.

Resultaten van het medewerkersonderzoek

Het in 2015 uitgevoerde medewerkersonderzoek heeft in tal van verbeterworkshops op de werkvloer in 2016 een aantal verbetervoorstellen opgeleverd. In 2016 en 2017 wordt gewerkt aan de uitvoering hiervan. In 2018 wordt een nieuw onderzoek uitgevoerd.

PPMO, Fysieke test en Aanstellingskeuringen (AK)

Vanaf 2016 is gestart met keuren volgende de nieuwe keuringssystematiek. In 2017 wordt de implementatie geëvalueerd.

Resultaten van de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) en Schoon werken

In 2016 is de RI&E uitgevoerd, met aandacht voor schoon werken. De procedure Voorvallen is versterkt geïmplementeerd. In 2017 wordt dit afgerond en wordt het cyclisch weggezet en ingebed.

Arbeidsvoorwaarden

Ondersteund door de Brandweerkamer heeft in 2016 overleg plaatsgevonden met de vakbonden over het FLO-overgangsrecht. Voor zover noodzakelijk gaat dit door in 2017, anders wordt het nieuwe overgangsrecht geïmplementeerd. Tevens wordt in 2017 aandacht besteed aan de verdere uitwerking en invoering van personele regelingen, het Individueel Keuze Budget (IKB) en een nieuwe CAR-UWO.

Informatiemanagement (IM)

De VRHM wordt ondersteund door informatiesystemen. Dit zijn systemen ten behoeve van het personeels-, financieel-, facilitair en vakbekwaamheidsmanagement en het contentbeheer en de documentatie- en informatievoorziening, maar ook van het primaire proces (de digitale bereikbaarheidskaart). Vanaf 2015 is een start gemaakt met de hernieuwde aanbesteding van deze systemen. In 2016 worden het documentmanagement- en samenwerkingssysteem en het vakbekwaamheidsmanagementsysteem opnieuw aanbesteed. In 2017 rest nog een deel van de invoering van het documentmanagement- en samenwerkingssysteem. Daarnaast zal een start worden gemaakt met het opnieuw aanbesteden van het personeelssysteem. Daarnaast worden de overige bestaande systemen projectmatig verder uitgebouwd. De ICT-infrastructuur wordt verder vernieuwd en jaarlijks bijgesteld aan de eisen van de tijd.

Communicatie

Interne communicatie speelt een belangrijke rol bij het behalen van de organisatiedoelstellingen. Organisaties die hun interne communicatie goed op orde hebben, presteren beter. Medewerkers gaan met meer plezier naar hun werk, ze zijn gemotiveerd, verzetten meer werk, blijven langer bij de organisatie, zijn minder vaak ziek, zorgen voor meer tevreden klanten en zijn meer betrokken. Dat alles bij elkaar levert ook nog eens een kostenbesparing op. Het is dus van belang te investeren in interne communicatie.

Sinds 2014 werken we aan de verbetering van onze interne communicatie. Dat resulteerde in december 2015 in een visie op interne communicatie die in het DT is vastgesteld. Deze visie is een belangrijke pijler van het (eerste) communicatiebeleidsplan 2016-2018, dat in februari 2016 door het DT is vastgesteld. De essentie van de visie is dat we de komende jaren een ontwikkelingsproces doorlopen op de volgende vier thema's:

1. De organisatie communicatiever maken;
2. De overlegstructuren verbeteren;
3. De interne communicatiemiddelen verbeteren en nieuwe middelen ontwikkelen;
4. Duidelijkheid geven over wie welke rol heeft in de interne communicatie: wat is de rol van het DT, de leidinggevenden, de afdeling Personeel en het team Communicatie.

In de periode 2016-2018 implementeren we deze visie. In 2016 wordt eveneens een visie op externe communicatie (inclusief een concreet verbeterplan) geformuleerd. Deze visie implementeren we in 2017 en 2018.

Beleid en Strategie

De medewerkers van het team Beleid en Strategie denken mee over de betekenis van ontwikkelingen binnen de samenleving en veranderingen op het terrein van de wet- en regelgeving voor de koers van de VRHM. Zij vervullen daarbij de rol van directieadviseur. In 2017 verzorgen zij naast hun reguliere taken de

regie op de totstandkoming van de resultaten van de in het Korpswerkplan opgenomen projecten, die afgeleid zijn uit het Meerjarenbeleidsplan 2016 – 2018.

Planning, Control en Kwaliteit (PCK)

Doelstelling voor 2016 en 2017 is het opzetten en implementeren van een transparante *integrale planning & control cyclus*:

- Het leggen van een koppeling tussen beleidsplannen, jaarplannen en werkplannen die de organisatie beter in staat stelt te sturen op het realiseren van de organisatiedoelstellingen;
- Het verbeteren van transparantie van zowel verantwoordings- als stuurinformatie door het creëren van inzicht in de prestaties en kwaliteit als output, gekoppeld aan de daarvoor benodigde middelen als input;
- Het verhogen van de informatiewaarde en leesbaarheid (format, proces, procedure) van de PCK producten, intern en extern zo efficiënt mogelijk digitaal ondersteund.

Doorontwikkelen van prestatie-indicatoren

Sinds 2011 worden de operationele prestaties van Brandweer Hollands Midden op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding gerapporteerd aan de gemeenten binnen Hollands Midden.

Huidige knelpunten:

- Over nog niet alle vooraf gewenste indicatoren wordt gerapporteerd;
- Er wordt geen toelichting c.q. duiding gegeven aan de uitkomsten van de indicatoren in de rapportages;
- Het opstellen van de rapportages is tijdsintensief, gebeurt handmatig en is daardoor foutgevoelig.

Met de portefeuillehouder Brandweer in het Dagelijks Bestuur VRHM, dhr. K.J.G. Kats, is afgesproken om de rapportages door te ontwikkelen, vooral ook gericht op analyse en toelichting, en de gemeenten hierbij actief te betrekken. Op basis van een evaluatie (2015) zullen de prestatie-indicatoren worden bijgesteld en zal de duiding worden verbeterd om hiermee aan de behoefte van de besturen te voldoen.

Vaststellen financieringssystematiek na 2018

Tot en met 2018 is het financiële kader voor de financiering van de brandweezorg vastgesteld. Voor de periode hierna dienen nieuwe afspraken gemaakt te worden op basis van een evaluatie van de huidige systematiek (Cebeonnorm). In 2016 wordt de nieuwe financieringssystematiek voor de periode 2019 – 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

Kwaliteit: Visie op kwaliteit

De VRHM wil betrouwbaar zijn naar haar partners en stakeholders en de met hen gemaakte afspraken nakomen. Omdat zij werkt met beperkt beschikbare publieke middelen voelt zij de verantwoordelijkheid deze zo doelmatig mogelijk in te zetten waarbij zij het afgesproken niveau aan kwaliteit kan leveren. Vanuit deze verantwoordelijkheid wil zij nadrukkelijker zichtbaar maken op welke manier invulling wordt gegeven aan de kwaliteitsverbetering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering.

Overeenkomstig artikel 23 Wet veiligheidsregio's dient het bestuur van de veiligheidsregio een kwaliteitszorgsysteem te hanteren. Een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem is een cruciale voorwaarde voor continue kwaliteitsverbetering. Hiermee worden op systematische wijze de kwaliteit van de taakuitvoering, de resultaten en het beheer bewaakt, beheerst en verbeterd. Het kwaliteitszorgsysteem werkt als een borging voor het continue verbeteren van de kwaliteit van de organisatie. Daarmee versterkt het de organisatie en haar dienstverlening. Samen met het management en het Kenniscentrum houdt het kwaliteitszorgsysteem de kwaliteitsverbetering binnen de organisatie permanent op gang.

Na het behalen van de resultaatafspraken leidt het continue proces van verbeteren niet tot het verbeteren van het product voorbij het afgesproken resultaat maar tot kostenbesparingen. Doordat gewerkt wordt met publieke middelen, heeft de veiligheidsregio de plicht deze doelmatig te besteden: vrijgekomen middelen

kunnen dan elders in de organisatie efficiënter ingezet kunnen worden. Het kwaliteitszorgsysteem zorgt voor borging van deze werkwijze.

Op basis van de visie op kwaliteitszorg (2016) wordt een kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld (2017) en geïmplementeerd (2018).

Versterken projectmatig werken

De realisatie van de voornemens in het Korpsbeleidsplan zal in belangrijke mate projectmatig worden aangepakt. Hiermee kan de organisatie gericht en efficiënt capaciteit toewijzen aan de te realiseren plannen. De ontwikkeling en verbetering van eigen projectmanagement-capaciteit is daarvoor een belangrijke voorwaarde. In 2016 wordt een project gestart ter versterking van het projectmatig werken. Binnen de scope van dit project zal onder andere een keuze gemaakt worden voor een organisatie-brede projectmethodiek, zal tevens een poule van opgeleide projectleiders gevormd worden en zullen sjablonen en een digitale projectomgeving ontwikkeld worden. Daarnaast worden medewerkers die bijdragen leveren in projecten geschoold op het gebied van projectmatig werken.

Productdefiniëring brandweer

De brandweer van de VRHM is ingericht volgens vier hoofdprocessen. Deze vier hoofdprocessen vallen samen met de vier gelijknamige sectoren van de lijnorganisatie. De basis van deze hoofdprocessen wordt gevormd door de producten die elk hoofdproces levert. Ten aanzien van deze producten dienen resultaatafspraken gemaakt te worden met de stakeholders. Deze afspraken omtrent resultaten van de producten vormen de input voor het uniform beschrijven van de processen, per product alsmede voor het formuleren van prestatie-indicatoren. Aan de hand van de prestatie-indicatoren kan bepaald worden of de resultaten zijn gehaald. Na de opstartfase van de nieuwe organisatie is de definiëring van de producten van de brandweer ter hand genomen. Dit blijkt een moeizaam proces, maar wel essentieel in het kader van het programma Meer-Anders-Minder. Op basis van onze gedefinieerde producten en diensten geven we inzicht in onze kwaliteit, kostenopbouw en prestaties. Om toevallig presteren te voorkomen, zal dit worden geborgd in het kwaliteitszorgsysteem.

Documentaire Informatievoorziening (DIV)

Vanaf 2016 wordt digitaal werken het speerpunt voor de documentaire informatievoorziening. Binnen de hele organisatie wordt digitaal de norm. Het personeel van DIV wordt opgeleid voor zijn nieuwe rol, evenals het overige personeel dat digitaal gaat werken conform de voorgestelde werkwijze. De sectoren worden zelf verantwoordelijk voor de registratie, archivering en opslag en informatie-uitwisseling. In deze periode dient een helder beeld te ontstaan ten aanzien van de benodigde informatie voor DIV.

Door het verminderen van nieuwe fysieke documenten en de jaarlijkse vernietigingsronden zullen de huidige archiefruimten in Leiden Noord, Alphen aan den Rijn, Gouda en Lisse kunnen verdwijnen.

Financiën

In afwachting van de verdere verduidelijking van het budgethouderschap zal de rapportagetool Qlikview meer worden ingezet ter ondersteuning van de informatievoorziening.

De lijn zoals deze in 2014 reeds is ingezet op het gebied van gedigitaliseerd werken zal in 2017 verder worden uitgebreid door o.a. het rechtstreeks aanleveren aan het CBS van de gewenste IV-3 kwartaalrapportages en door het versterken van de aansluiting tussen de besteladministratie en de financiële administratie.

Facilitair

Beheer & Onderhoud

In 2016 is een start gemaakt met nieuwe coördinerende functies binnen het team beheer & onderhoud die dicht bij de decentraal uitgevoerde werkzaamheden staan. Hierdoor kunnen de beheer- en onderhoudswerkzaamheden door vrijwilligers, 24-uurs medewerkers en facilitaire medewerkers beter gefaciliteerd worden. Een eerste evaluatie van de werking daarvan gaat plaatsvinden in 2017.

De onderhoudswerkzaamheden van ademlucht gaan op minder plaatsen uitgevoerd worden. Tevens zal er een combinatie worden gemaakt met soortgelijk onderhoud aan overige persoonlijke beschermingsproducten. De vermindering van het aantal locaties met verbouwingen hiervoor heeft effect op de logistieke bewegingen van ademlucht. In 2016 zal tijdens de verbouwing hier een extra piek liggen, vanaf 2017 wordt een stabielere situatie verwacht op dit onderdeel.

Front Office (Servicedesk) en Back Office onderhoud

In 2017 zal verdere implementatie van nieuw ontwikkelde onderhoudsplannen in het facilitaire systeem plaatsvinden. Het onderhoud door externe leveranciers wordt door de Servicedesk gecoördineerd en gepland in het facilitaire systeem.

Door de inrichting van de back office is de capaciteit voor het begeleiden van investeringen en het op lange termijn plannen van onderhoud toegenomen en verbeterd. De productspecialisten handelen vanuit de beheersaspecten van het product en vullen hiermee het gat op dat er was tussen gebruikerswensen en inkoopverplichtingen. Bij beheer wordt gekeken naar optimale inzet van middelen door rekening te houden met verbruik, storingen en verwachte levensduur.

De back office zal samen met de afdeling inkoop een groot aantal projecten en investeringen uitvoeren in 2017.

Inkoop en contractbeheer

Waar het kan, trekken we landelijk samen op met andere Veiligheidsregio's om efficiënter met inkoopcapaciteit om te gaan of om goedkoper in te kunnen kopen.

Voor 2017 staan onder andere de volgende activiteiten op de planning:

- Bluskleding;
- Valbeveiliging;
- C2000 (o.a. pagers);
- Verbeteren arbeidsomstandigheden;
- Hulpverleningsvoertuigen;
- Harmonisatie bepakking;
- Diverse renovaties en gebouwgebonden installaties.

5 Paragraaf verbonden partijen (artikel 15 BBV)

De VRHM is een samenwerkingsverband krachtens de (gewijzigde) Wet gemeenschappelijke regelingen (9 juli 2014, van kracht per 1 januari 2015). Het orgaan is in deze hoedanigheid en vanuit het publiekrecht verbonden met de vermelde deelnemende gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling VRHM is vastgelegd dat de deelnemende gemeenten ervoor zorg dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Hiermee is de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd. Op het moment dat risico's zich manifesteren in financiële verplichtingen die niet uit de exploitatie of de reserves kunnen worden opgevangen, wordt een beroep op de gemeenten gedaan. Derden kunnen daarop geen rechtstreeks beroep doen. De waarborg heeft een interne werking.

De VRHM gaat er vanuit dat de deelnemende gemeenten in hun begroting de vastgestelde inwonerbijdragen opnemen, zich realiseren dat de ontwikkelingen, zoals geschetst in de programmabegroting en vermeld in de risicoparagraaf zich kunnen manifesteren en dat niet kan worden uitgesloten dat een beroep op de waarborgfunctie wordt gedaan.

Financiële begroting 2017 en Meerjarenraming 2018-2020

1 Overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting

1.1 Waarderingsgrondslagen en gronden waarop de (meerjaren)ramingen zijn gebaseerd

Waarderingsgrondslagen

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van financiële overzichten. In de programmabegroting en de verslaggeving worden de voorschriften in het Besluit BBV in acht genomen.

- De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs verminderd met afschrijvingen en specifiek ervoor ontvangen subsidies of bijdragen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld. Dit gebeurt aan de hand van de economische levensduur en met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor afschrijvingen als vermeld in de vigerende financiële verordening;
- De waardering van vorderingen en liquide middelen vindt plaats op basis van nominale waarde;
- De langlopende- en kortlopende schulden zijn op nominale waarde gewaardeerd;
- De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Met het afschrijven wordt gestart na het in gebruik nemen van het duurzaam goed.

Gronden waarop de (meerjaren)ramingen zijn gebaseerd

- Het aantal inwoners wordt ontleend aan de laatst door het CBS per 1 januari vastgestelde en gepubliceerde gegevens. De begroting 2017, de meerjarenramingen alsmede de indicatie van de rijksbijdrage gaan uit van de inwoneraantallen per 1 januari 2015. Deze worden jaarlijks geactualiseerd. Het ministerie van VenJ ontleent de aantallen woonruimten op dezelfde wijze;
- De begroting en de meerjarenramingen zijn gebaseerd op bestaand beleid;
- De lonen en de prijzen worden geïndexeerd aan de hand van de richtlijnen van de commissie-Strijk;
- De rijksbijdragen worden ontvangen ter dekking van de taken. De indicaties voor de begroting en de meerjarenramingen zijn conform de beschikking opgenomen.
- Aan de algemene reserves en de bestemmingsreserves wordt geen (bespaarde) rente toegevoegd;
- Baten of lasten wegens dividend zijn niet van toepassing.

1.2 Bestaand en nieuw beleid

De VRHM is nog steeds volop in ontwikkeling. Door middel van de nieuwe *Nota reserves 2016-2019*, die in juni 2016 door het AB zal worden vastgesteld, zal inzicht worden gegeven in de structureel noodzakelijke reservepositie.

Voor de beleidsplanperiode 2016-2019 is het nieuwe *Regionaal Beleidsplan 2016-2019* vastgesteld.

Doelmatigheidstaakstellingen van het rijk en de route naar Cebeon zullen in financiële zin effect hebben op de keuze tussen beleidsalternatieven. De lasten en baten zijn in dit kader aangepast voor 2017 en volgende jaren.

1.3 Totale begroting VRHM 2016 inclusief meerjarenbeeld

De totale begroting van de VRHM ziet er als volgt uit:

Totaal Veiligheidsregio	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting	Meerjarenraming		
	na BW 2015- 01	na BW2016- 01	2017	2018	2019	2020
<i>Lasten</i>						
Brandweer	53.090.297	52.365.381	51.131.377	50.251.522	49.842.450	49.717.450
GMK	1.433.754	1.453.512	1.463.360	1.463.360	1.463.360	1.463.360
Veiligheidsbureau	533.578	535.216	538.660	538.660	538.660	538.660
Oranje Kolom	629.172	691.569	637.273	639.424	639.424	639.424
Totaal Lasten	55.686.801	55.045.678	53.770.670	52.892.966	52.483.894	52.358.894
<i>Baten</i>						
Brandweer	52.061.584	51.607.868	50.617.012	49.928.565	49.617.450	49.617.450
GMK	1.433.754	1.344.030	1.353.878	1.353.878	1.353.878	1.353.878
Veiligheidsbureau	533.578	535.216	538.660	538.660	538.660	538.660
Oranje Kolom	481.797	626.569	637.273	639.424	639.424	639.424
Totaal Baten	54.510.713	54.113.683	53.146.823	52.460.527	52.149.412	52.149.412
Geraamd totaalsaldo van baten en lasten	1.176.088	931.995	623.847	432.439	334.482	209.482
Mutatie reserves	-1.176.088	-931.995	-623.847	-432.439	-334.482	-209.482
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

1.4 Gemeentelijke bijdrage per programma

De gemeentelijke bijdrage voor de vier programma's van de VRHM is als volgt:

Inwonerbijdrage	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting	Meerjarenraming		
	na BW 2015- 01	na BW2016- 01	2017	2018	2019	2020
Brandweer	43.218.814	42.829.786	42.504.930	41.816.483	41.505.368	41.505.368
GMK	1.402.754	1.313.030	1.322.878	1.322.878	1.322.878	1.322.878
Veiligheidsbureau	457.578	459.216	462.660	462.660	462.660	462.660
Oranje Kolom	370.000	545.725	571.060	573.211	573.211	573.211
Totaal	45.449.146	45.147.757	44.861.528	44.175.232	43.864.117	43.864.117

Voor een nadere specificatie van de gemeentelijke bijdragen verwijzen wij naar de bijlagen bij deze begroting.

1.5 Ontwikkeling van de rijksbijdrage (BDUR)

De mutaties in de rijksbijdrage (BDuR) zijn verwerkt in onderstaande tabel, die aansluit op het kader dat in de circulaire - tot en met de decembercirculaire BDuR 2015 - is opgenomen. De herijking van de BDuR voor 2016 ad € 461.000 is naar rato toegerekend aan resp. het mono- en multideel van het programma Brandweer.

De BDUR per programma. Verwachte meerjarenontwikkeling van het BDUR-budget 2016-2020

	begroting	beschikking	brief	verdeling	na	begroting	meerjarenramingen		
Programma	2016	2016	indicatie	- 461.000	- 461.000	2017	2018	2019	2020
Brandweer									
brandweer (mono)	2.445.711	2.415.592	2.415.592	-307.779	2.107.813	2.107.813	2.107.813	2.107.813	2.107.813
brandweer (toename multi)	1.202.547	1.202.547	1.202.547	-153.221	1.049.326	1.049.326	1.049.326	1.049.326	1.049.326
BTW component 2011	641.352	641.352	641.352		641.352	641.352	641.352	641.352	641.352
BTW component 2014	2.518.591	2.518.591	2.518.591		2.518.591	2.518.591	2.518.591	2.518.591	2.518.591
herijking BDUR 2017			-461.000						
totaal progr. Brandweer	6.808.201	6.778.082	6.317.082	-461.000	6.317.082	6.317.082	6.317.082	6.317.082	6.317.082
GMK	31.000	31.000	31.000		31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
totaal programma GMK	31.000	31.000	31.000		31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Veiligheidsbureau	10.000	10.000	10.000		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
totaal programma VB	10.000	10.000	10.000		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Oranje Kolom	66.213	66.213	66.213		66.213	66.213	66.213	66.213	66.213
totaal programma OK	66.213	66.213	66.213		66.213	66.213	66.213	66.213	66.213
totaal-generaal	6.915.414	6.885.295	6.424.295	-461.000	6.424.295	6.424.295	6.424.295	6.424.295	6.424.295

1.6 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Item	Programma	Begroting 2016 na BW2016- 01	Begroting 2017	Meerjarenraming		
				2018	2019	2020
<i>Incidentele lasten en projectkosten</i>						
- Profession. crisiscommunicatie LCMS	Brandweer	50.000	51.006	-	-	-
- Nieuwe brandweerconcepten	Brandweer	125.000	125.000	125.000	125.000	-
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	Brandweer	250.000	106.326	97.957	-	-
- Versnelde organisatieopbouw	Brandweer	225.013	132.033	-	-	-
- Samenwerken loont	Brandweer	107.500	100.000	100.000	100.000	100.000
- Incidentele lasten GMK	GMK	109.482	109.482	109.482	109.482	109.482
- Versterking Gemeentelijke kolom	OK	65.000	-	-	-	-
<i>Dekking uit reserves</i>						
- Multiteam / LCMS	Brandweer	-50.000	-51.006	-	-	-
- Nieuwe brandweerconcepten	Brandweer	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	Brandweer	-250.000	-106.326	-97.957	-	-
- Versnelde organisatieopbouw	Brandweer	-225.013	-132.033	-	-	-
- Samenwerken loont	Brandweer	-107.500	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
- Reserve GMK	GMK	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482
- Versterking Gemeentelijke kolom	OK	-65.000	-	-	-	-

2 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

2.1 Algemeen

De algemene financiële positie van de VRHM mag als goed worden bestempeld. De exploitatie staat weliswaar onder druk van doelmatigheidsaankstellingen van het rijk en de route naar Cebeon voor de brandweertaken. Nieuwe concepten en nieuw beleid worden ontwikkeld om toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Risico's ook in financiële zin zijn er, maar lijken voor de planperiode te kunnen worden afgedekt. De reservepositie is mede met het oog op alle ontwikkelingen opnieuw beoordeeld. De toekomst van de meldkamer is afhankelijk van nationale ontwikkelingen. Op de aspecten van de veranderende regionale taak, de beheersorganisatie van de meldkamer in Leiden en de financiering van de GMK zullen wijzigingen te verwachten zijn. In dit hoofdstuk wordt een uiteenzetting gegeven van de financiële positie van de VRHM.

2.2 De taakstellingen, bezuinigingen en de verdeling daarvan

Impliciete bezuinigingen

Brandweer Hollands Midden heeft, in tegenstelling tot het bestuurlijk besluit dat voor overheadtaken bij de start van de organisatie een percentage van 30% mocht worden gehanteerd (een percentage dat voor deze overheidstaken effectief en efficiënt is gebleken), in de startbijdrage slechts gemiddeld 22% voor overheadtaken 'meegekregen'. Dit was oorspronkelijk 24% zoals geïnventariseerd in de gemeentelijke start-bijdragen. Echter, door het bestuursbesluit van 12 november 2009 zijn bij gemeenten met een hoger percentage dan 30% van de loonkosten aan overhead in hun brandweerbegroting, de overheadkosten verlaagd tot het niveau van 30%. Dit betekende een correctie van +/- € 0,9 miljoen op de startbijdragen. Ten opzichte van de 30% betekent dit totaal € 2,6 miljoen minder.

Taakstelling in het kader van de 'route naar Cebeon'

Met het besluit tot een gewijzigde dekking van de brandweerbegroting (Cebeon) is een bedrag van (afgerond) € 2,1 miljoen gemoeid voor de drie tranches aan efficiencyuitkering. In de ontwerp-programmabegroting 2017 en de meerjarenraming is in de lasten en baten rekening gehouden met het besluit en de financiële verwerking daarvan.

Uniforme taakstelling gemeenschappelijke regelingen 2017

In de afgelopen jaren is in het financieel kader voor de gemeenschappelijke regelingen een bezuinigingstaakstelling opgenomen. De uniforme taakstelling voor alle gemeenschappelijke regelingen als aandeel in de neergang van het gemeentefonds in 2017 bedraagt **0,00%** t.o.v. 2016. In onderdeel 1.7.1 van het Beleidsdeel van deze ontwerp-programmabegroting wordt gemotiveerd, waarom de VRHM afwijkt van deze taakstelling.

2.3 De gehanteerde indexering voor loon- en prijsbijstelling

De Werkgroep Financiële Kaderstelling van Gemeenschappelijke Regelingen heeft de gemeenten binnen de regio Hollands Midden verzocht om wederom gezamenlijk afspraken te maken over het financieel kader voor de gemeenschappelijke regelingen, nu voor de periode 2017–2020. De afspraken hebben betrekking op:

1. De indexering van de gemeentelijke bijdrage (indexering begroting, nacalculatie van de indexering en indexering in de meerjarenraming);
2. Het bepalen van de bezuinigingstaakstellingen voor gemeenschappelijke regelingen;
3. De gemeenschappelijke regelingen waarop de kaderstelling van toepassing is.

Index begroting 2017 Gemeenschappelijke Regelingen

In de brief van het Financieel Overleg van gemeenten in Hollands Midden van 19 februari 2016 wordt de indexering voor 2017 gebaseerd op de ontwikkeling van het indexcijfer BBP in de Septembercirculaire Gemeentefonds 2015 (t-2).

Het indexcijfer van het BBP voor 2016 in de Septembercirculaire 2015 bedraagt 1,00%. Voor 2016 was in de kaderstelling 2016 een indexering toegepast van 'slechts' 0,75%. Het positieve verschil van 0,25% komt ten goede aan de indexering voor 2017.

Index 2016 (prijsmutatie BBP, nacalculatie)		1,00%
<u>Kaderstelling indexering 2016</u>	-/-	0,75%
Vershil	+	0,25%

Het indexcijfer BBP voor 2017 in de Septembercirculaire 2015 bedraagt 0,50%. Hierop wordt bovenstaand nagecalculeerd verschil gecorrigeerd.

Index 2017, nominale ontwikkeling BBP (Septembercirculaire 2015)		0,50%
<u>Vershil index 2016 (nacalculatie)</u>	+	0,25%
Index begroting 2017 Gemeenschappelijke Regelingen in Hollands Midden		0,75%

2.4 Uitwerking van de route naar Cebeon (programma Brandweer)

De bijdragen van de gemeenten zijn doorgerekend voor de ontwerp-Programmaprogramma 2017 op basis van de begrotingsuitgangspunten 2017. De hoofdlijnen zijn:

- Gemeentelijke bijdragen aan het programma brandweer conform de programmabegroting 2016 met fixeren van de efficiencykortingen en bijdragen Cebeon-mingemeenten;
- Toepassing van de index met 0,75%;

In Bijlage 1 wordt de procentuele afwijking van de startbijdragen ten opzichte van de Cebeonnorm per gemeente gespecificeerd voor de jaren 2009 tot en met 2020.

2.5 De productenramingen en jaarplannen

Bij iedere begroting en jaarstukken wordt een overzicht gegeven van de productenraming. De onderverdeling van de programma's in producten staat voor de begrotingsperiode vast, tenzij er dringende redenen zijn tot wijzigen. Wijzigingen worden bij de ontwerp-programmabegroting expliciet vermeld.

In de ontwerp-programmabegroting 2017 zijn vier programma's opgenomen, te weten Brandweer, GMK, Veiligheidsbureau en Oranje Kolom. Elk van de programma's is opgebouwd uit productenramingen. Autorisatie vindt door het AB plaats op het niveau van de programma's. De uitvoering van de begroting geschiedt door het DB volgens de productenramingen. Het DB legt over het gevoerde financiële beleid en beheer tussentijds en achteraf rekening en verantwoording af. De opstelling en indeling van de productenraming van het programma Brandweer is overeenkomstig de organisatie- en verantwoordingsstructuur van de Brandweer Hollands Midden.

De productenraming van de GMK is ontleend aan informatie van de Politie Hollands Midden. De verdeling is gemaakt in één product waarop alle lasten van de meldkamer worden verantwoord. In het programma Veiligheidsbureau worden de loonkosten en de kosten van voorbereiding en organisatie van de bestuursvergaderingen geraamd. De Oranje Kolom kent een beperkt aantal producten voor de kosten van het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing, de coördinerend functionaris en de kosten van activiteiten die gemeenten met elkaar organiseren (team bevolkingszorg, alarmering etc.).

Met ingang van 2015 vervult het Veiligheidsbureau de kassiersfunctie voor het Veiligheidshuis.

Elk organisatieonderdeel stelt een jaarplan op dat bestuurlijk wordt vastgesteld.

2.6 Investeringsen

De VRHM kent alleen investeringen met een economisch nut. In het kader van taakuitoefening, organisatieontwikkeling en efficiencyverbetering zijn omvangrijke investeringen in duurzame goederen noodzakelijk. In grote lijnen kan hierbij worden gedacht aan:

- onroerend goed (de meldkamer, de loods en diverse overgenomen kazernes);
- roerend goed (voertuigen en redgereedschappen);
- installaties, apparatuur en software.

Naast kleinere aanschaffingen die onder de activeringsgrens van de *Financiële verordening* vallen, zijn de volgende investeringen voorzien:

Investeringsen	Begroting 2016	Begroting	Meerjarenraming		
	na BW2016-01	2017	2018	2019	2020
Voertuigen en bekapping	4.690.000	2.310.000	500.000	1.800.000	800.000
Materieel	880.000	752.000	750.000	1.430.000	350.000
Huisvesting	400.000	1.400.000	920.000	400.000	400.000
Functioneel Beheer	200.000	160.000	40.000	750.000	n.b.
Informatie Technologie	372.500	220.000	260.000	130.000	n.b.
Totaal	6.542.500	4.842.000	2.470.000	4.510.000	1.550.000

De investeringen voor voertuigen en bekappingen in 2017 hebben vooral betrekking op de vervanging van grotere repressieve voertuigen, haakarmvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen inclusief bekapping. De vervanging vindt plaats conform het materieelplan. De investeringen in materieel betreffen ademlucht, verbindingsmiddelen en bluskleding. Vanaf 2017 betreft het vooral vervangingen van materialen die afgeschreven zijn. In 2019 worden de portofoons vervangen.

De investeringen in huisvesting zijn redelijk constant. Het betreft vervanging van meubilair en renovaties. Hiernaast is de verwachting dat er nog kosten zijn voor aanpassingen van werkplaatsen in 2017. In 2018 wordt een financieel aandeel in een nieuwbouwproject verwacht.

Naast dit project zijn er nog andere ideeën over nieuwbouw, maar deze zijn nog onzeker en niet meegenomen in dit overzicht. Investeringsen in nieuwbouw moeten conform de financiële verordening altijd worden aangeboden aan het bestuur.

De geplande investeringen in software (functioneel beheer) en informatietechnologie in de komende jaren zijn vooral gericht op vervanging (en vaak heraanbesteding) van de grote pakketten (de *Big Six* van de afdeling IM, inclusief *DBK*) en de servers en bijbehorende netwerksoftware (IT). De eventuele heraanbesteding van *DBK* staat voor 2019 gepland. De omvang hiervan is thans nog niet bekend. Voorzichtigheidshalve is hiervoor een stelpost opgenomen van € 750.000.

Waar volledig nieuwe behoeften ontstaan, zal de beschikbare investeringsruimte zo optimaal mogelijk worden benut. De met de voorgenomen investeringen samenhangende kapitaallasten zijn opgenomen in de ramingen.

2.7 De stand en het verloop van reserves, voorzieningen en van overheidswege ontvangen voorschotbedragen

Stortingen in en onttrekkingen aan reserves geschieden niet in de loop van het boekjaar, tenzij ze zijn opgenomen in de door het AB vastgestelde ontwerp-programmabegroting dan wel in door het AB goedgekeurde begrotingswijzigingen. Vaststelling van niet door het AB per begroting of begrotingswijziging geaccordeerde mutaties in de reserves vindt plaats bij resultaatbestemming, na vaststelling van het jaarbericht.

Per reserve wordt de beginstand, het verloop en de eindstand per jaar gepresenteerd tot 31 december 2019. In de *Nota Reserves 2012-2015*, door het AB vastgesteld op 29 juni 2012, wordt aangegeven voor welk doel de reserves zijn ingesteld en op welke wijze ze zijn en/of worden gevoed. In de Nota zijn ook eventuele plafonds, limieten e.d. voor de reserves opgenomen. In juni 2016 zal een nieuwe *Nota Reserves 2016-2019* aan het AB ter vaststelling worden aangeboden.

N.B. De beginsaldi voor 2016 zijn aangepast aan de saldi per ultimo 2015 (realisatie).

2.7.1 Algemene reserve

Algemene reserve	Realisatie	Begroting 2016 na BW2016-01	Begroting	Meerjarenraming		
	2015		2017	2018	2019	2020
Saldo per 01-01	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697	1.302.697

2.7.2 Bestemmingsreserves

De VRHM kent meerdere bestemmingsreserves. Zij kunnen uitsluitend worden ingesteld door het AB. Mutaties in de reserves dienen altijd te worden geaccordeerd door het AB. Het AB is bevoegd desgewenst een andere aanwendingsrichting aan te geven.

Bestemmingsreserves	Realisatie	Begroting 2016 na BW2016-01	Begroting	Meerjarenraming		
	2015		2017	2018	2019	2020
Kwaliteitsprojecten Brandweer						
Saldo per 01-01	606.326	454.283	204.283	97.957	0	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-152.043	-250.000	-106.326	-97.957	-	-
Saldo per 31-12	454.283	204.283	97.957	0	0	0
Maatwerkregeling FLO						
Saldo per 01-01	63.498	90.780	90.780	90.780	90.780	90.780
Stortingen	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekkingen	-72.718	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Saldo per 31-12	90.780	90.780	90.780	90.780	90.780	90.780
Flankerend beleid Brandweer						
Saldo per 01-01	542.455	542.455	542.455	542.455	542.455	542.455
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	542.455	542.455	542.455	542.455	542.455	542.455

Bestemmingsreserves	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2016 na BW2016- 01		2018	2019	2020
- VERVOLG -	2015		2017			
Multiteam/LCMS						
Saldo per 01-01	166.006	101.006	51.006	0	0	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-65.000	-50.000	-51.006	-	-	-
Saldo per 31-12	101.006	51.006	0	0	0	0
Samenwerken loont						
Saldo per 01-01	739.545	707.756	600.256	500.256	400.256	300.256
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-31.789	-107.500	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Saldo per 31-12	707.756	600.256	500.256	400.256	300.256	200.256
Sociaal Plan						
Saldo per 01-01	17.949	0	0	0	0	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-17.949	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	0	0	0	0	0	0
Garantie 1e tranche efficiency						
Saldo per 01-01	715.000	715.000	715.000	715.000	715.000	715.000
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	715.000	715.000	715.000	715.000	715.000	715.000
Specifieke risico's						
Saldo per 01-01	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Versnelde organisatieopbouw						
Saldo per 01-01	649.593	357.046	132.033	0	0	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-292.547	-225.013	-132.033	-	-	-
Saldo per 31-12	357.046	132.033	0	0	0	0
Nieuwe brandweerconcepten						
Saldo per 01-01	500.000	500.000	375.000	250.000	125.000	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-
Saldo per 31-12	500.000	375.000	250.000	125.000	0	0
Reserve GMK						
Saldo per 01-01	86.791	437.928	437.928	328.446	218.964	109.482
Stortingen	351.137	109.482	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482	-109.482
Saldo per 31-12	437.928	437.928	328.446	218.964	109.482	0
GMK Transitieakkoord Meldkamer						
Saldo per 01-01	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000

Bestemmingsreserves	Realisatie	Begroting 2016 na BW2016- 01	Begroting 2017	Meerjarenraming		
				2018	2019	2020
- VERVOLG -	2015					
Tijdelijke capaciteit GMK						
Saldo per 01-01	241.071	0	0	0	0	0
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-241.071	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	0	0	0	0	0	0
OK Coörd. gemeentesecretaris / BGC						
Saldo per 01-01	109.454	109.454	109.454	109.454	109.454	109.454
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	109.454	109.454	109.454	109.454	109.454	109.454
OK Versterking gemeentelijke kolom						
Saldo per 01-01	225.279	142.412	77.412	77.412	77.412	77.412
Stortingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-82.867	-65.000	-	-	-	-
Saldo per 31-12	142.412	77.412	77.412	77.412	77.412	77.412

Kwaliteitsprojecten brandweer

De reserve wordt ingezet om projectmatige kosten te dekken die verband houden met de verbetering van de kwaliteit van de nieuwe brandweerorganisatie. De projecten lopen naar verwachting door tot in 2018.

Maatwerkregeling FLO

Jaarlijks worden uit deze reserve de kosten gedekt die voortvloeien uit het Functioneel Leeftijds Ontslag (FLO). Het betreft een egaliseringsreserve; de reserve wordt jaarlijks gevoed met een (min of meer) gelijk bedrag als de onttrekking.

Flankerend beleid brandweer

De reserve is bestemd voor frictiekosten in de formatie in het kader van reorganisaties en/of bezuinigingen. De reserve wordt vooralsnog aangehouden in afwachting van het nieuwe Formatieplan voor de VRHM.

Multiteam/Netcentrisch werken

De opleiding van de informatiemangers van de VRHM en wellicht ook de gemeenten, de opleidingen voor certificering/examinering en de aanschaf van hardware/software zijn gestart in de tweede helft van 2014 en zullen nog tot in 2017 doorlopen. De verwachting is, dat de reserve daarna kan worden afgesloten.

Samenwerken loont

Reserve ter dekking van kosten van projecten ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de multidisciplinaire taken van de VRHM. Voor 2016-2019 wordt de reserve aangewend ter uitvoering van het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2016-2019.

Sociaal plan

Ter dekking van de extra reiskostenvergoedingen als gevolg van de regionalisering, wordt deze reserve jaarlijks voor € 125.000 aangewend. De reserve is in 2015 vrijgevalen en afgesloten.

Garantie 1^e tranche efficiency

De reserve was bedoeld voor het kunnen garanderen van de eerste tranche efficiencyverbetering (Cebeon). Gezien de (financiële) onzekerheid over daadwerkelijke mogelijkheden tot realisatie van de routekaart Cebeon zal deze reserve tot en met 2018 worden aangehouden, teneinde gemeenten de 'garantie' te kunnen geven dat de routekaart Cebeon daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Daarna kan de reserve vrijvallen.

Specifieke risico's

Bedoeld om enerzijds de doelmatigheidsaankomst van het Rijk op te kunnen vangen terwijl tegelijkertijd de afspraken uit het Beleidsplan 2012-2015 worden gerealiseerd, en anderzijds ter dekking van eventuele financiële risico's die voortvloeien uit de samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden. Het is nog niet bekend wanneer de financiële consequenties duidelijk worden.

Versnelde organisatieopbouw

De reserve Versnelde Organisatieopbouw is bestemd voor het inhuren van externe capaciteit en competenties, die in de huidige organisatie nog in onvoldoende mate aanwezig en ontwikkeld zijn, zodat versneld bestaande organisatorische zwaktes kunnen worden opgelost.

Nieuwe brandweerconcepten

Voor de ontwikkeling van nieuwe brandweerconcepten met het oog op het structureel verbeteren van de effectiviteit van de brandweer, te realiseren in de jaren 2016-2019. Naar verwachting kan deze reserve per ultimo 2019 worden afgesloten.

Reserve GMK

Bedoeld voor egaliseren van eventuele tekorten in de exploitatie van de GMK, maar niet voor dekking van eventuele frictiekosten die voortvloeien uit organisatiewijziging of samenvoeging met een andere veiligheidsregio. Jaarlijks wordt beoordeeld of bijstorting vanuit het jaarresultaat gewenst is in verband met de onzekerheid omtrent de afwikkeling van de LMO. Zie hiervoor het programma GMK in deze begroting.

Transitieakkoord Meldkamer

Ter dekking van dat deel van de kosten, dat achterblijft na samenvoeging van de meldkamers. De reserve is gevoed uit de eenmalige BDUR-uitkering 2012 (decembercirculaire 2012). De omvang van de achterblijvende kosten na de verhuizing van de meldkamer is nog onduidelijk, evenals de termijn waarop deze kosten tot realisatie komen.

Tijdelijke capaciteit GMK

Ter dekking van de extra personele lasten in 2013 en 2014. In juni 2015 is bij de resultaatbestemming 2014 besloten het resterende saldo over te hevelen naar de reserve GMK, teneinde hieruit de tekorten op het programma GMK voor de periode 2016-2019 te dekken. De reserve 'Tijdelijke capaciteit GMK' is daarmee afgesloten.

Inzet coördinerend gemeentesecretaris / BGC

Ter dekking van de kosten van de coördinerend gemeentesecretaris van het BGC. Deze kosten zijn in de jaren 2011 tot en met 2014 echter gedekt uit de exploitatie. Voor 2015 worden de meerkosten gedekt uit deze reserve. Met ingang van 2016 worden de meerkosten weer gedekt uit de exploitatie, na een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor het programma Oranje Kolom (AB 19 februari 2015). De reserve is met ingang van 2016 vrijgevallen.

Versterking Oranje Kolom

Ter dekking van diverse projecten ter versterking van de Oranje Kolom, zoals opleidingen en trainingen, professionalisering van de crisiscommunicatie, en het uitvoeren van landelijke afspraken over boven-regionale crisisbeheersing en het Slachtoffer Informatie Systeem (SIS). Met ingang van 2016 zullen deze kosten worden gedekt uit de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor het programma Oranje Kolom (AB 19 februari 2015). De reserve kan met ingang van 2017 vrijvallen.

2.8.3 Stand en verloop van voorzieningen en van overheidswege ontvangen voorschotbedragen

Voorzieningen maken onderdeel uit van het vreemd vermogen en worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, doch redelijkerwijs geschat kan worden;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter aanzien van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijk is te schatten;
- Kosten die in een begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

N.B. De beginsaldi voor 2016 zijn aangepast aan de saldi per ultimo 2015 (realisatie).

Voorzieningen, overige bekleemde middelen	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2016 na BW2016-01		2017	2018	2019
Voorziening Groot onderhoud						
Saldo per 01-01	719.256	748.217	748.217	748.217	748.217	748.217
Storting	62.000	62.000	62.000	62.000	62.000	62.000
Onttrekking	-33.039	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000
Saldo per 31-12	748.217	748.217	748.217	748.217	748.217	748.217
Verbetering Kwaliteit Veiligheidsregio						
Saldo per 01-01	104.417	89.750	89.750	89.750	89.750	89.750
Storting	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-14.667	-	-	-	-	-
Saldo per 31-12	89.750	89.750	89.750	89.750	89.750	89.750
Voorziening Individueel Loopbaan Budget						
Saldo per 01-01	263.911	30.009	0	0	0	0
Storting	-	-	-	-	-	-
Onttrekking	-233.902	-30.009	-	-	-	-
Saldo per 31-12	30.009	0	0	0	0	0

Voorziening Groot onderhoud

Begin 2011 is de VRHM eigenaar geworden van diverse brandweerkazernes. Deze kazernes variëren in ouderdom van nul tot tien jaar. Voor de eerstkomende jaren wordt geen grootschalig onderhoud verwacht. Voor deze kapitaalgoederen is een meerjaren-onderhoudsplanung opgesteld in samenspraak met de voormalige eigenaren, de betrokken gemeenten. Met ingang van 2015 is jaarlijks € 62.000 opgenomen als dotatie voor alle panden. De geraamde jaarlijkse onttrekkingen zijn hieraan gelijk.

Voorziening Verbetering Kwaliteit Veiligheidsregio

Eind 2009 is van het ministerie van BZK een incidentele rijksbijdrage ontvangen van € 250.000 als impuls tot vorming van de Veiligheidsregio. Per 1 januari 2015 resteerde een saldo van € 104.417. De onttrekkingen betreffen de Scan Gemeentelijke Processen.

Voorziening Individueel Loopbaanbeleid (ILB)

Op grond van de CAO 2011-2012 heeft iedere medewerker recht op een individueel loopbaanbudget van € 500 per jaar over de jaren 2013 tot en met 2015, dus in totaal van € 1.500. De voorziening is gevormd in 2013 en bestaat in principe uit drie jaarlijkse dotaties van € 200.000, maar de werkelijke dotaties worden gebaseerd op verwachte ramingen per jaar op grond van de individuele POP-aanvragen. De besteding ervan vindt plaats in de jaren 2013 tot en met 2015. De voorziening valt per ultimo 2015 vrij (minus een restant voor 2016 voor opleidingen die pas in 2016 kunnen starten).

Bijlagen

BIJLAGE 1. Route naar CEBEON, 2009-2020**Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), afbouw procentuele afwijking**

naam gemeente	afwijking ten opzichte van de (geïndexeerde) Cebeon-norm (%)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alphen aan den Rijn	21,5	20,0	16,4	14,2	12,0							
Boskoop	31,9	29,3	24,4	20,9	17,7							
Rijnwoude	55,5	49,8	41,7	35,5	30,0							
Alphen aan den Rijn vanaf 2014						11,0	6,8	4,6	2,3	0,0	0,0	0,0
Bodegraven-Reeuwijk	17,5	16,1	23,8	24,5	22,6	17,0	13,3	8,9	4,5	0,0	0,0	0,0
Gouda	12,0	11,4	9,0	7,8	6,6	2,2	1,0	0,7	0,3	0,0	0,0	0,0
Hillegom	36,9	33,5	25,8	21,8	18,4	13,3	10,0	6,7	3,4	0,0	0,0	0,0
Kaag en Braassem	25,5	22,5	17,4	13,7	11,5	7,8	5,7	3,8	1,9	0,0	0,0	0,0
Katwijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bergambacht	42,5	36,6	29,1	23,3	19,7	14,3						
Nederlek	46,9	43,9	37,3	32,4	27,4	20,5						
Ouderkerk	64,2	56,4	48,4	42,5	35,9	27,4						
Schoonhoven	36,7	32,5	27,7	24,5	20,7	15,2						
Vlist	39,0	35,7	27,5	21,4	18,1	13,1						
Krimpenerwaard vanaf 2015							13,7	9,1	4,6	0,0	0,0	0,0
Leiden	5,7	5,9	4,4	3,8	3,2	1,0	0,5	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Leiderdorp	13,9	13,2	14,3	-14,5	-9,7	-6,5	-1,9	-1,2	-0,6	0,0	0,0	0,0
Lisse	39,5	36,0	31,5	27,3	23,1	17,1	13,0	8,7	4,4	0,0	0,0	0,0
Nieuwkoop	14,5	14,1	11,8	10,9	9,2	5,9	4,3	2,9	1,4	0,0	0,0	0,0
Noordwijk	7,4	8,1	6,8	6,7	5,6	3,0	2,0	1,4	0,7	0,0	0,0	0,0
Noordwijkerhout	27,4	24,6	17,7	14,3	12,1	8,2	6,1	4,1	2,1	0,0	0,0	0,0
Oegstgeest	12,5	11,6	12,7	-12,9	-8,7	-5,9	-1,8	-1,2	-0,6	0,0	0,0	0,0
Teylingen	37,3	34,4	24,8	21,0	17,7	12,8	9,6	6,4	3,2	0,0	0,0	0,0
Voorschoten	-4,8	-4,2	-5,4	-5,6	-3,7	-3,4	-1,6	-1,1	-0,6	0,0	0,0	0,0
Waddinxveen	2,0	0,6	-2,4	-3,4	-2,3	-2,7	-1,6	-1,1	-0,5	0,0	0,0	0,0
Zoeterwoude	0,4	-0,4	-3,5	-6,6	-4,4	-3,8	-1,7	-1,1	-0,6	0,0	0,0	0,0
Zuidplas	26,4	24,1	19,7	16,7	14,2	9,9	7,4	4,9	2,5	0,0	0,0	0,0
	afwijking ten opzichte van de (geïndexeerde) Cebeon-norm (%)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gemiddeld, alle gemeenten	16,6	15,3	12,3	10,4	9,1	5,5	4,0	2,7	1,4	0,0	0,0	0,0

Bij de begroting 2013 zijn de bijdragen voor de Cebeon-mingemeenten (Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Waddinxveen en Zoeterwoude) bepaald. De afstand tot Cebeon bedroeg voor de vijf gemeenten in totaal € 491.000, gemiddeld € 163.848 per jaar. Deze bedragen zijn voor de jaren daarna gefixeerd en absoluut gemaakt. De gemeenten komen in 2017 nog niet helemaal op de Cebeonnorm omdat deze jaarlijks wordt geïndexeerd. De tabel laat zien dat in 2018 alle gemeenten op Cebeonniveau zitten.

BIJLAGE 2. TE FACTUREREN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN PER PROGRAMMA, 2017						
gemeente	inwoners	programma's				totaal
	1-1-2015	Brandweer	GMK	VB	OK	
begroting 2016 (pag. 98)		42.829.787	1.313.030			
toepassing index 0,75%			9.848	459.216	560.356	45.162.389
structurele mutaties, zie toelichting				3.444	4.203	17.495
2016 verhoogd met index voor 2017 en evt. mutatie					6.502	6.502
taakstelling 0%			1.322.878	462.660	571.061	2.356.599
niveau begroting 2017			-	-	-	-
	42.504.930	1.322.878	462.660	571.061		44.861.529
verdeling over gemeenten						
Alphen aan den Rijn	107.396	5.822.628	183.421	64.149	79.179	6.149.378
Bodegraven/Reeuwijk	33.208	1.624.255	56.716	19.836	24.483	1.725.290
Gouda	71.105	4.198.512	121.440	42.472	52.423	4.414.847
Hillegom	21.101	1.016.122	36.038	12.604	15.557	1.080.321
Kaag en Braassem	25.844	1.241.177	44.139	15.437	19.054	1.319.807
Katwijk	63.633	2.927.783	108.679	38.009	46.914	3.121.385
Krimpenewaard	54.208	2.851.468	92.582	32.379	39.966	3.016.395
Leiden	121.562	9.124.992	207.615	72.611	89.624	9.494.842
Leiderdorp	26.853	1.371.215	45.862	16.040	19.798	1.452.915
Lisse	22.539	1.097.728	38.494	13.463	16.617	1.166.303
Nieuwkoop	27.114	1.294.040	46.308	16.196	19.990	1.376.534
Noordwijk	25.604	1.426.210	43.729	15.294	18.877	1.504.109
Noordwijkerhout	16.063	815.757	27.434	9.595	11.843	864.628
Oegstgeest	22.997	1.091.635	39.277	13.736	16.955	1.161.603
Teylingen	35.646	1.679.590	60.880	21.292	26.281	1.788.043
Voorschoten	25.150	1.130.691	42.954	15.022	18.542	1.207.209
Waddinxveen	25.657	1.209.614	43.820	15.325	18.916	1.287.675
Zoeterwoude	8.114	651.605	13.858	4.847	5.982	676.291
Zuidplas	40.771	1.929.909	69.633	24.353	30.059	2.053.954
Generaal-totaal	774.565	42.504.930	1.322.878	462.660	571.061	44.861.529

BIJLAGE 3. TE FACTUREREN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN PER PROGRAMMA, 2018						
gemeente	Inwoners					totaal
	1-1-2015	Brandweer	GMK	VB	OK	
niveau begroting 2017		42.504.930	1.322.878			
				462.660	571.061	44.861.529
structurele mutaties, zie toelichting		-	-	-	2.151	2.151
toepassing index 0%			-	-	-	-
2017 verhoogd met index voor 2018			1.322.878	462.660	573.212	2.358.750
taakstelling 0%			-	-	-	-
niveau begroting 2018		41.816.483	1.322.878			
				462.660	573.212	44.175.233
verdeling over gemeenten						
Alphen aan den Rijn	107.396	5.638.026	183.421	64.149	79.478	5.965.074
Bodegraven/Reeuwijk	33.208	1.548.999	56.716	19.836	24.575	1.650.126
Gouda	71.105	4.183.074	121.440	42.472	52.621	4.399.607
Hillegom	21.101	980.264	36.038	12.604	15.616	1.044.522
Kaag en Braassem	25.844	1.215.806	44.139	15.437	19.126	1.294.507
Katwijk	63.633	2.927.783	108.679	38.009	47.091	3.121.562
Krimpenewaard	54.208	2.685.392	92.582	32.379	40.116	2.850.469
Leiden	121.562	9.109.606	207.615	72.611	89.961	9.479.793
Leiderdorp	26.853	1.380.499	45.862	16.040	19.872	1.462.274
Lisse	22.539	1.048.140	38.494	13.463	16.680	1.116.777
Nieuwkoop	27.114	1.274.225	46.308	16.196	20.066	1.356.794
Noordwijk	25.604	1.415.868	43.729	15.294	18.948	1.493.838
Noordwijkerhout	16.063	798.159	27.434	9.595	11.887	847.075
Oegstgeest	22.997	1.098.917	39.277	13.736	17.019	1.168.949
Teylingen	35.646	1.622.630	60.880	21.292	26.380	1.731.182
Voorschoten	25.150	1.137.518	42.954	15.022	18.612	1.214.106
Waddinxveen	25.657	1.216.687	43.820	15.325	18.987	1.294.819
Zoeterwoude	8.114	655.485	13.858	4.847	6.005	680.194
Zuidplas	40.771	1.879.406	69.633	24.353	30.172	2.003.565
Generaal-totaal	774.565	41.816.483	1.322.878	462.660	573.212	44.175.233

BIJLAGE 4. TE FACTUREREN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN PER PROGRAMMA, 2019						
gemeente	Inwoners					totaal
	1-1-2015	Brandweer	GMK	VB	OK	
niveau begroting 2018		41.816.483	1.322.878			
				462.660	573.212	44.175.233
overheveling convenanten		-	-	-	-	-
toepassing index 0%			-	-	-	-
2018 verhoogd met index voor 2019			1.322.878	462.660	573.212	2.358.750
taakstelling 0%			-	-	-	-
niveau begroting 2019		41.505.368	1.322.878			
				462.660	573.212	43.864.118
verdeling over gemeenten						
Alphen aan den Rijn	107.396	5.379.976	183.421	64.149	79.478	5.707.024
Bodegraven/Reeuwijk	33.208	1.824.080	56.716	19.836	24.575	1.925.207
Gouda	71.105	3.834.796	121.440	42.472	52.621	4.051.329
Hillegom	21.101	995.416	36.038	12.604	15.616	1.059.674
Kaag en Braassem	25.844	1.435.515	44.139	15.437	19.126	1.514.216
Katwijk	63.633	2.875.240	108.679	38.009	47.091	3.069.019
Krimpenwaard	54.208	2.773.849	92.582	32.379	40.116	2.938.926
Leiden	121.562	8.453.386	207.615	72.611	89.961	8.823.573
Leiderdorp	26.853	1.383.912	45.862	16.040	19.872	1.465.687
Lisse	22.539	1.183.663	38.494	13.463	16.680	1.252.300
Nieuwkoop	27.114	1.304.823	46.308	16.196	20.066	1.387.392
Noordwijk	25.604	1.560.726	43.729	15.294	18.948	1.638.696
Noordwijkerhout	16.063	877.163	27.434	9.595	11.887	926.079
Oegstgeest	22.997	1.129.848	39.277	13.736	17.019	1.199.880
Teylingen	35.646	1.630.563	60.880	21.292	26.380	1.739.115
Voorschoten	25.150	1.111.375	42.954	15.022	18.612	1.187.963
Waddinxveen	25.657	1.210.396	43.820	15.325	18.987	1.288.528
Zoeterwoude	8.114	558.784	13.858	4.847	6.005	583.493
Zuidplas	40.771	1.981.858	69.633	24.353	30.172	2.106.017
Generaal-totaal	774.565	41.505.368	1.322.878	462.660	573.212	43.864.118

BIJLAGE 5. TE FACTUREREN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN PER PROGRAMMA, 2020						
gemeente	Inwoners					totaal
	1-1-2015	Brandweer	GMK	VB	OK	
niveau begroting 2019		41.505.368	1.322.878			
				462.660	573.212	43.864.118
overheveling convenanten		-	-	-	-	-
toepassing index 0%			-	-	-	-
2019 verhoogd met index voor 2020			1.322.878	462.660	573.212	2.358.750
taakstelling 0%			-	-	-	-
niveau begroting 2020		41.505.368	1.322.878			
				462.660	573.212	43.864.118
verdeling over gemeenten						
Alphen aan den Rijn	107.396	5.379.976	183.421	64.149	79.478	5.707.024
Bodegraven/Reeuwijk	33.208	1.824.080	56.716	19.836	24.575	1.925.207
Gouda	71.105	3.834.796	121.440	42.472	52.621	4.051.329
Hillegom	21.101	995.416	36.038	12.604	15.616	1.059.674
Kaag en Braassem	25.844	1.435.515	44.139	15.437	19.126	1.514.216
Katwijk	63.633	2.875.240	108.679	38.009	47.091	3.069.019
Krimpenwaard	54.208	2.773.849	92.582	32.379	40.116	2.938.926
Leiden	121.562	8.453.386	207.615	72.611	89.961	8.823.573
Leiderdorp	26.853	1.383.912	45.862	16.040	19.872	1.465.687
Lisse	22.539	1.183.663	38.494	13.463	16.680	1.252.300
Nieuwkoop	27.114	1.304.823	46.308	16.196	20.066	1.387.392
Noordwijk	25.604	1.560.726	43.729	15.294	18.948	1.638.696
Noordwijkerhout	16.063	877.163	27.434	9.595	11.887	926.079
Oegstgeest	22.997	1.129.848	39.277	13.736	17.019	1.199.880
Teylingen	35.646	1.630.563	60.880	21.292	26.380	1.739.115
Voorschoten	25.150	1.111.375	42.954	15.022	18.612	1.187.963
Waddinxveen	25.657	1.210.396	43.820	15.325	18.987	1.288.528
Zoeterwoude	8.114	558.784	13.858	4.847	6.005	583.493
Zuidplas	40.771	1.981.858	69.633	24.353	30.172	2.106.017
Generaal-totaal	774.565	41.505.368	1.322.878	462.660	573.212	43.864.118

BIJLAGE 6. TE FACTUREREN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 2017-2020					
	inwoners	begroting	meerjarenraming		
verdeling over gemeenten	1-1-2015	2017	2018	2019	2020
Alphen aan den Rijn	107.396	6.149.378	5.965.074	5.707.024	5.707.024
Bodegraven/Reeuwijk	33.208	1.725.290	1.650.126	1.925.207	1.925.207
Gouda	71.105	4.414.847	4.399.607	4.051.329	4.051.329
Hillegom	21.101	1.080.321	1.044.522	1.059.674	1.059.674
Kaag en Braassem	25.844	1.319.807	1.294.507	1.514.216	1.514.216
Katwijk	63.633	3.121.385	3.121.562	3.069.019	3.069.019
Krimpenewaard	54.208	3.016.395	2.850.469	2.938.926	2.938.926
Leiden	121.562	9.494.842	9.479.793	8.823.573	8.823.573
Leiderdorp	26.853	1.452.915	1.462.274	1.465.687	1.465.687
Lisse	22.539	1.166.303	1.116.777	1.252.300	1.252.300
Nieuwkoop	27.114	1.376.534	1.356.794	1.387.392	1.387.392
Noordwijk	25.604	1.504.109	1.493.838	1.638.696	1.638.696
Noordwijkerhout	16.063	864.628	847.075	926.079	926.079
Oegstgeest	22.997	1.161.603	1.168.949	1.199.880	1.199.880
Teylingen	35.646	1.788.043	1.731.182	1.739.115	1.739.115
Voorschoten	25.150	1.207.209	1.214.106	1.187.963	1.187.963
Waddinxveen	25.657	1.287.675	1.294.819	1.288.528	1.288.528
Zoeterwoude	8.114	676.291	680.194	583.493	583.493
Zuidplas	40.771	2.053.954	2.003.565	2.106.017	2.106.017
Generaal-totaal	774.565	44.861.529	44.175.233	43.864.118	43.864.118

Bijlage 7. Overzicht routekaart Cebeon en de facturatie voor het programma Brandweer

De regionalisering van de brandweer in Hollands Midden was per 1 januari 2011 een feit. Het Algemeen Bestuur van de VRHM besloot dat de bijdragen van de deelnemende gemeenten in de daarop volgende jaren zouden verlopen volgens de zogenoemde routekaart Cebeon. Omdat de routekaart naar Cebeon op onderdelen ingewikkeld is, wordt in het tekstkader eerst een korte algemene uiteenzetting gegeven.

In het eerste jaar van de nieuwe brandweerorganisatie wordt een beleid ontwikkeld waarmee de kosten voor brandweertzorg in Hollands Midden op termijn kan worden gerealiseerd voor het referentiebudget dat gemeenten via het Gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak” -> Cebeon-norm¹.

Cebeon staat voor Centrum Beleidsadviserend Onderzoek. Het bureau houdt zich bezig met beleidsgericht onderzoek in opdracht van overheidsorganisaties en non-profitorganisaties. Een van de opdrachten is het periodiek onderhoud van het gemeentefonds voor het rijk bij te houden> Cebeon adviseert de ministeries over de ontwikkeling van de feitelijke nettolasten van gemeenten en de verdeling van de middelen in het gemeentefonds. Bij de start van de regionalisering brandweer in Hollands Midden is 2009 als referentiejaar gekozen. We zaten op dat moment 16,6% boven Cebeon-niveau, voor een bedrag van € 6,2 miljoen.

Het Cebeon-traject beslaat drie fasen, conform de bestuurlijk vastgestelde routekaart Cebeon:

fase	taakstellingsopdracht	efficiency-uitkomst
1. periode 2010 - 2012	5% door efficiënte inrichtings-keuzen	3 jaar x (afgerond) € 700.000 per jaar
2. periode 2013 - 2015	5% door interne structurele efficiencywinst	3 jaar x (afgerond) € 715.000 per jaar
3. periode 2016 - 2018	ambitie de kosten op Cebeon-niveau te brengen	3 jaar x (afgerond) € 624.000 per jaar

Deze effectiviteitswinst moet behaald worden door introductie van nieuwe brandweertzorgconcepten, waarvoor in 2014 voorstellen worden gedaan aan het bestuur. In 2015 zullen de interne structurele efficiencymaatregelen afgerond moeten worden, terwijl, op basis van bestuurlijke besluitvorming, gestart zal worden met de invoering van de nieuwe brandweertzorgconcepten. De verdeling van de efficiency over de gemeenten geschiedt naar rato van de relatieve budgettaire afstand tussen hun fictieve budget en hun feitelijke budget.

Ontwikkeling van de geïndexeerde Cebeonnorm.

De gemeentelijke bijdragen worden dus jaarlijks afgezet tegen de zogenoemde Cebeonnorm. Dit is het bedrag dat voor een gemeente is begrepen in het gemeentefonds voor het taakgebied brandweertzorg. Bij de regionalisering is 2009 als referentiejaar gekozen. In dat referentiejaar waren dat de door Cebeon onderzochte jaren 2000-2005 meegenomen. Er wordt voor 2017 en 2018 *niet* geanticipeerd op de Cebeon-norm 2019 e.v. De bijdrage en de Cebeonnorm worden wel jaarlijks geïndexeerd. Op basis van de afspraken met andere gemeenschappelijke regelingen in Hollands Midden wordt een uniforme methode van indexering toegepast. De index bedraagt voor 2017 0,75%. Een nacalculatie 2016 is in dit indexpercentage verdisconteerd. Voor 2017 wordt vanwege loon- en prijsstijging (structureel) aan de norm toegevoegd € 331.000 (afgerond). De jaren 2018 tot en met 2020 is de index vooralsnog op 0% gesteld. Op basis van deze uitgangspunten bedraagt de Cebeonnorm in 2017 dan (afgerond) € 44,4 miljoen. Omdat de indexering voor de jaren 2018 vooralsnog op 0% staat, is dit tevens de uitkomst van de norm voor dit jaar.

De opbouw van de vergelijkende gemeentelijke bedragen

In de begroting 2016 was de totale Cebeon-bijdrage geraamd op:	€ 45.333.649
Indexering van de uitgaven, eveneens met 0,75%:	+ € 340.002
Efficiencykorting derde tranche volgens afspraak:	-/- € 624.319
Bijdrage van de Cebeon-mingemeenten volgens afspraak:	+ € 33.253
Niveau 2017:	€ 45.082.584

Ten opzichte van de Cebeonnorm is er derhalve nog een deel van de weg te gaan voor een bedrag van (afgerond) € 0,6 miljoen oftewel 1,35% afwijking. De Cebeon-route is vervolgens op basis van de bevestigde uitgangspunten doorgerekend voor het jaar 2018. Conform afspraak wordt in 2018 het Cebeonniveau bereikt. De routekaart Cebeon is op hoofdlijnen en de individuele routes van gemeenten naar en tot Cebeon en in beeld gebracht (zie bijlagen).

Over de toepassing van de Cebeon-route vanaf 2019 e.v. vindt nadere besluitvorming plaats op basis van het AB-bestuursvoorstel van november 2015. In de programmabegroting en de bijlagen is op dit voorstel aangesloten.

De Cebeon-bijdrage is de basis voor de factuur die de gemeente van de VRHM ontvangt voor het programma brandweer. Evenals vorige jaren wordt daarop een correctie toegepast voor de rode meldkamer, de overheveling van de kosten van alarmering van de Oranje Kolom en op grond van de individuele afspraken met gemeenten over extra dekking van huisvestingskosten.

Naar aanleiding van de gewijzigde financieringsstroom GHOR, dit als uitwerking van de wijziging van de gemeenschappelijke regelingen en de begrotingswijzigingen op dit punt, wordt tenslotte een correctie van de rijksbijdrage aangebracht van in totaal € 1.407.257. De rijksbijdrage komt nu grotendeels ten gunste van het programma brandweer, de factuurbijdrage is dit bedrag verminderd. De gemeenten ontvangen rechtstreeks van de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg een factuur voor de bijdrage van de GHOR.

De volgende tabel geeft een overzicht van de route naar Cebeon:

Overzicht routekaart Cebeon en facturatie programma brandweer

	vergelijkende Cebeon-normen		vergelijkende uitgaven/bijdragen		Van Cebeon naar factuur brandweer	
2015:	norm 2014 was	€ 43.272.015	basis 2015 (uitgaven 2014)	€ 45.563.595	Cebeon-bijdrage	45.655.347
	index 1,41% over norm	€ 610.135	index 1,41% Cebeon-uitgaven	€ 642.447	GMK-rood	-1.233.775
			twede tranche efficiency	€ -714.537	alarmering Oranje Kolom	-14.600
			extra bijdrage mingemeenten	€ 163.843	huisvestingsafspraken	219.100
	norm 2015	€ 43.882.151	vergelijkende uitgaven 2015	€ 45.655.347	omleggen BDUR	-1.407.257
			overschrijding absoluut	€ -1.773.195	factuurbijdrage brandweer	43.218.815
			overschrijding relatief	4,04%	zie aansluiting bijlage PB2015 na wijziging	
2016:	norm 2015 was	€ 43.882.151	basis 2016 (uitgaven 2015)	€ 45.655.347	Cebeon-bijdrage	45.333.646
	index 0,59% over norm	€ 258.905	index 0,59% Cebeon-uitgaven	€ 269.367	GMK-rood	-1.233.775
			derde tranche efficiency	€ -624.319	alarmering Oranje Kolom	-14.600
			extra bijdrage mingemeenten	€ 33.253	huisvestingsafspraken	151.770
	norm 2016	€ 44.141.057	vergelijkende uitgaven 2016	€ 45.333.646	omleggen BDUR	-1.407.257
			overschrijding absoluut	€ -1.192.589	factuurbijdrage brandweer	42.829.784
			overschrijding relatief	2,70%	zie aansluiting bijlage PB2016	
2017:	norm 2016 was	€ 44.141.055	basis 2017 (uitgaven 2016)	€ 45.333.649	Cebeon-bijdrage	45.082.584
	index 0,75% over norm	€ 331.058	index 0,75% Cebeon-uitgaven	€ 340.002	GMK-rood	-1.233.775
			derde tranche efficiency	€ -624.319	alarmering Oranje Kolom	-14.600
			extra bijdrage mingemeenten	€ 33.253	huisvestingsafspraken	77.978
	norm 2017	€ 44.472.114	vergelijkende uitgaven 2017	€ 45.082.584	omleggen BDUR	-1.407.257
			overschrijding absoluut	€ -610.470	factuurbijdrage brandweer	42.504.930
			overschrijding relatief	1,37%	zie aansluiting bijlage PB2017	
2018:	norm 2017	€ 44.472.114	basis 2018 (uitgaven 2017)	€ 45.082.584	Cebeon-bijdrage	44.472.114
	index 0% over norm	€ 0	index 0% uitgaven	€ 0	GMK-rood	-1.233.775
			derde tranche efficiency	€ -624.319	alarmering Oranje Kolom	-14.600
			extra bijdrage mingemeenten	€ 13.853	huisvestingsafspraken	0
	norm 2018	€ 44.472.114	vergelijkende uitgaven 2018	€ 44.472.114	omleggen BDUR	-1.407.257
			overschrijding absoluut	0	factuurbijdrage brandweer	41.816.482
			overschrijding relatief	0,00%	zie aansluiting bijlage PB2017	
2019:	Cebeon-norm 2019	€ 44.161.000	basis 2019 (uitgaven 2018)	€ 44.472.114	Cebeon-bijdrage	44.161.000
	index 0% over norm	€ 0	index 0% over uitgaven	€ 0	GMK-rood	-1.233.775
			aanpassing Cebeon 2019 e.v.	€ -311.114	alarmering Oranje Kolom	-14.600
	norm 2019	€ 44.161.000	vergelijkende uitgaven 2019	€ 44.161.000	huisvestingsafspraken	0
			overschrijding absoluut	0	omleggen BDUR	-1.407.257
			overschrijding relatief	0,00%	factuurbijdrage brandweer	41.505.368
					zie aansluiting bijlage PB2017	
2020:	norm 2019	€ 44.161.000	basis 2020 (uitgaven 2019)	€ 44.161.000	Cebeon-bijdrage	44.161.000
	index 0% over norm	€ 0	index 0% over uitgaven	€ 0	GMK-rood	-1.233.775
			vergelijkende uitgaven 2020	€ 44.161.000	alarmering Oranje Kolom	-14.600
	norm 2020	€ 44.161.000	overschrijding absoluut	0	huisvestingsafspraken	0
			overschrijding relatief	0,00%	omleggen BDUR	-1.407.257
					factuurbijdrage brandweer	41.505.368
					zie aansluiting bijlage PB2017	

BIJLAGE 8. HISTORIE BESLUITVORMINGSMOMENTEN

Onderwerp	Datum	Toelichting AB-besluit(en)
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden	8 oktober 2010	Betreft wijziging gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's
	13 februari 2014 en 26 juni 2014	Betreft instemming wijziging van de gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van financieringsstroom GHOR resp. besluit tot formalisering daarvan
Financieel instrumentarium	14 november 2013	Nadat op 10 februari 2011 een samen-hangend instrumentarium bestaande uit de Financiële verordening, de Controle-verordening en het Treasurystatuut voor de nieuwe VRHM was vastgesteld, werd de Financiële verordening gewijzigd om de waarderingsgrondslagen in overeenstemming te brengen met het BBV
Besluit aanwijzing accountant	8 november 2012	Op grond van de Financiële verordening is voor vier jaar (2012-2015) de accountant aangewezen
Controleprotocol 2015 VRHM	25 juni 2015	Laatst vastgestelde jaarlijkse Controle-protocol als basis voor de controle door de accountant
Nota Reserves 2012-2015	28 juni 2012 en 28 maart 2013	Vaststelling van de (gewijzigde) Nota reserves.
Beleidsplan VRHM 2016-2019	26 november 2015	Voorstel tot vaststelling voor de nieuwe planperiode (planperiode 2012-2015 was vastgesteld op 10 november 2011)
Regionaal Risicoprofiel VRHM	26 november 2015	Vaststelling voor de planperiode 2016-2019 (planperiode 2012-2015 was vastgesteld op 10 november 2011)
Regionaal Crisisplan VRHM	25 juni 2015	Vaststelling voor de planperiode 2012-2015 (planperiode 2012-2015 was vastgesteld op 8 november 2012)
Begrotingsuitgangspunten VRHM	19 februari 2015 en 18 februari 2016	Vaststelling uitgangspunten voor de respectievelijke programmabegrotingen 2016 en 2017
Programmabegroting 2016	25 juni 2015	Vaststelling van de begroting 2016
Jaarrekening 2014 incl. resultaat-bestemming	25 juni 2015	Vaststelling van de jaarrekening 2014
Financiering van het programma Brandweer: <i>Cebeon-route en programma Meer-Anders-Minder</i>	13 november 2014, 26 november 2015	Invulling van de Cebeonroute door Meer-Anders-Minder, Bestuurlijke uitgangspunten voor het kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financieringssysteem van de gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 alsmede het Korpsbeleidsplan 2016-2018 Brandweer Hollands Midden

Financiering van het programma GMK: <i>Wijziging 'blauwe' en 'witte' meldkamer, Nulmeting en LMO en transitie</i>	26 juni 2014 en 2 april 2015	In de begrotingswijziging 2014 zijn de lasten en baten van de 'blauwe' en de 'witte' meldkamer verlaagd. De ontwikkelingen zijn verder jaarlijks in begroting en jaarrekening vermeld.
Financiering van het programma Veiligheidsbureau: <i>Regionalisering Veiligheidshuis</i>	27 maart 2014	Besluit tot regionalisering van het Veiligheidshuis Hollands Midden, effecten zijn eerst in begrotingswijzigingen 2014 en 2015 verwerkt in relatie tot gewijzigde financieringsstroom GHOR/wijziging BDUR op programma brandweer.
Financiering van het programma Oranje Kolom: <i>AG5 als registratiesysteem, Bevolkingszorg op Orde, Professionalisering van de crisiscommunicatie en structurele verhoging budget programma</i>	13 november 2014 en 2 april 2015	De besluiten leiden tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage ingaande 2016, verwerkt in de begrotingsuitgangspunten 2016 en de programmabegroting 2016.

Vaststellingsbesluit

Vaststellingsbesluit ontwerp-programmabegroting 2017

Het AB van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden;

gelezen de begrotingscirculaire 2015-2018 van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, d.d. 10 april 2014, kenmerk PZH-2014-469065139;

gezien het voorstel van het DB van 14 april 2016, **agendapunt B.3**;

overwegende dat het DB van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden de ontwerp-programmabegroting 2017 tijdig aan de gemeenteraden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten heeft aangeboden;

dat is voldaan aan het bepaalde in artikel 48 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden;

Besluit :

- I. Vast te stellen de lasten en baten voor het jaar 2017 voor de programma's voor resultaatbestemming:

Programma	Begroting 2017
Brandweer lasten	51.131.377
Brandweer baten	50.617.012
GMK lasten	1.463.360
GMK baten	1.353.878
Veiligheidsbureau lasten	538.660
Veiligheidsbureau baten	538.660
Oranje Kolom lasten	637.273
Oranje Kolom baten	637.273

- II. Vast te stellen de volgende mutaties voor 2017 in bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve	Begroting 2017
<i>Stortingen in reserves</i>	
- Maatwerkregeling FLO	100.000
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	
- Maatwerkregeling FLO	-100.000
- Multiteam / LCMS	-51.006
- Nieuwe brandweerconcepten	-125.000
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	-106.326
- Versnelde organisatieopbouw	-132.033
- Samenwerken loont	-100.000
- Reserve GMK	-109.482

- III. Vast te stellen de in de ontwerp-programmabegroting 2017 opgenomen paragrafen;
- IV. Kennis te nemen van de meerjarenramingen 2018-2020;
- V. Beschikbaar te stellen de voorgenomen kredieten voor de investeringen en ingevolge het bepaalde in het Treasurystatuut, vastgesteld door het AB, d.d. 10 februari 2011, machtiging te verlenen tot het aantrekken van de benodigde financiering voor gedekte vervangingsinvesteringen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het AB van 30 juni 2016.

de secretaris,

de voorzitter,

H.E.N.A. Meijer

drs. H.J.J. Lenferink

Ingezonden op 1 juli 2016 aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.